

UNIVERZITA TOMÁŠE BATI VE ZLÍNĚ
FAKULTA HUMANITNÍCH STUDIÍ
Institut mezioborových studií Brno

Sadomasochismus – sexuální variace, životní styl

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Vedoucí diplomové práce:
PhDr. Alena Plšková

Vypracoval:
Bc. Norbert Čičmanec

Brno 2009

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „Sadomasochismus – sexuální variace, životní styl“ zpracoval samostatně a použil jen literaturu uvedenou v seznamu literatury.

Brno 10.02.2009

.....
Bc. Norbert Čičmanec

Poděkování

Děkuji paní PhDr. Aleně Plškové, za odvahu s jakou se ujala vedení diplomové práce, za velmi užitečnou metodickou pomoc, kterou mi poskytla při zpracování, za pomoc, bez které by nespátřila světlo světa.

Také bych chtěl poděkovat své přítelkyni, která mi byla inspirací, morální podporou, průvodkyní a duší zpracování tématu diplomové práce, člověku, kterého si nesmírně vážím.

Zvláštní poděkování patří lidem z prostředí BDSM komunity v České republice, jejichž podíl při tvorbě praktické části diplomové práce nemohu opomenout.

Na závěr děkuji za mimořádnou pomoc ženě, první Dámě BDSM Lady Aradii (PhDr. Lence Blažejové), která mne před léty nevědomě navedla k tématu práce a bez jejíž vstřícnosti by myšlenka na zpracování tématu zůstala jen zapadlým nápadem.

Bc. Norbert Čičmanec

OBSAH

Úvod	2
1. Teoretická část	6
1.1 Sociálně patologické jevy	6
1.2 Teorie sociálních deviací	10
1.3 Druhy sociálně patologických jevů	14
1.3.1 Kriminalita	14
1.3.2 Drogová závislost	16
1.3.3 Alkoholismus	18
1.3.4 Prostituce	19
1.3.5 Pohlavní nemoci, AIDS	21
1.3.6 Sebevražednost	23
1.3.7 Sociální násilí	25
1.3.8 Sexuální patologie	26
2. Sadismus a masochismus	28
2.1 Sadismus	28
2.1.1 Projevy sadismu	30
2.2 Masochismus	31
2.2.1 Projevy masochismu	32
2.3 Sadomasochismus	34
2.3.1 Prevalence sadomasochismu	40
2.4 Perverze	41
2.5 Vliv křesťansko-katolické církve	44
2.5.1 Křesťansko-katolická církev a sexuální demagogie	49
3. Svět BDSM	54
3.1 Pojmy	56
3.2 Základní principy BDSM vztahů	59
3.3 Bondage	60
3.4 Praktiky	66
3.5 SM komunity	70

4.	Praktická část	80
4.1	Metoda průzkumu	80
4.2	Průzkumná data a jejich analýza	83
4.3	Shrnutí průzkumu	92
	Závěr	93
	Resumé	95
	Anotace	96
	Annotation	97
	Seznam použité literatury	98
	Přílohy	100

Úvod

„Lidská sexualita je zdrojem silných emocionálních stavů, přináší lidem slast, radost a potěšení na straně jedné a úzkosti, deprese a sexuálně přenosné nemoci na straně druhé. Žádnou jinou oblast lidského života neprovází tolik předsudků, falešných představ a mýtů. Lidská sexualita je součástí živočišné říše, je vlastní všem vyšším živočichům, ale teprve člověk ji dokázal vysvobodit ze zajetí biologických determinantů a dokázal ji povýšit na umění, styl, potěšení“¹.

„Základními faktory lidské sexuality jsou biologické dispozice vzniklé v průběhu fylogenetického vývoje“². Lidská sexualita je z tohoto pohledu v mnohém, při srovnání s ostatními živočišnými druhy, zvláštní. Specifika lidské sexuality se projevují například v prožívání ženského orgasmu, nebo v tom, že člověk je sexualizován celý rok z důvodu, že nezná dobu říje. Tím je lidská sexualita, na své biologické úrovni, do značné míry oddělena od reprodukčního procesu.

Člověk je v zásadě determinován nejen biologickými predispozicemi, ale i vlivem vnějšího prostředí, které významným způsobem ovlivňuje jeho konkrétní projevy. Čím výše stojí živočich ve vývojové řadě, tím diferencovanější je jeho sexualita a tím více je socializována v procesu učení. Každý člověk se rodí do určité společnosti, do určitého historického období, které je charakterizováno v rámci dané kultury i určitou sexuální morálkou, tedy kodifikovanými i nekodifikovanými normami. Ty pak podstatným způsobem ovlivňují postoje i chování lidí. Vnější podmínky ovlivňují v rámci psychosexuálního vývoje dítěte i vytváření koncepce pohlavní role, pohlavní identity, partnerských vztahů apod.

Pudy člověka jsou od počátku lidských dějin regulovány, ať již tabuizací, totemistickými mýty, náboženskými systémy či zákony. Tyto normy, typické pro daný socio-kulturní okruh, jsou předávány především výchovou v primární sociální skupině, vlivem edukačních zařízení, vrstevnickými skupinami, celým společenským prostředím

¹ Weiss Petr, Zvěřina Jaroslav. Sexuální chování v ČR-situace a trendy. Praha: Portál, 2001, s. 9

² Weiss Petr, Zvěřina Jaroslav. Sexuální chování v ČR-situace a trendy. Praha: portál, 2001, s. 13

a to jak prostřednictvím masmédií, náboženstvím, tradicemi, filosofickými směry apod.

Politické a filosofické systémy v nejobecnějším smyslu sankcionují konkrétní projevy sexuálního chování i sexuální morálky dané doby. Je proto pochopitelné, že obsah toho, co je v sexu normální, je do značné míry determinováno historicky a není tedy neměnné. O tom, že naše pojetí sexuální morálky není univerzální, svědčí i výsledky výzkumů kulturních antropologů. Historie sexuality evropského kontinentu je ovlivněna především judeo-křesťanským pojetím sexuality, které přineslo v této oblasti podstatnou restrikcí původně velmi volně pojatých norem. Naše postoje k sexualitě jsou výrazně konzervativnější než postoje antických Řeků či Slovanů.

Zásadní změnou bylo před čtyřmi tisíci lety, v souvislosti se vznikem monoteistického náboženství, nové pojetí sexuality jako čistě účelové, zaměřené výlučně na rozmnožování. Už ve Starém zákoně jsou neprokrativní formy sexuality sankcionovány, homosexuální chování dokonce až smrtí.

„Relativně tolerantní postoje raného křesťanství byly ve středověku vystříhány podstatně silnější restrikcí. Pregnantně formuloval křesťanské pojetí sexuální morálky ve 13. Století Tomáš Akvinský, podle něhož je pohlavní styk dovolen pouze za splnění podmínek provedení správným způsobem (tedy vaginálně), se správným partnerem (tedy manželem či manželkou), za správným účelem (tedy plozením dětí)³. Veškeré další aktivity byly z pohledu tohoto pojetí sexuality považovány za hříchy a katolická církev v rámci svých nesčetných dogmat, dokázala potlačovat jejich projevy. Středověk byl až do počátku 19. století lemován hořícími hranicemi, procesy, které pod záminkou eliminace hříchu, vedly pouze k ekonomickému a mocenskému rozmachu církve, která ve jménu moci pošlapávala principy křesťanství a stala se kacífem sebe sama.

V novější době vliv církví na sexuální chování slábl, o což se zasloužily socio-ekonomické vlivy, které byly důsledkem průmyslové revoluce. Ta přinesla změny tradičního způsobu života, vázaného na půdu a místo, migraci venkovského obyvatelstva do vznikajících průmyslových center a rozpad tradičních hodnot patriarchální rodiny agrární éry. Stará náboženská doktrína, však přetrvávala

³ Weiss Petr, Zvěřina Jaroslav. Sexuální chování v ČR-situace a trendy. Praha: portál, 2001, s. 15

v medické podobě. Koncem předminulého století byli teologové vystřídáni psychiatry, z hříchu se stala nemoc, z božího trestu degenerace. I když se lékařské pojetí nedrželo tří postulátů Tomáše Akvinského, v podstatě zachovalo předpoklad týkající se přiměřenosti sexuálního partnera a „normálního“ způsobu styku. Porušení těchto postulátů dodnes, i když s větší tolerancí, označujeme jako deviace v objektu a v aktivitě.

„Až Freudova koncepce nevědomí, podle níž jsou sexuální pohnutky z hlediska vývoje rozhodující a jeho odtabuizování takových aktivit jako jsou masturbace či dětská sexualita, umožnily počátkem minulého století první liberalizace sexuální morálky“⁴. Freud provedl průlom do té doby nezkoumané samozřejmosti normality, která přestala být chápána jako předem daný stav zdraví, ale jako souhrn neustále přítomných deviantních dílčích pudů. Perverze pak nechápal jako patologii ve vlastním slova smyslu, nýbrž jeden ze způsobů, jak se bránit konfliktům a úzkostem vznikajícím na podkladě určitých vývojových podmínek. Trvalo však ještě téměř jedno století, než začala společnost přijímat odlišnost jako součást normality a projevy lidské sexuality, které byly donedávna sankcionovány právními systémy a odsuzovány měšťáckou morálkou společnosti. Současná společnost již dokáže do značné míry tolerovat minoritní projevy lidské sexuality jak v objektu, tak i v aktivitě.

Jedním z těchto projevů je i sadismus, masochismus a sadomasochismus, respektive konsenzuální sexuální aktivity mezi dvěma psychosexuálně a somatosexuálně zralými a pokrevně v přímé linii nespřízněnými partnery, jež nevedou k jejich trvalému psychickému nebo tělesnému poškození, kterým je věnována tato diplomová práce. Základním cílem této práce je snaha prokázat, že tyto aktivity nejsou společensky nebezpečné, že jedinci, kteří v sobě našli potěšení z erotiky, která je spojena s projevy sadismu, masochismu, dominance a submitivity, jedinci, kteří v rámci své sexuality používají různé prostředky a pomůcky, nejsou nositeli sexuální úchyvky v aktivitě. Pokusím se představit jedince, kteří jsou součástí BDSM komunity, jako osoby, které nejsou nositeli kriminogenního faktoru, které stojí mimo okruh pachatelů násilné trestné činnosti, které se mimo svou sexualitu nechovají sadisticky, agresivně či násilně. Součástí práce bude snaha vysvětlit pojmy, které jsou společností běžně používané,

⁴ Weiss Petr, Zvěřina Jaroslav. Sexuální chování v ČR-situace a trendy. Praha: portál, 2001, s. 16

ale jejichž význam a pojetí je natolik široké a obecné, že svým způsobem omezují lidskou sexualitu nálepkováním a stigmatismem.

1. Teoretická část

1.1 Sociálně patologické jevy

Problematika menšinového sexuálního jednání byla až do současné doby nahlížena z úhlu sociální patologie. V posledních několika letech někteří z psychologů a sexuologů, a to včetně tuzemských, se začínají odklánět od tohoto, do té doby, hlavního proudu a přiklánějí se k názoru, že se jedná o variaci lidské sexuality, které nemusí nutně nést prvky patologie. Pro lepší pochopení je však nutné termín sociálně patologický jev vysvětlit a následně popsat některé z chování, které je jako sociálně patologické chápáno.

„Jednou z definic je, že sociální patologie je shrnující pojem pro nezdravé, nemorální, obecně nežádoucí jevy, negativně sankcionované formy deviantního jednání. Do sociologie tento pojem zavedl britský sociolog a filosof Herbert Spencer (1820-1903), který hledal paralelu mezi sociální a biologickou patologií, mezi organismem biologickým a organismem společenským, mezi jejich strukturami a funkcemi“⁵. Můžeme jí vysvětlit jako sociologickou disciplínu, která se zabývá výzkumem a teorií chování, které se odchyluje od majoritně společenských nebo skupinových norem. Tato odchylka od společenských norem, deviace má univerzální charakter, existuje ve všech známých společnostech, a tudíž neexistuje kultura, ve které by bylo zajištěno konformní chování všech svých členů s absolutní absencí deviací. Deviaci samotnou můžeme blíže charakterizovat jako nepřizpůsobení se dané normě nebo souboru norem, které jsou významným množstvím lidí akceptovány v určitém socio-kulturním prostředí.

Jak již bylo, uvedeno sociálně patologické jevy jsou předmětem sociální patologie, která je součástí sociologie jakožto vědy a která jako věda požívá i své metody a techniky. Obecnými jsou především sociologické **metody**:

⁵ Jilčík Tomáš, Plšková Alena, Zapletal Ladislav. Sociální patologie. Úvod do studia. Brno: IMS Brno, 2005, s.5

- metoda statistická
- metoda monografická
- metoda historická
- metoda analýzy dokumentů
- metoda sociometrická

Výzkum sociálně patologických jevů používá nejčastěji tyto **techniky**:

- pozorování přímé
- pozorování nepřímé
- rozhovor
- psychotesty
- dotazník

Interdisciplinárnost sociální patologie je důvodem úzkých kontaktů s mnoha dalšími společenskými, přírodními a humanitními vědami, či disciplínami, se kterými se pokouší řešit příčiny, vývoj, průběh, prevenci a nápravná řešení těchto jevů. Spolupracuje s psychologií, pedagogikou, sociální pedagogikou, sociální psychologií, kriminologií, psychiatrií, sexuologií a dalšími disciplínami.

Jedinec není ve společenském vakuu a společnost na něj působí. Z hlediska kvality působení může být:

- pozitivní
- negativní
- neutrální

Z tohoto pohledu můžeme rozlišit základní čtyři skupiny ovlivňujících prostředí.

„**Rodina**, která má určující význam při formování osobnosti člověka i pro jeho mravní vývoj od jeho nejtělejšího dětství. Člověk si má z rodinné výchovy především odnášet do života správný vztah a úctu k základním principům a hodnotám. Rodina i v dnešní době efektivně působí na své členy prostřednictvím vnitřních mechanismů

a regulativů, provádí distribuci výhod ekonomické a morální podpory a tím je diferencovaným způsobem připravuje i pro mimorodinné role“⁶. Moderní rodina aplikuje spíše demokratické principy než autoritativní, paternalistický model je již historií. Klasická rodina prošla ve svém vývoji řadou změn, z nichž nejpronikavější podněty přinesla industrializace, která vedla ke ztrátě intimity, potlačování individuality ve prospěch byrokratických a formalizovaných mechanismů, profesionalizace činností v rodině, ve které se realizuje stále více jen prostý, instrumentální a často neracionální konzum bez vlastního uspokojení.

Škola, neoddělitelná součást výchovy, která vytváří jeho základní materiální a citové hodnoty, která přímo působí na formování osobnosti. Škola může v některých případech působit jako katalyzátor sociálně patologických jevů. Vztah člověka ke škole je do značné míry ovlivňován osobností učitele a celkovou organizací školní výuky. Při hodnocení podmíněnosti školního působení na vznik a rozvoj patologického jednání a chování nelze, při větší složitosti jevu, opomíjet i faktory, které jsou subjektivního rázu u jednotlivých žáků, stejně jako další, zdánlivě nepodstatné faktory citového charakteru např. sociální distance mezi pedagogem a žákem.

Parta, přirozenou vlastností člověka je potřeba se sdružovat v kolektivu lidí, což je umocněno především u mládeže, která se sdružuje v partách, které mohou být nežádoucí v případech, kdy parta vystupuje protispolečensky, agresivně, prosazuje rasovou či jinou nesnášenlivost apod. Příčiny negativistických postojů v partě jsou například v tom, že její člen protestuje proti chybám a nedostatkům společnosti. Mladý člověk nemá ještě dostatek zkušeností a je velmi citlivý na vliv okolí. Sugestivně vnímá nedostatky mikrostruktury, ve které žije. Snadno podléhá negativním vlivům osobnosti, včetně negativním protispolečenským vlivům, proto se snadno integruje do určitého ideologického seskupení zejména v případech, kdy takové seskupení (parta) je řízena silnou osobností. Ideologické seskupení přijímá jako vlastní ideologii.

⁶ Jilčík Tomáš, Plšková Alena, Zapletal Ladislav. Sociální patologie. Úvod do studia. Brno: IMS Brno, 2005, s.9

Další sociální prostředí. Jsou to prostředí, jejichž je člověk součástí např. pracovní kolektiv, zájmové spolky, věznice, ústavy sociální péče, nemocnice pro dlouhodobě nemocné, volnočasové sdružení.

1.2 Teorie sociálních deviací

Z velkého množství existujících teorií deviace lze vyčlenit tři základní teoretické proudy:

„**Biologické**, které jsou nejstaršími teoriemi devic. Svou pozornost zaměřují především na studium kriminálního chování a analýzu zločinu, který je podle nich páčán biologicky determinovanými jedinci“⁷. Největšího ohlasu dosáhla italská pozitivistická škola kriminologie, která se rozšířila ve druhé polovině předminulého století. Biologické teorie se snaží dokázat, že existují typy lidí, kteří jsou deviantně disponibilní. Tyto typy jsou rozeznatelné na základě měřitelných anatomických charakteristik.

Za zakladatele je považován Cesare Lombrosa (1835-1909). Základní pozornost věnoval Lombroso identifikaci zločinných typů a objevení sil, které tyto typy produkují. Východiskem se stala analýza početného vzorku odsouzených v italských věznicích, která vyústila v představu existence určitých typů rodilých zločinců. Zločinci se od normálních lidí odlišují typickými stigmaty a fyziologickými anomáliemi. Lombroso jednotlivé typy identifikoval především na základě rozboru tvaru lebek.

Dalším představitelem biologického proudu byl Ernst Kretschmer (1888-1964), který dokazoval, že ve stejném poměru, v jakém jsou zastoupeny v populaci, se určité typy lidí dopouštějí protiprávního jednání. V USA se velké pozornosti dostává koncepci profesora harvardské univerzity Williama H. Sheldona, který se inspiroval Kretschmerovou typologií a vytvořil klasifikaci lidských typů do tří kategorií: endomorfní, mezomorfní, ektomorfní, které od sebe odlišoval jak silou temperamentu, tak i rozdílným stupněm mentální úrovně, přičemž izomorfní typ má k páčání protiprávního jednání ty nejlepší předpoklady.

Součástí tohoto proudu jsou i genetické teorie zločinu, jejímiž autory jsou britští kriminologové, kteří se domnívali, že našli genetickou příčinu kriminality spočívající v abnormalitě chromozómů. Dnešní biologické přístupy mají nejčastěji podobu

⁷ Mühlpachr Pavel. Kapitoly ze sociální patologie. Brno: IMS Brno. 2003 s. 9

biochemických teorií, které vycházejí z myšlenky, že příčinou deviantního jednání může být chemická nevyváženost látek v lidské krvi.

„**Psychologické** teorie podobně jako biologické, považují deviace za úchylku a devianty za nositele jisté abnormality. Z hlediska psychopatologie je deviace považována za nemoc a abnormalita za něco, co je potřeba léčit a podrobovat kontrole. V každé společnosti existují chování, která jsou úchylná, deviantní, pohoršující, provokující, nemorální, špatná a společensky nebezpečná. Etiketizační přístup spočívá v tom, že určité chování je nálepkováno jako deviantní, v jedné společnosti sankcionováno, zatímco v druhé tolerováno. Týká se to především různých projevů sexuálního chování. Tlak sociální kontroly může být tak silný, že jakékoliv chování může být ze strany státu dáno na index a sankcionováno jako deviantní.“⁸ Psychoanalytické koncepce jsou spojovány se jménem Sigmunda Freuda (1856-1939), který se problematikou deviace a nekonformního chování zabýval zprostředkovaně, především z hlediska jejích patologických projevů v individuálním životě jedince. Duševní život jedince je ovládán pudovými silami, které vyvolávají různé způsoby odreagování. Základní lidské pudy. Sexuální a destruktivní korespondují i se dvěma protikladnými principy, které determinují život každého člověka – principem slasti a principem smrti. Pokud se člověk chová přirozeně, tak je deviantní ze strany společnosti, a pokud je konformní vůči společenským normám, je deviantní vůči své vlastní přirozenosti. Tímto způsobem si společnost sama vyrábí a vychovává devianty, které pak trestá za porušení svých pravidel.

Psychologická teorie Richarda L. Jankinse navazuje na Freudovu strukturu Id, Ego, Superego a autor definoval tři základní typy špatně uspořádané struktury psychiky individua. O integraci psychoanalýzy s behaviorismem se pokusil John Dollard, který je představitelem teorie frustrace a agrese a který předpokládá, že člověk má určité vrozené instinkty, které zásadním způsobem ovlivňují jeho vývoj.

Specifickou koncepcí je teorie obrany, která spojuje psychoanalýzu se sociologickým poznáním. Tato teorie považuje za deviaci mechanismus obrany, kdy každý člověk má určitá přání, která mohou být v rozporu buď s danými sociálními

⁸ Mühlpachr Pavel. Kapitoly ze sociální patologie. Brno: IMS Brno. 2003 s. 11

normami, nebo se svědomím individua. Pokud tento rozpor existuje, objevují se stavy úzkosti a pocity viny, které mohou vyústit v nekonformní jednání. Deviantní akt pak představuje nástroj obrany, jímž se člověk brání účinkům stresu.

Sociologické, které se zaměřují na výklad tří základních sociologických přístupů: strukturálního funkcionalismu, teorie konfliktu a interpretativní sociologii a které lze souhrnně prezentovat jako teorii anomie, kdy produktem nedostatečné sociální regulace je stav bezzákonnosti, kdy ve společnosti přestávají platit zákony. Porušení sociální stability má za následek rozvoj patologických forem dělby práce a nárůst napětí a konfliktů mezi jednotlivými částmi struktury. Dochází k rozbití struktury obecných pravidel a výsledkem je anomie. Deviace není výsledkem patologické osobnosti, ale produktem struktury společnosti i její kultury.

„Subkulturní teorie tvrdí, že deviace je výsledkem konformity s normami a hodnotami těch skupin, jejich jsou lidé členy. Příslušníci určité subkultury se často příliš neodlišují od dalších členů společnosti, přičemž základní odlišnost je v oblasti norem – subkultura uznává jiná pravidla a jiné hodnoty, než jsou ty, které uznává konformní většina, a proto přirozeně produkuje chování, které je z hlediska společnosti označováno jako deviantní.“⁹

Teorie kulturního přenosu vychází z představy, že deviace je součástí subkulturních vzorců, jež jsou novým členům skupiny předávány v procesu jejich začleňování do skupiny. Myšlenka, že deviace je přenášená sociálním učením a socializací, se stala základem jak pro teorii sociálního učení, která předpokládá, že deviantní i konformní chování je především determinováno sankcí a to sankcí pozitivní i negativní, tak i etiketizační teorii, která nechápe deviantní chování jako určitý typ jednání, které na sebe bere lidské individuum, ale jedná se spíše o lidské interakce, lidské interpretování, definování a hodnocení vlastního jednání, tak i jednání druhých. Deviace je určitou nálepkou, která slouží falešnému obvinění chudých bohatými, žen muži, mladých starými, minoritních skupin majoritními. Společnost si vždy hledá vhodného obětního beránka, kterého pak prezentuje společnosti.

⁹ Mühlpachr Pavel. Kapitoly ze sociální patologie. Brno: IMS Brno. 2003 s. 12

Nejnovější teorie vycházejí z empiricky prověřeného faktu kulturní variability hodnocení určitých aktů jako deviantních, z čehož se odvozují dva negativní závěry, a to, že deviace není inherentní vlastností určitých forem jednání, ale je vlastností, kterou na ně klade veřejnost, pravidla a normy nemají absolutní charakter a že jsou nutné, jejich význam je jednoznačně určitý, jsou kompletně uspořádány pro všechny možné situace, jsou univerzální, nadčasové a sankcionalizovány nezávisle na členech skupiny, a dva pozitivní závěry, že deviace je funkcí vnímání a hodnocení určitých forem chování společenstvím, jehož se akt týká nebo jež je s ním seznámeno, deviace je funkcí sociální kontroly, oficiální (zákonodárců, státních orgánů) i neoficiální (veřejné mínění, hodnocení sociální skupiny).¹⁰

¹⁰ Mühlpachr Pavel. Kapitoly ze sociální patologie... Brno: IMS Brno, 2003, s. 9-13

1.3 Druhy sociálně patologických jevů

Jak jsem již uvedl v předcházejících kapitolách, za sociálně patologické jevy se považují ty sociální jevy, jejichž výskyt svou škodlivostí ohrožují společnost, její uspořádání, stabilitu a řád jako celek i její jednotlivé členy.

1.3.1 Kriminalita

Jedním z druhů je **kriminalita**, kterou lze definovat jako výskyt trestného chování, který je vyjádřen souhrnem trestných činů spáchaných ve společnosti. „Pojem je vymezen platným trestním právem, které stanoví, jaké protispolečenské chování se vzhledem ke své nebezpečnosti považuje za trestný čin, případně určuje další kategorie deliktů stíhaných soudními orgány“¹¹. Kriminalitu, která je jedním ze závažných sociálně patologických jevů, věda rozlišuje na zjevnou a latentní. Většina spáchaných trestných činů vychází najevo a stává se předmětem trestního stíhání, avšak blíže neurčená část kriminality zůstává skrytá. Na rozsah latence kriminality má vliv důvěra občanů v bezpečnostní orgány, obava ze msty pachatelů, kriminální citlivost ve společnosti, kterou rozumíme míru tolerance k porušování zákonů. Stav, struktura a dynamika kriminality se analyzují na dlouhodobých časových řadách statistických údajů o registrovaných trestných činech a stíhaných a odsouzených osobách a stanovují se prognózy budoucího vývoje. Struktura kriminality se vyjadřuje poměrem jednotlivých skupin trestných činů. Kriminalita se analyzuje podle územního rozložení, podle demografických a socioprofesionálních kategorií pachatelů, zjišťuje se rozsah recidivy, zkoumají se specifika kriminality mládeže.

Ve většině průmyslově rozvinutých států světa, ale i v rozvojových zemích došlo v posledních desetiletích k prudkému vzestupu kriminality, který je dáván do souvislosti s industrializací, urbanizací, migrací a demografickými změnami. Mezi nové jevy kriminality ve světě patří terorismus, organizovaný zločin, hospodářská trestná činnost nadnárodních organizací, růst zločinnosti spojený s drogami, trestné činy využívající nebo poškozující počítače aj.

¹¹ Jilčík Tomáš, Plšková Alena, Zapletal Ladislav. Sociální patologie. Úvod do studia. Brno: IMS Brno, 2005, s.15

„Moderní přístupy zdůrazňují komplexnost boje proti kriminalitě. Většina států publikuje údaje o počtu spáchaných trestných činů a odsouzených osobách v oficiálních národních statistických ročenkách. Orgány OSN provádějí komparativní studie o stavu kriminality v členských zemích.“¹²

Kriminalita jako nechtěný produkt společnosti se stal celosvětovým problémem. Jak ve svém významu, tak i ve svých projevech se stala produktem určité míry společenského života, závažnou poruchou chování, která narušuje sociální vztahy jedince, zejména jeho vztahy se společností. Kriminality se stala během posledních desetiletí masovým jevem a fenoménem doby. Základní rozložení kriminality zůstává neměnné. Nejčastěji jsou páčány majetkové trestné činy, které tvoří 80% zločinnosti, která se koncentruje zejména do velkých městských a průmyslových aglomerací s vysokým počtem anonymních a migrujících osob. Stoupá trestná činnost spojená s drogami a to jak trestná činnost spojená s drogami primárně tak i sekundárně. Stále více se projevuje používání násilí se zbraní a téměř u všech trestných činů roste podíl dětských a mladistvých pachatelů.

¹² Jilčík Tomáš, Plšková Alena, Zapletal Ladislav. Sociální patologie. Úvod do studia. Brno: IMS Brno, 2005, s. 15

1.3.2 Drogová závislost

Dalším jevem je **drogová závislost**, kterou vymezujeme jako závislost na látkách, které jsou schopny pozměnit jednu nebo více psychosomatickou funkci organismu. Je charakterizována nepřekonatelnou potřebou či nutkáním pokračovat v užívání drogy a získat ji jakýmkoliv způsobem, tendencí zvyšovat dávky a psychickou a někdy i somatickou závislostí na účincích drogy. Jejich užívání vyvolává stav tělesné nebo psychické závislosti u osob, které ji užívají periodicky či kontinuálně. „Objevují se nové a nové látky, na něž si jedinec může vypracovat závislost. Pro stav tělesné a psychické závislosti doporučila Světová zdravotnická organizace – WHO již v roce 1963 používat termín drogová závislost, který nahradil starší termíny toxikománie, narkomanie či adikce a drogová habituace, které zdůrazňovaly stavy fyziologické závislosti“¹³. Drogová závislost je definována jako stav a nikoli jako sklon, touha nebo bažení užívat omamné nebo psychotropní látky, což však z dnešního pohledu pokládám za nedostatek. V rozsáhlé literatuře jsou konstatovány závislosti na téměř veškerá psychofarmaka, z čehož lze odvodit, že problematika návykového chování je velice široká. Tento negativní společenský jev je podmíněn multifaktorově, a proto existuje i řada teorií příčin vzniku drogové závislosti, z nichž se většina shoduje na čtyřech základních typech faktorů, kterými jsou: farmakologická – droga, somatické a psychické – osobnost, prostředí, podnět. Pakliže chceme klasifikovat drogové závislosti, můžeme je rozdělit na:

- závislost alkoholo-barbiturátového typu
- amfetaminového typu
- kanabisového typu
- kokainového typu
- halucinogenního typu
- opiátového typu
- solvenciového typu
- kofeinismus

¹³ Jilčík Tomáš, Plšková Alena, Zapletal Ladislav. Sociální patologie. Úvod do studia. Brno: IMS Brno, 2005, s.25

Teorie patologického rozvoje drogové závislosti jsou variabilní podle toho, jakou dimenzi zdůrazňují. Mezi nejznámější patří:

- teorie redukce tenze – zahrnuje snižování jak fyziologického, tak psychického napětí alkoholem nebo jinou drogou
- teorie „moci“ – alkohol pijí lidé, kteří touží po moci, ale ve skutečnosti se cítí slabými
- teorie zdůrazňující role osobnostních predispozic
- teorie učení – předpokládající, že pití alkoholu či požívání jiných drog zpevňuje takové vzorce chování, které zabezpečují trvalý přísun anestetických zážitků
- sociologické teorie patogeneze drogové závislosti, zdůrazňující hlavně vliv rodiny v dětství a v dospívání a vliv adolescentních part na vytváření drogových a alkoholových závislostí.¹⁴

¹⁴ Jilčík Tomáš, Plšková Alena, Zapletal Ladislav. Sociální patologie. Úvod do studia. Brno: IMS Brno, 2005, s. 27

1.3.3 Alkoholismus

„Alkoholismus je běžně chápán jako nadměrná či pravidelná konzumace alkoholických nápojů spojená s nebezpečím návykového chování, jako druh sociální deviace s negativním dopadem na jedince, rodinu a společnost. Za posledních 200 let vykrytalizovaly v sociálním myšlení tři základní přístupy k alkoholu:

1. Z morálního pohledu se alkoholismus hodnotí jako hřích, projev slabé vůle. Terapií je převýchova nebo trestání jedinců, kteří propadli alkoholu, potlačování alkoholu jako zla.
2. Alkoholismus bych chápán jako nemoc, což představovalo pomocnou ruku pro postižené, kterým se místo odsuzování nabídla léčba, když preventivní stránka byla v pozadí.
3. Pro veřejné zdravotnické hledisko je charakteristický posun od pojetí převážně medicínského k pojetí sociálně preventivnímu a k systémové orientaci.

Změna paradigmatu je ztělesněna v koncepci „alcohol-related problems“ prosazované Světovou zdravotnickou organizací od konce 70. let minulého století. Podle tohoto přístupu není alkoholismus pouze problémem alkoholiků.¹⁵ Rodí se na pozadí normálního, tj. sociálně a kulturně akceptovaného pití alkoholu. S růstem spotřeby alkoholu roste i objem problémů a stupeň poškození populace. S tím souvisí důraz na alkoholovou politiku. Preventivní programy se věnují rizikovým faktorům a rizikovým skupinám, usilují o včasnou identifikaci a včasnou intervenci. V léčbě se dostává do popředí ambulantní složka, za důležité se pokládá vytváření sociální sítě a tzv. sociální opora pacienta. K prosazení této koncepce přispěl celosvětový růst spotřeby alkoholu po 2. Světové válce.¹⁶

¹⁵ Jilčík Tomáš, Plšková Alena, Zapletal Ladislav. Sociální patologie. Úvod do studia. Brno: IMS Brno, 2005, s.29

¹⁶ Jilčík Tomáš, Plšková Alena, Zapletal Ladislav. Sociální patologie. Úvod do studia. Brno: IMS Brno, 2005, s. 29

1.3.4 Prostituce

„**Prostituce** je institucionalizovaná forma poskytování sexuálních úsluh za peníze nebo jinou úhradu, eventuelně z jiných pohnutek.“¹⁷ Je často provázena promiskuitou a plnou identifikací s rolí vedoucí k profesionalizaci. V tradici myšlení ovlivněného západním křesťanstvím byla role prostituce obvykle chápána jako nutné zlo, byť vždy existovaly radikální proudy vyžadující zásadně, z morálního i pragmatického důvodu, její úplné vymýcení. „Sociologie i kulturní antropologie rozlišují:

1. Prostituci nábožensko-rituální, kdy sexuální styk je součástí náboženského obřadu, součástí služby bohům a démonickým silám.
2. Prostituce tvořící součást ceremoniálu přijetí hosta v domě a spočívající v tom, že hlava rodiny umožní pohlavní styk s vlastní ženou, dcerou či metresou na důkaz úcty a vážnosti.
3. Prostituci ekonomicko-sociálně podmíněnou, kdy poskytování sexuálních služeb tvoří základní nebo doplňkový zdroj příjmů, případně prostředek dosahování společenského úspěchu. Toto je prostituce v užším nebo pravém slova smyslu.

Klasickou formou prostituce byla a je tzv. veřejná prostituce, která má řadu forem. Svět prostituce je značně sociálně diferencovaný, neboť zahrnuje osoby dosahující značných příjmů, ale i osoby žijící v bídě a úpadku. Kolem prostituce se vytváří řada specifických legálních i nelegálních profesí, v nichž osoba poskytující sexuální úsluhu představuje jen jeden z článků složitě rozvětvené struktury.“¹⁸ Ze sociologického hlediska je prostituce i jednou, byť extrémní formou zhodnocování individuálního, osobnostního kapitálu, od níž vede řada mezistupňů až k manželství. Některými soudobými teoriemi bývá prostituce interpretována jako výměnný obchod, druh sociální směny, ekonomický vztah mezi zákazníkem a prodávajícím. Vzhledem k zákonům

¹⁷ Jilčík Tomáš, Plšková Alena, Zapletal Ladislav. Sociální patologie. Úvod do studia. Brno: IMS Brno, 2005, s.37

¹⁸ Jilčík Tomáš, Plšková Alena, Zapletal Ladislav. Sociální patologie. Úvod do studia. Brno: IMS Brno, 2005, s.37

konkrétního státu může být prostituce legální nebo nelegální. Na přelomu 19. a 20. století se vyspělé státy pokusily o právní úpravu prostituce zavedením licencí. Neúspěch tohoto opatření vyústil v roce 1949 v OSN v přijetí Konvence o potírání prostituce a obchodu s lidmi. „Vlastní prostituce byla dekriminálnízována a je hodnocena jako amorální chování.“¹⁹ V souvislosti s nárůstem nemoci AIDS se znovu objevují úvahy o reglementaci prostituce, povinných zdravotních prohlídkách, registraci.

¹⁹ Jilčík Tomáš, Plšková Alena, Zapletal Ladislav. Sociální patologie. Úvod do studia. Brno: IMS Brno, 2005, s.37

1.3.5 Pohlavní nemoci, AIDS

Dalším patologickým jevem související s prostitucí jsou **pohlavní nemoci, AIDS**, tedy nemoci, které se mezi populací přenášejí převážně pohlavním stykem a nejčastěji postihují pohlavní orgány, případně narušují celkovou psycho-somatickou strukturu jedince. Při šíření pohlavních nemocí mají značný vliv sociální podmínky. Snadnějším rozšiřování pohlavních nemocí napomáhá kromě již zmiňované prostituce také nízká úroveň hygieny prostředí, špatná organizace vyhledávání, léčení a sledování nemocných. „Základními pohlavními nemocemi jsou:

- gonorrhoea
- lymphogranuloma venerum
- syfilis
- trichomoniasa
- ulcus molle

V posledních desetiletích 20. století se ve světě rozšířila nemoc acquired immunodeficiency syndrom, syndrom získaného selhání imunity neboli AIDS. Jedná se o nemoc rozpoznanou v USA v roce 1981, ale která se objevila již v 50.²⁰ letech v Africe a k jeho epidemiologickému šíření do všech zemí světa docházelo od poloviny 70. let v souvislosti s migrací osob v globálním měřítku, s růstem mezinárodního a často podlounického obchodu s krví, plazmou a jejich deriváty. Celkový počet nakažených se odhaduje v řádech milionů a dále roste. Nejvíce jsou touto nemocí pustošeny státy Afriky a Latinské Ameriky, nárůst případů je hlášen v USA, Západní Evropě a v nástupnických státech bývalého SSSR. Pandemie AIDS, infekčního, neléčitelného a smrtelného onemocnění vyvolala řadu krizových momentů ve všech rovinách společenských vztahů a nastolila řadu otázek v oblasti vztahu institucí k jednotlivci, v intimní oblasti, ve vztahu k menšinám atd.

²⁰ Jilčík Tomáš, Plšková Alena, Zapletal Ladislav. Sociální patologie. Úvod do studia. Brno: IMS Brno, 2005, s.39

Způsobů přenosů je několik a můžeme je rozčlenit na:

- sexuální styk
- infikovaná krev
- kontaminované injekční stříkačky a jehly
- infikovaná matka-přenos z matky na plod

Základními rizikovými skupinami jsou:

- promiskuitní homosexuálové a bisexuálové
- osoby z řad konzumentů omamných a psychotropních látek
- hemofilici a další osoby, odkázané na krevní transfuze
- prostitutky
- partneři výše uvedených osob

1.3.6 Sebevražednost

Sebevražednost je sociální jev, který byl a je závažným společenským problémem, který zůstává vysvětlen pouze z části, který má své regionální a demografické zvláštnosti. „Suicidium je nejčastěji vnímána jako úmyslná, záměrná agrese vůči vlastní psychosomatické integritě s cílem přivodit si smrt.“²¹

Zvýšený výskyt sebevražednosti ukazuje na výskyt individuálního nebo kolektivního napětí a jeho řešením je únik z dané situace. V podstatě jde o poruchu pudu sebezáchovy. Objevuje se obvykle až v pubescenci a vzestupnou tendenci můžeme zaznamenat ve stáří. Častější je u mužů než žen, u nichž se ale vyskytuje více pokusů a tzv. nedokonaných sebevražd, kdy se jedná o demonstrativní nátlakový a účelový charakter, vystupující na pozadí hysterické osobnosti. U nevléčitelně nemocných a trpících osob, u osob bez další perspektivy se objevují tzv. bilanční sebevraždy. Drasticky provedené sebevraždy mají autopunitivní charakter a psychologicky na sebevraždy nahlížíme jako na autoagresivní akty, které mohou být doprovodným jevem některých duševních chorob.

Sociologie přistupuje k sebevraždě jako k sociálnímu jevu, jehož epidemiologie je makrospolečensky podmíněna. Sebevražednost je jedním z předmětů demografického statistického výzkumu. Nejčastějšími příčinami jsou osobní či sociální konflikty, tělesná onemocnění, nevléčitelné nemoci, duševní nemoci a duševní poruchy. Sebevražedná aktivita nabývá různého významu v různém věku. V nižších věkových kategoriích se objevují nejčastěji motivy citové a rodinné, s vyšším věkem bývá vyšší frekvence motivována nemocí, pocitem neúspěšnosti nebo opuštěnosti, včetně ztráty partnera.

Volba způsobu ukončení vlastního života podléhá různým okolnostem a faktorům jako jsou pohlaví, věk, kulturní a morální vyspělost apod. Muži si obvykle volí drsnější způsoby, které však bývají účinnější, oběšení, střelná zbraň, skok z výšky. Ženy vybírají většinou prostředky méně účinné např. léky.²²

²¹ Jilčík Tomáš, Plšková Alena, Zapletal Ladislav. Sociální patologie. Úvod do studia. Brno: IMS Brno, 2005, s.40

²² Jilčík Tomáš, Plšková Alena, Zapletal Ladislav. Sociální patologie. Úvod do studia. Brno: IMS Brno, 2005, s. 41

Specifickým druhem sebevražd jsou sebevraždy s politickým pozadím, jedná se především o formy upálení se. Naše vlastní historie zná takové jednání jakožto protest proti násilným společenským změnám, ale i ve světě, hlavně pak v Jihovýchodní Asii je takové jednání, především ze strany mnichů, způsobem jak vyjádřit smýšlení. Zcela zvláštní kategorií jsou pak sebevražední útočníci, kteří především pod vlivem psychologicko-náboženského vlivu neváhají sami sebe použít jako smrtící zbraně.

1.3.7 Sociální násilí

Sociální násilí představuje takové jednání a chování, které se projevuje nepřátelstvím, útočností, se snahou či záměrem psychicky či fyzicky ublížit. Za nejzávažnější společenské formy sociálního násilí je bezesporu válka a v posledních desetiletích též terorismus. Válka představuje řešení mezistátních či občanských sporů násilným, většinou krvavým způsobem.

Někteří autoři uvádějí, že válka je druhem boje o život. „Podle K.P.G. von Clausewitze je válka akt násilí vykonávaný s cílem donutit protivníka, aby se podřídil naší vůli, jedná se o jeden z nástrojů politiky. Stoupenci marxistické filosofie chápou válku za důsledek ekonomických procesů a třídního boje. Podle morální a právní klasifikace dělíme války na spravedlivé a nespravedlivé, obranné a útočné, lokální a světové, mezi dvěma státy a koaliční, krátké či vleklé, podle použití vojenské techniky a omezené a totální, na konvenční nebo s použitím zbraní hromadného ničení, statické či dynamické.“²³

Zvláštním druhem ozbrojených konfliktů jsou války vedené v teritoriu jednoho státu, nejčastěji se jedná o války občanské, náboženské či separatistické. Náboženské války jsou specifickým druhem války, které provázejí lidstvo již mnoho století, ale v posledních desetiletích dostaly mimo jiné i formu terorismu. Pojem terorismus má v současné době poměrně široký obsah a je spíše lidovým označením násilí jako součásti extrémního politického či náboženského jednání než vědeckou kategorií, pod kterou by se skrýval jasně vymezený model jednání.

„Pojem terorismu má v současné době poměrně široký obsah a je spíše lidovým označením násilí jako součásti extrémního politického jednání než vědeckou kategorií, pod kterou by se skrýval jasně vymezený model jednání. Za terorismus jsou považovány i ryze rasově, etnicky i jinak motivované činy malých extrémistických skupin, které určují taktiku násilí a plánují je v tajnosti.“²⁴

²³ Jilčík Tomáš, Plšková Alena, Zapletal Ladislav. Sociální patologie. Úvod do studia. Brno: IMS Brno, 2005, s. 45

²⁴ Jilčík Tomáš, Plšková Alena, Zapletal Ladislav. Sociální patologie. Úvod do studia. Brno: IMS Brno, 2005, s. 45

1.3.8 Sexuální patologie

Poslední z popisovaných patologických jevů je **sexuální patologie**, která se již tématicky přímo dotýká problematiky zpracovávané v této práci.

„Sexuální patologie zahrnuje značné množství relativně samostatných patologických jevů, které mají společné rysy, zaměřující se na pohlaví, na převážně lidskou sexualitu a činnosti kolem ní spojené. Současné společnosti chybí správná informovanost o sexuálních deviacích. Zejména v psychiatrii bývají sexuální deviace řazeny k psychopatiím“²⁵. Toto zařazení však nevnímám jako zcela přesné. Řada sexuálně deviantních jedinců se může v běžných životních vztazích chovat zcela nenápadně, a proto bývá někdy velmi obtížné u takového jedince deviaci objevit. Sexuální deviace jsou z psychopatologického hlediska hodnoceny jako kvalitativní odchylky struktury sexuálního motivačního systému. Pro definici deviantního sexuálního chování je důležité i stereotypní opakování úchylného jednání a to i v době, kdy jedinec má možnost vhodných kontaktů.

Sexuální deviace rozdělujeme na dva základní druhy

- deviaci v objektu
- deviaci v aktivitě

Nejznámější sexuální deviace v objektu jsou:

- pedofilie
- efebofilie
- zoofilie
- fetišismus
- gerontofilie
- nekrofilie
- statuofilie

²⁵ Jilčík Tomáš, Plšková Alena, Zapletal Ladislav. Sociální patologie. Úvod do studia. Brno: IMS Brno, 2005, s. 32

Nejznámější sexuální deviace v aktivitě jsou:

- exhibicionismus
- voayérství
- tušérství
- frotérství
- patologická sexuální agresivita
- transvestitismus
- masochismus
- sadismus
- kandaulismus
- saliromanie

„Sexuální deviace se mohou vzájemně slučovat (např. homosexuální pedofilie), deviace v aktivitě se může kombinovat s deviací v objektu (např. pedofilní exhibicionismus) nebo může docházet k vývoji společensky méně závažné formy do formy společensky nebezpečné (např. patologické sexuální agrese do sadismu). Mnohé sexuální deviace jsou omezeny na vnitřní oblast myšlenek a fantazií. Pro takovou formu deviace volíme termín ideatorní“²⁶

²⁶ Jilčík Tomáš, Plšková Alena, Zapletal Ladislav. Sociální patologie. Úvod do studia. Brno: IMS Brno, 2005, s. 33

2. Sadismus a masochismus

Jak již bylo uvedeno v úvodní části práce, jejím tématem je vysvětlení sadomasochismu jako jedné z variant sexuálního jednání, které nesplňuje podmínky sociálně patologického jednání, ale jako výsledek konsensu dvou vyspělých lidských jedinců. V předcházející kapitole byly stručně popsány nejznámější sexuální patologie, kde byly uvedeny i sadismus a masochismus jako jedna ze sexuálních deviací v aktivitě. Pro lepší pochopení problému a zdánlivého rozporu mezi cílem práce a dosud uvedených skutečností budou na dalších stránkách vysvětleny pojmy sadismus, masochismu a sadomasochismu.

2.1 Sadismus

Sadismus získal název podle francouzského spisovatele a filosofa 18. Století markýza Donatiena-Alphonse-Francoise de Sade (1740-1814), kterému je věnována příloha č. 1 této diplomové práce, ve které se čtenář může seznámit se životopisem tohoto bezesporu zajatého muže, který je autorem knih *Justine* a *Juliette*, v nichž mimo jiné popisoval sexuální zážitky osob, které měly potěšení z toho, že způsobovaly bolest a ponižovaly své partnery.

„U sadismu je vzrušení dosahováno dominancí a totální kontrolou objekt. Sadista je vzrušován fyzickým a duševním utrpením oběti a pocitem, že je oběť plně v jeho moci. Termín sadismus uvedl do odborné literatury Kraft-Ebing ve své monografii *Psychopathia Sexualis* z roku 1886.“²⁷

„Musíme rozlišovat sadismus a patologickou sexuální agresivitu. Základním rozdílem mezi oběma aktivitami je v tom, že sexuální agresor atakuje jemu neznámé oběti, jeho útok je nenadálý, prudký a nepředchází mu žádný pokus o verbální komunikaci. Útočník se brání jakékoliv kooperaci oběti.“²⁸ Chování těchto osob připomíná lov a ve schématu jednání sexuálního agresora zcela chybí sadistická vložka v pravém slova smyslu, neboť útočník svou oběť netrýzní, neprodlužuje její utrpení.

²⁷ Weiss Petr. *Sexuální deviace*. Praha: Portál. 2002. s. 64

Agresor obvykle od oběti požaduje vaginální či anální soulož, orální dráždění nebo masturbaci.

„V anglosaské literatuře se v této souvislosti setkáváme s rozlišením rapid a sadist, autoři však vůbec v této souvislosti nezmiňují vůbec možnost deviace (tedy primárně sexuální poruchy). A příčiny sexuálně agresivního chování hledají v nesexuologických, ale v sociologických nebo psychologických faktorech např. v negativním postoji muže vůči ženě, v nedostatečné regulaci afektivních stavů, ze strachu z intimity nebo v přijetí tradičních stereotypů sexuálních rolí.“²⁹

Někteří autoři uvádějí jako variantu sexuální agresivity erotickou preferenci prostitutek v případech, kdy je dostupný svolný partner. Interakce s prostitutkou je podobná sexuální agresivitě v principu absence předchozího namlouvání a dvoření.

„Samo označení sadista ještě nikoho neklasifikuje jako nebezpečného jedince. Toto označení je třeba vždy specifikovat a rozlišovat sadismus fetišistický, agresivní, pseudopedagogický.“³⁰

²⁸ Kubíková Radka. Sadomasochismus jako forma blízkosti. Diplomová práce. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2004, s.16

²⁹ Kubíková Radka. Sadomasochismus jako forma blízkosti. Diplomová práce. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2004, s.16

³⁰ Kubíková Radka. Sadomasochismus jako forma blízkosti. Diplomová práce. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2004, s.17

2.1.1 Projevy sadismu

Sadismus může být ve svých projevech heterosexuální, homosexuální či bisexuální. Fetišistický sadismus obvykle partnera nijak neohrožuje, stojí v pozadí a erotická fantazie se týká jen rekvizit, které nějakým způsobem souvisí s násilím. Tato forma sadismu může mít pouze fantazijní povahu tzv. ideatorní sadismus. Jeho projevem jsou různá literární či výtvarná díla.

Základním znakem pseudopedagogického sadismu je důraz na poslušnost a disciplínu. Dominance nad objektem je symbolizována drezúrou s výchovou k absolutní poslušnosti. Násilí užitá ze strany dominantního partnera je pouze mírné nebo symbolické.

U agresivního sadismu agresor brutálně napadá svou oběť ve snaze si ji podrobit. Nežádá souhlas, poslušnost a ani o ně neusiluje. Způsob útoku bývá často rituálně stereotypní, typické je samoučelné trýznění podmaněné osoby. To je základní rozdílem mezi agresivním sadismem a patologickou sexuální agresí.

„Zatímco krutost je u sadismu vždy přítomná, ne všechny krutosti lze spojovat se sadismem. Zdůrazněná je role submise, nikoliv bolesti. Při sexuálním aktu, sadista nechce působit bolest nebo utrpení, ale spíše chce cítit, že si partner přeje, pro dosažení orgasmu, trpět. Pro sadistu je důležité si myslet, že bolest a submise vytváří slast a partner má požitek z toho co je mu děláno. Sadistu vzrušuje ne způsobování utrpení partnerovi, ale vyjádření triumfu a síly.“³¹

Protože chápu, že čtenář, který není seznámen s praktikami konsenzuálního sadomasochismu a týráním sexuálního partnera, zařadil jsem mezi přílohy této práce přílohu č. 4, která vysvětluje rozdíly mezi těmito aktivitami.

³¹ Kubíková Radka. Sadomasochismus jako forma blízkosti. Diplomová práce. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2004, s.17-18

2.2 Masochismus

„U masochismu je vzrušení dosahováno totálním odevzdáním se partnerovi, vlastním ponižením či utrpením.“³² „V utrpení nacházím jedinou rozkoš, tyranie, krutost a zejména nevěra krásné ženy zvyšují mou vášeň“ Leopold von Sacher-Masoch „Venuše v kožichu“. Dodnes je platná definice masochismu, jejímž autorem je Krafft-Ebing : „Masochismem rozumím zvláštní perverzi fyzického vita sexualis, která jedince postihuje sexuálními pocity a myšlenkami, která jej ovládá ideou, že je zcela a bezpodmínečně subjektem vůle jedince opačného pohlaví, který s ním zachází jako jeho pán, je ponižován a zneužíván. Tato idea je zabarvena žádostivým pocitem, masochista žije ve fantaziích, ve kterých vytváří situace toho typu a často se snaží o jejich realizaci“³³. I když nesouhlasím s částí definice týkající se opačného pohlaví, obecně považuji definici za platnou.

„Každá forma submisivního chování je manifestací masochismu. Kernberg (1995) charakterizuje masochismus jako široké spektrum jevů, jak normálních tak patologických, zaměřených na motivované sebezničení a vědomé nebo nevědomé potěšení z utrpení. Jedná se o oblast s nejasnými hranicemi. Na jednom konci se nachází autodestrukce, sebezničení nebo ničení sebeuvědomování se stává nejdůležitějším, ústředním motivem. Masochistická psychopatologie splývá s psychologií primitivní agrese. Na druhém konci se nachází zdravá schopnost sebeobětování pro druhé, pro ideál, sublimační funkce superega se svou podmíněnou ochotou trpět, kterou nemusíme nutně považovat za patologickou.“³⁴

Pro masochisty obvykle hraje významnou roli bolest, která má však několik přesných charakteristik. Musí být udržena v přesně určených hranicích, musí být nepříjemná, ne však nesnesitelná a za třetí musí být oddělená od primárních biologických funkcí. Masochisté touží po bolesti, ne však po zranění a tato touha je omezena pouze na oblast sexuálních aktivit. Bolest je pouze instrumentálním faktorem, ne cílem. Cílem je spíše podřízení se, ztráta kontroly nad situací, bezmoc.

³² Weiss Petr. Sexuální deviace. Praha: Portál. 2002. s. 65

³³ Kubíková Radka. Sadomasochismus jako forma blízkosti. Diplomová práce. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2004, s.22

³⁴ Kubíková Radka. Sadomasochismus jako forma blízkosti. Diplomová práce. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2004, s.23

2.2.1 Projevy masochismu

„Jedním z projevů masochismu je psychický masochismus, kdy se jedná o mentalitu, která touží po porážkách v soukromém i společenském životě. Vyžívá se v utrpení, provinění, v iluzích méněcennosti. Tito lidé neustále prorokují svou porážku, ale jejich sexuální žití však žádné masochistické praktiky nevykazuje.“³⁵

„U sexuálního, či konjukčního masochismu se jedná o potřebu pohlavního styku v konjunkci s působením bolesti a ponížení od sexuálního partnera. Stejně jako si psychický masochista není vědom svého strachu před úspěchem, pociťuje sexuální masochista nevědomý stud z úspěchu, který mu hryže svědomí a nutí ho činit ve svém sexuálním životě pokání za agresi, se kterou vystupuje v nesexuálních aspektech svého života. Můžeme s lehkou nadsázkou tvrdit, že sexuální masochista se snaží ve dne získat to co ztratil v noci, a v noci získat to, co ztratil ve dne.“³⁶

Perverzní, kompenzační masochista na místo touhy po souloži potřebuje fyzickou bolest a psychické ponížení. K dosažení orgasmu dochází po prožití fyzické či psychické bolesti. Dochází k němu spontánně či masturbací, případně zde chybí schopnost dosáhnout orgasmu, aniž by se však ztratila o to naléhavější potřeba masochistické sexuální činnosti.

„Automasochismus je sexuální činnost působící bolest na vlastním těle, bez přítomnosti či pomoci jiného člověka nebo také sexuálně motivované trýznění sebe sama. Do této kategorie zařazujeme koligační fetišismus, sebebičování, sebecejchování a jiné formy sebezrazení. Konečné formy tohoto sebeukájení se sestávají na jedné straně ze strangulace penisu (většinou skrytá forma sebekastrace a její chronologický předstupeň), sebekatetrizace (zavádění cizích těles do močové trubice za účelem vědomé nebo nevědomé masochistické masturbace), sebekastrace, tedy obrácení se proti vlastnímu pohlaví. Magnus Hirschfeld razil pojem autosadismus, který

³⁵ Kubíková Radka. Sadomasochismus jako forma blízkosti. Diplomová práce. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2004, s.26

³⁶ Kubíková Radka. Sadomasochismus jako forma blízkosti. Diplomová práce. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2004, s.26

má vyjádřit sadistickou apetenci proti vlastnímu tělu. Protože případy autosadismu vykazují výrazně masochistické tendence, je autosadismus synonymem automasochismu.“³⁷

Sigmund Freud odvozoval sadomasochismus v pozdějších dílech z masochismu a masochismus z pudu smrti, který je věčným protihráčem Eróta nebo pudu života. Rozvíjel krok za krokem metapsychologický význam masochismu. V roce 1905 umístil sadomasochismus do kontextu infantilní sexuality ve smyslu sexuální aberace. V roce 1919 se zaměřuje na zkoumání základní Oidipální fantazie a submisivní pozice k otci – masochisté rozvíjejí zvláštní citlivost, vnímavost pokud jde o otcovské figury.

³⁷ Kubíková Radka. Sadomasochismus jako forma blízkosti. Diplomová práce. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2004, s.27

2.3 Sadomasochismus

„Ve smyslu sexuální variace se u sadismu i masochismu jedná o ten typ chování, který směřuje k sexuálnímu vzrušení a uspokojení. Často se však sadismus a masochismus vyskytují společně a v tom případě mluvíme o sadomasochismu. Sadomasochistické aktivity u heterosexuálů a homosexuálů se vyskytují ve formě partnerského sadomasochismu, kde jsou potřeby partnerů komplementární, odehrávají se za vzájemného souhlasu, bez pocitů studu či hanby.“³⁸ U takového chování tedy nemusí být naplněna podmínka anonymity objektu, která je obvykle deviací v aktivitě. Nezřídka se však sadomasochistické potřeby projevují jen u jednoho partnera, zatímco co druhý plní jeho představy jen z donucení.

„Činnosti, které sadomasochisticky orientovaní jedinci používají k dosažení sexuálního vzrušení a orgasmu jsou velmi různorodé. Jsou to aktivity typu flagelace, bondage, fistingu, ale též výlučně psychologické metody spojené s hraním rolí. Typické je lpění na rekvizitách či ritualizovaných situacích. Uvedené potřeby se v naprosté většině případů vybíjejí pouze v naznačené či symbolické rovině.“³⁹

S. Freud se při hledání kořenů a projevů sadomasochismu v nás domníval, že sadomasochismus je „parciální pud“, který se projevuje při vývoji sexuálních instinktů. Sadomasochistická osobnost se dle jeho teorie determinuje již v psychosexuálním vývoji v raném dětství, kdy dojde k fixaci na jednu fázi z raného vývoje dítěte. Pro vysvětlení Freud rozděluje tyto základní fáze psychosexuálního vývoje – orální, anální, sadistická, genitální.

Tím, že dojde k fixaci anebo k pozdějšímu návratu k některé z těchto fází, protože byla prožívaná jako saturující, se tyto prvky přenášejí i do sexuálního chování jedince. Toto jsou podle Freuda příčiny sadomasochismu ve smyslu dávání či přijímání bolesti. Později si však Freud začal všímat i fenoménů, které označil jako „morální masochismus“, tendenci trpět nikoliv tělesně, ale duševně. Zdůraznil, že oba fenomény

³⁸ Weiss Petr. Sexuální deviace. Praha: Portál. 2002. s. 65

³⁹ Weiss Petr. Sexuální deviace. Praha: Portál. 2002. s. 65

sadismus i masochismus najdeme v osobnosti člověka, navzdory svému protikladu vždy společně. Později však svoji teorii poněkud změnil. Existuje biologicky daný sklon k destrukci, který může být zaměřen proti jiným nebo proti sobě samému. Freud uvedl, že masochismus je výtvozem silného tzv. pudu smrti – thanatos. Domníval se, že tento pud, který nemůžeme pozorovat přímo, se často spojuje se sexuálním pudem a v tomto splnutí se projevuje jako sadomasochismu. Domníval se, že právě toto spojení se sexuálním pudem chrání člověka před nebezpečným účinkem, který by měl v sobě sám pud smrti. Z jeho teorie by vyplývalo, že sadomasochistické tendence jsou obsaženy v každém z nás.

Fromm tvrdí, že sadomasochistické usilování jedince je cesta, která jedinci slouží k tomu, aby mu pomohlo uniknout nesnesitelnému pocitu osamění a bezmocnosti. Většina sadomasochistických osob shodně vypovídá, že jsou naplněny hrůzou z pocitu osamělosti a bezvýznamnosti. Často je však zakrývají náhradními pocity nadřazenosti a dokonalosti. Pokud ale pronikneme do nevědomých procesů této osobnosti, najdeme je zcela neomylně.

Takovýto člověk se cítí „svobodný“ v negativním smyslu, tj. osamělý se svým Já a konfrontován s nepřátelským světem, do kterého nezapadá. Formou masochistického usilování je: uniknout svému individuálnímu Já, jinými slovy zbavit se svobody. Pokud se podaří tento únik, zbavíme se i svých pochybností, nedostatků a zejména nesnesitelné osamělosti, ovšem mnohdy cestou zcela iracionální, prožíváním mnohem většího utrpení.

Mnozí sadomasochisté považují za jakousi moderní „Bibli“ sadomasochismu román Pauline Réageové „Příběh O“, jehož recenze je uvedena v příloze č. 5 této práce. P. Réageová popisuje odchod slečny O. z Roissy, kde byla vězněna jako otrokyně, slovy: „Cítila se osvobozená? Anebo si připadala, že jí něco scházelo?“ Po absolvování pobytu v Roissy začala slečna O. přemýšlet o tom, co je vlastně pro ni příjemnější. Svoboda znamená mít vlastní vůli, tudíž mít za sebe zodpovědnost, uvědomovat si své já se všemi negativními důsledky. Tím, že předám rozhodování za svoji osobu někomu druhému, dominantnímu jedinci, zříkám se veškerých starostí se svojí osobou, jsem vlastně svobodný a bezstarostný.

V doslovu „Příběhu O“ mě zaujala jedna myšlenka. „Snad by k odstranění bolesti stačilo, abychom je oprostili od jejich osamění.“ Má tedy E. Fromm pravdu, když tvrdí, že sadomasochistické fantazie v nás probouzí pocit nesnesitelného osamění?

Při zpracování tématu této práce jsem měl možnost hovořit s ženami, které preferují submisivně-masochistickou roli a na otázku proč se nechávají týrat jsem často slyšel odpověď, „Aby bolest těla přebila ukrutnou bolest duše.“ Kde se však tato bolest duše bere? Většina dívek nezažila žádnou traumatizující zkušenost, a přesto vypovídají o bolesti duše. Bere se tedy snad z pocitu jejich nesnesitelného osamocení? Mnozí masochisté se po lekci cítí volní, svobodní, z „vyčištěnou hlavou.“ Na chvíli zapudili všechny své starosti, zapomněli na svoji zodpovědnost a na chvíli se stali jen „kusem věci“ sloužící pro pobavení svého Pána. Je to srovnatelné s pobytem v sauně. Sauna očistí tělo, sadomasochistický prožitek duši.

Kde se v nás tedy berou sadomasochistické fantazie? Podle Weisse je hlavní příčinou vrozená dispozice. „Existuje celá řada teorií, vysvětlujících příčinu sadomasochismu. Vycházejí z výzkumu možných etiologických faktorů hormonálních (zkoumání hormonálního vlivu prenatálního stresu), genetických, neuroanatomických, fylogeneticko-embryologických (vznik deviace vysvětluje poruchou sexuální diferenciaci v určitém vývojovém stadiu plodu), psychoanalytických (deviace je zde chápána jako uchování infantilní sexuality na úkor dospělé). U Freuda nikdy nebylo jasné, co vlastně způsobuje perverze. Byl si jist, že to jsou fixace, ale nebyl si jist, jestli to bylo způsobeno nadbytečně aktivními erotogenními zónami, infantilním sváděním nebo vrozenou konstituční zvráceností.“⁴⁰

Podle Schorsche je perverze způsobem, jak se vyrovnat s konflikty a strachy, které vyplývají z určitých vývojových podmínek, další jsou známy behaviorální teorie (kdy se sexualita formuje v procesu učení, fixujeme podněty, které nás saturují a zavrhneme podněty, které působí neutrálně nebo negativně) aj.

Stoller považuje perverzi za „erotickou formu nepřátelství“ přičemž perverzní symptomy jsou projevem úzkosti a jsou odezvou na útok na pohlavní identitu feminitu

⁴⁰ Weiss Petr. Sexuální deviace. Praha: Portál. 2002. s. 71

či maskulinitu. Stoller sleduje původ perverzního chování k traumatu, které vyvolává nástup nepřátelství a potřeby pomsty. Perverze je převzetí nadvlády a pomsta namířená proti původnímu traumatu.

Faktem je, je nutno konstatovat, že zatím nemáme komplexní a všeobecně uznávanou koncepci vzniku a vývoje těchto poruch. Neexistují ani spolehlivé psychodiagnostické metody, které by byly speciálně zaměřeny na zjištění přítomnosti sexuální deviace.

„Fromm uvádí, že sadomasochismus je často zaměňován s láskou. Zejména masochistické projevy, jako je postoj naprostého sebezapření vůči dominantní osobě, vzdání s vlastních práv a nároků bývá uváděno jako „příklad velké lásky“. V těchto případech je podle Fromma „láska“ jen masochistickou tužbou, která má své kořeny v potřebě symbiotického spojení s milovanou osobou. Mírníme-li láskou vášnivý souhlas a aktivní vztah k bytí určitého člověka, mírníme-li jí sjednocení s jiným člověkem na základě nezávislosti a integrity obou osob, pak je masochismus a láska protikladem. Láska je založena na rovnosti a svobodě. Je-li založena na podřízenosti a ztrátě integrity jednoho partnera, je to masochistická závislost, bez ohledu na to, jak je vztah racionalizován. I sadismus se často objevuje pod rouškou lásky. Ovládání jiné osoby, i když s ujištěním, že je ovládána pro její vlastní dobro se jeví často jako projev lásky, podstatným činitelem je však požitok z ovládání.

Podle Fromma je tedy vztah sadisty a masochisty v obou případech stavem závislosti, nikoliv však lásky. Je tedy sadomasochistický vztah patologický a v tomto případě tedy zbaven schopnosti milovat? Při jeho definici lásky zřejmě ano⁴¹. Co když se však najdou dva protipólní jedinci, kdy oba touží po tom, aby jeden byl zcela závislý a druhý naopak zcela ovládal druhého a při tom oba prožívají pocity hlubokého sepjetí a oddanosti? Cituji znovu z doslovu knihy „Příběh O“: „Všechno, co mi přináší rány a přivádí mě na pokraj smrti, dělá mě zároveň věrnější. Jen, když mi působíš utrpení, cítím se bezstarostná a v bezpečí. Nikdy jsi neměl souhlasit s tím, že se pro mne staneš Bohem, jestli se bojíš plnit své božské povinnosti, o nichž oba víme, že nejsou tak úplně

⁴¹ Kubíková Radka. Sadomasochismus jako forma blízkosti. Diplomová práce. Brno: Masarykova univerzita v Brně, 2004, s.45-46

běžné. Už jsi mě viděl plakat. Nyní se musíš snažit naučit mé slzy vychutnat. Neustále mě zrazují mé představy, mé mlhavé sny. Oslabují mě. Zbav mně těch snů. Osvobod mě. Použij jakýchkoliv kroků, které budou zapotřebí, abych neměla čas snít, že ti jsem nevěrná.“

Při přípravě podkladů souvisejících s tématem této práce, jsem mimo jiné hovořil i s PhDr. Lenkou Blažejovou, která pod jménem Lady Aradia, provozuje SM salón v Roudnici nad Labem. Tato půvabná žena mi pomohla odkazy na literaturu, na internetové servery a nicky osob, které se tématu sadomasochismu věnují a které jsou schopny mi poskytnout relevantní informace. PhDr. L. Blažejová uvádí, že sadomasochistické páry se mnohem méně často dopouštějí nevěry, než „normální“ páry a to z důvodu vzájemné naprosté citové závislosti jednoho na druhém. Na druhé straně je zřejmé, že pokud partnerský vztah navážou lidé, kdy jeden za partnerů není takto sexuálně zaměřen, může být (zvláště v případech masochistů) závislost na partnerovi považována za něco obtěžujícího a nepříjemného.

Při studiu pramenů mě zaujalo tvrzení, že na formování sadomasochistické osobnosti nemá žádný vliv dědičnost. Tento předpoklad jde jen stěží vyvrátit, ovšem jsou známy příběhy sadomasochistických párů, jejichž děti se v pubertě a později v dospělosti identifikují s lidmi s menšinovou sexuální orientací a to i tehdy, když o zaměření rodičů nevědí. Na vývoj sexuálního zaměření dítěte má jistý vliv podle behaviorálních teorií i výchova rodičů. Pokud se doma hovoří o sadomasochismu, jsou běžně dostupné obrazové materiály a písemné publikace s tematikou BDSM je určitý předpoklad, že dítě bude inklinovat v dospělosti k tomuto způsobu sexuality.

Tato teorie má souvislost s behaviorálními teoriemi procesu učení. Co říci závěrem? Dle předních sexuálních psychologů je sadomasochistická láska považována za lásku patologickou a má spoustu iracionálních podob. Existují například masochisté, kteří mají tendenci neustále od sebe "odhánět" svého partnera a ubližovat mu, depta ho (psychický sadomasochismus) aby si "dokázali", že oni přece nemají nárok na osobní štěstí, že jsou předurčení k samotě. Když svého partnera nakonec přece

jen ze svého života vypudí, jejich masochistická část osobnosti má vlastně vyhráno. Masochistická osobnost po té prožívá nesmírné utrpení. Psychické týrání a sebetýrání je častým projevem sadomasochistických vztahů, stejně tak jako nejrůznější provokace, za kterým se skrývá výzva k dominantnímu partnerovi, aby přikročil k zaslouženému trestu. Sebepoznání je v zmírnění masochistických projevů a včasné rozpoznání tohoto chování partnerem může vést k určité stabilizaci partnerství, i přestože soužití je velice problematické a plné výkyvů. Lidé, žijící v tomto vztahu mají dojem, že jsou s partnerem buď maximálně šťastni anebo naopak maximálně vydeptáni. Neexistuje žádný rozumný kompromis, protože právě destabilizace vztahu a nejistota se může jevit jako ten pravý popud k sexuálnímu vzrušení masochistické osobnosti.

2.3.1 Prevalence sadomasochismu

„Z hlediska prevalence sadomasochistických preferencí v populaci je k dispozici údaj Hunta (1974), podle kterého v americkém výzkumu 4,8% mužů a 2,1% žen pociťuje vzrušení při působení bolesti a 2,5% mužů a 4,6% žen při přijímání bolesti. Crepault a Couture (1980) ve svém výzkumu mužské populace nacházejí 14,9% mužů, kteří uvádějí fantazie spojené s ponižováním žen, a 10,7% mužů, kteří mají fantazie bití ženských objektů. Podle Arndta a spol. (1985) asi třetina žen, a dokonce až polovina mužů má fantazie spojené s přivazováním nebo svazováním partnera. Jak plyne z výzkumů, u mužů jsou fantazie spíše sadistického a u žen spíše masochistického obsahu. Peson a spol. (1989) však uvádějí, že výskyt fantazií tohoto druhu je vyšší než skutečná incidence sadomasochistického chování. Například podle Baumeistra (1989) 5-10% populace má sice zkušenosti s nějakou formou sadomasochistických aktivit, obvykle se zavazováním očí nebo svazováním, ale pouze asi 1% se účastní těchto aktivit pravidelně. Masochistické aktivity jsou přitom podstatně rozšířenější než jejich komplet, tedy aktivity sadistické.“⁴²

⁴² Weiss Petr. Sexuální deviace. Praha: Portál. 2002. s. 72

2.4 Perverse

Jedním ze skloňovaných pojmů, se kterými se čtenář setkává při popisech sexuálních variací, je perverze. Do této škatulky bývají automaticky zařazovány jakékoliv aktivity, které se vymykají tzv. normální sexualitě. V tomto ohledu je však důležité nejprve nadefinovat co je normální a co již z rámce normality vybočuje. Na první pohled jednoduchý úkol, ale při bližším zkoumání však zjišťuji, že normalita je obtížně postihnutelná. Záleží na sociálním, kulturním a historickém pohledu. Dalšími faktory jsou i výchova, víra etc.

Co je pro někoho normální, pro druhého již z rámce normality vybočuje. O to citlivější je normalita v lidské sexualitě. Ve středoevropských podmínkách, ovlivněných křesťanskými dogmaty, byly, jak jsem již v úvodu popsal, normální aktivity takové, které sloužili k početí, v rámci manželství, tj. mezi dvěma osobami opačného pohlaví. I když církevní vliv v dnešní době ustoupil do pozadí, fundament přežívá a byl přejímán i režimy, které měly církev jako svého ideologického nepřítele. Kriminalizace homosexuálních styků byla jednou z těchto projevů.

Pro nejlepší definici normálnosti v lidské sexualitě v našem socio-kulturním prostředí, se hodí tvrzení, že se jedná o aktivity mezi dvěma psychicky, kulturně a somaticky vyspělými jedinci, kteří nejsou ve vzájemně blízkém příbuzenském poměru, a které jsou prováděny na základě jejich konsensu. Takové definování umožňuje zahrnout jak zmiňované homosexuální aktivity i aktivity, kterých se účastní více než dva jedinci. Toto tvrzení však v myslích mnoha čtenářů vyvolá opět slůvko perverze.

Co je tedy ta tajemná perverze? Na toto téma byla vydána kniha „Kreativita a perverze! autorky Janine Chasseguetové-Smirgelové, francouzské psychoanalytičky, která vychází z přednášek a seminářů, které měla na londýnské University College v 80. letech a která je jedním z pramenů této práce, která se perverzí zabývala. Perverzi označuje jako „univerzální lidské pokušení, které překračuje striktně definované hranice

sexuální deviace“⁴³, přičemž perverzní jádro v latentní podobě má každý z nás a za určitých podmínek se může aktivovat.

„Člověk se vždycky odvažoval překročit úzké meze daných podmínek. Mám za to, že perverze patří k podstatným cestám a prostředkům, které používá, aby posunul hranice toho, co je možné, a aby „přeskládal“ realitu. Nepovažuji perverzi za pouhou sexuální poruchu, která postihuje relativně malý počet lidí, přestože jejich roli a význam na sociokulturním poli nelze přecenit. Můj pohled na perverzi je mnohem širší, vnímám ji jako obecnou dimenzi lidského psyché, jako vnitřní pokušení, které je nám všem společné.“⁴⁴

„Nehodlám perverzi zavrhnout ani opěvovat. Jen bych jí chtěl umístit do obecnějšího kontextu, než jak je obvykle posuzována: člověk se v ní snaží uniknout vlastním podmínkám i okolnostem. Perverzní jedinec se snaží osvobodit z paternálního vesmíru a nátlaku pravidel. Chce vytvořit novou skutečnost a sesadit z trůnu Boha Otce: „Ano jsme bohové“ říká jeden z hrdinů markýze de Sada.“⁴⁵

Zajímavé je tvrzení, že perverze a perverzní chování se v lidské historii často vyskytují v obdobích, které předcházejí nebo provázejí velké sociální či politické změny.

Souhlasím s autorčiným tvrzením, že jedním se zářných příkladů lidské perverze je příběh filmu *Spalovač mrtvol*, ve kterém exceloval Rudolf Hrušínský, a který byl natočen ve chvílích nadechnutí československé společnosti v polovině 60. let minulého století. „Je to příběh o zločinném a zvráceném člověku, o nekrofilovi, který maskuje análně-sadistickou povahu svého zaměstnání tím, že si ho idealizuje. Vysvětluje svému učedníkovi, že kremace umožňuje duši, aby se osvobodila z těla, vysvětluje mu, jak je smrt krásná a užitečná, protože zkracuje utrpení. Sám se stane vrahem své ženy a svých dětí, protože mají v sobě „nečistou krev“.“⁴⁶

⁴³ Chasseguetová-Smirgelová Janine. *Kreativita a perverze*. Praha: Portál, 2001, s.25

⁴⁴ Chasseguetová-Smirgelová Janine. *Kreativita a perverze*. Praha: Portál, 2001, s.11

⁴⁵ Chasseguetová-Smirgelová Janine. *Kreativita a perverze*. Praha: Portál, 2001, s.23

⁴⁶ Chasseguetová-Smirgelová Janine. *Kreativita a perverze*. Praha: Portál, 2001, s.75

O perverzi jakožto součásti lidského bytí a lidské integrity by bylo možno popsat mnoho stránek, ale protože téma této práce je přece jen jiné postačuje tato krátká návštěva a pro ty, kteří chtějí vědět více, odkazuji na citovanou autorku a její dílo.

2.5 Vliv křesťansko-katolické církve

Naše současné kulturní prostředí je poslední dvě tisícovky let ovlivňováno monoteistickým náboženstvím. To nahradilo původní z pohledu křesťanské díkce pohanské polyteistické kultury. Křesťanství se stalo určujícím filosofickým a morálním východiskem ovlivňující každodenní chování lidí. Na počátku, kdy byl Bůh a Ježíš Kristus novým pohledem na uspořádání světa a vesmíru, mělo svůj nesporný přínos pro společnost.

Podobně jako další ideologie však i křesťanství, poté co konsolidovalo své mocensko-ekonomické pozice, zahodilo své původně pokrokové myšlenky a zaměřilo se na udržení své moci. „V současné době je křesťanství počtem svých stoupenců i geografickým rozšířením největším náboženským společenstvím. Celkový počet křesťanů dnes činí 1 783 milionů, je rozšířeno v 254 zemích, z toho jako většinové náboženství ve 145 zemích a jako státní náboženství v 18 státech.“⁴⁷

Když se řekne křesťanství, lidé si obvykle vybaví Bibli, kostely, Ježíše Krista přibitého skobami na kříži nebo ctnostnou Pannu Marii se sepjatýma rukama a svatozáří okolo její siluety. Někomu se ale vybaví spíše černě oděná mužská postava v plném kněžském ornátu, vymítání ďábla nebo mučírny středověké inkvizice. A v rámci objektivitu nutno dodat, že akademik vzdělaný v oboru historie nejspíše doplní ověřená fakta jako že skutečný Ježíš z masa a kostí měl oproti své zidealizované podobě ve skutečnosti pleť tmavou jako ebenové dřevo.

Své mocenské postavení si udržovalo a udržuje hierarchií svých služebníků, kteří si nechali postavit svá sídla v každém místě, které bylo osídleno. Ne náhodou si církve vybírala pro stavbu svých kostelů vyvýšená místa, aby skrze psychologii působilo na své ovečky. Jsme zde, bdíme a vše vidíme. Ekonomickou moc prosazovala politickými pakty se světskou mocí, obchodováním s odpustky a od 14. století získala i represivní složku moci, své Jezuity a skrze ně i procesy s domnělými politickými odpůrci i s osobami na jejichž majetek si činila zálusk.

Sadismus církevních hodnostářů a příslušníků církevních řádů, kteří se na těchto politicko-ekonomických čistkách podíleli, by vydalo na samostatnou práci. Útrpné

právo, tento vynález organizace, která si uzurpovala monopol na lidské myšlení, bylo postrachem všech. Nikdo si nebyl jistý. Hranice hořely ve všech zemích Evropy a zámořských států, kam moc katolické církve zasahovala.

„Přítomnost chtíče chápe církev svatá jako posedlost nečistým duchem, jako důkaz, že do člověka vstupuje sám ďábel. Kdo má zájem se vzdělat v oblasti vymítání ďábla, tomu doporučuji jít přímo ke zdroji a začíst se do knihy „Kladivo na čarodějnice – Malleus Maleficarum“. Ovšem mám na mysli nedávnou edici původního vydání obsahující věrný překlad Jitky Lenkové ve vší syrovosti oné doby, i když nelze nezapomenout nezapomenutelný slovní doprovod Václava Lohnického ve stejnojmenném českém filmu. V úvodu knihy je následující preambule, která leccos napoví: Kladivo na čarodějnictví, čarodějnice a jejich kacířství kopí hubící, z různých autorů složené a do čtyř svazků správně rozdělené. Z nichž první dva se nehmotností ďáblů zabývají, šálením jejich vidin, pověřenými čarodějnickými obřady, příšernými s nimi spojenými shromážděními, nakonec i přesným vyšetřováním tohoto moru a jsou ukončeny jeho trestáním. Třetí se zabývá způsoby vymítání ďáblů a zapuzováním kouzelnického čarodějnictví z Krista od věřících. Čtvrtý zajisté obsahuje umění, jak učit, žehnat a vymítat. Vydání nejnovější, bezmezně lží uvnitř zbavené, čímž to k útěku ďáblů přispívající a umění vymítání ucelující. Muž či žena, v nichž by byl duch věštecký nebo jasnovidce, musejí zemřít smrtí (Bible, 3. Mojžíšova, kap. 20). Vydáno v Lyonu Claudiem Bourgeatem pod znamením Merkura galského. 1669 s královským svolením.

Je až úsměvné, kolik nařčení z obcování s ďáblem de facto přesně popisuje chování samotné církve svaté a mrazí při pomýšlení, kolik lidí muselo ve jménu kladiva na čarodějnice zemřít. No, někdy holt nestačí pouze podobenství, ale je nutno použít sílu, že ano. Zmínka o věštcích či jasnovidcích a nutnosti je zabít proto zvlášť vyniká v kontrastu s mnoha svatými, kteří měli sami bludy, pardon – vidění. Forenzní antropologie zkoumala např. nedávno ostatky jedné svaté odněkud z Rumunska, na jejíž počest před několika sty lety vznikl na onom místě klášter a samostatný řád jeptišek, přičemž zjistila u oné svaté tzv. francouzskou nemoc neboli syphilis. V posledním terciárním stádiu syphilidy nastává současně s odpadnutím nosu a měknutí lebky progresivní paralýza, kdy nemoc člověku rozežere mozek zaživa. Nebožáčka, než skonala, dramaticky změnila své chování, nezřídka klela nejdrsnějším myslitelným způsobem, což prokládala megalomanií a paranoiou, kdy vzápětí měla vidění Panenky

⁴⁷ Bellinger Gerhard J. Sexualita v náboženstvích světa. Praha: Academia, 1998, s. 265

Marie. Dlužno podotknout, že v drtivé většině se nákaza přenáší pohlavní cestou, což u někoho, kdo byl po smrti prohlášen svatým, minimálně udiví.⁴⁸

Jednou z oblastí, kde dogmata církve působila, byla i lidská sexualita. Tabu byly jakékoliv proreaktivní aktivity. Potěšení ze sexu bylo hříchem. To však bylo v přímém rozporu s jednáním církevních elit. Kázali a kážou vodu a sami pili a pijí víno. Za nemanželský sex posílali na hranice, sami žili prostopášným životem, ve svých palácích postavených z potu a krve poddaných, které vysávali svými ekonomickými restrikcemi. Sami se oddělili od společnosti. „Vždyť i biblické zákazy jsou založeny na principu rozdělení a separace. V patologii se tato kvalita projevuje jak izolační mechanismus, který je kořenem obsedantní neurózy. Víme, že u této neurózy nahradila genialitu análně sadistická regrese, ale anální hnací síly jsou předmětem velmi intenzivních obranných mechanismů. Freud spojuje izolaci s tabu vůči dotýkání a tělesnému kontaktu s objektem.“⁴⁹

Na první pohled je patrná dvojakost křesťanství, i když by zde měla být spíše trojjedinost, každopádně na povrchu víry se vznáší cudnost a láska, pod povrchem bublá hřích a nejedna úchylnost.

„Vyznavači kultu Ježíše Krista budou muset vypít svůj kalich hořkosti, ale podstata popsaného jevu je veskrze jednoduchá. Oprostíme-li se od nánosu náboženského dogmatu, vyvstane před námi starý dobrý antagonismus těch, co dominují a těch, kdo hledají rozkoš a smysl svého štěstí v submisivní službě. Tzv. fenomén „switch“ zosobňuje mezi Bohem všemohoucím (D-) a Ježíšem (-S) sama svatá církev sklánějící se před Nejvyšším a zároveň tvrdě obracející na víru kohokoli ve svém dosahu, aby udržela stádo svých oveček v excitovaném stavu ovladatelnosti. Kdo má zájem si doplnit něco málo znalostí o ovečkách, necht' sobě dopřeje film Woodyho Allena „Všechno, co jste kdy chtěli vědět o sexu (ale báli jste se zeptat)“ z roku 1972. Ano, mám na mysli povídku o ovečce Daisy, kterou přebere psychiatr řeckému sedlákoví, opustí rodinu a s ovečkou odletí do Řecka.“⁵⁰

Velmi hezký „úkaz“ je v křesťanství „sexuální tabu“, které ve většině případů pojímá kult Ježíše Krista jako hřích nebo smilstvo nejohavnější, ale zároveň není možné

⁴⁸ www.eleferno.cz Teorie BDSM. Ctnostný rub a hříšný líc kultu Ježíše Krista

⁴⁹ Chasseguetová-Smirgelová Janine. Kreativita a perverze. Praha: Portál, 2001, s. 19

si nevšimnout, že sex v případě křesťanství zakořenil v každém detailu kultu a je jeho neoddělitelnou součástí. Ovšem v případě rituálů vyplávaných římsko-katolickou církví až k dokonalosti je třeba zdůraznit, že není sex jako sex. Například smilstvo definuje církev svatá jako jeden ze sedmi smrtelných hříchů takto: „Tento hřích původně označuje jakoukoliv přemrštěnou touhu po sexuálním uspokojení, v současnosti je, ale vnímán pouze jako realizování této touhy.“ Tedy v případě, že si představujete byť jen nudnou misionářskou polohu v předmanželském sexu, je vše v pořádku. Jakmile vykonáte na své přítelkyni/příteli soulož, jedná se o zavrženíhodné smilstvo. Jak je vidět, páchání smilstva je nejen snadné, ale i slastné. Onen neviditelný zdrojový kód křesťanské víry a lásky je protkán množstvím sexuálních podobností až deviací, které v člověku oživují prapůvodní dominantně-submisivní rovinu vztahů v jejich ryzí animální podobě.

„Je-li ctnost výsledkem dlouhodobého vyzrání charakteru, zaslouží úctu. Je-li ovšem ctnost vlastnost, která do člověka vstoupí poté, co si oblékne kněžskou sutanu, jedná se jen o potlačovaný chtíč dotyčného, který za ctností maskuje svou zvrhlost vykazující znaky tu submisivity, tu fetišismu či homosexuální pedofilie. To, že křesťanství leckdy popírá samo sebe, je známá věc. Řady uctíváčů Krista se však vždy spolehlivě sešikují ve svatém boji, když někde vycítí použití podobných praktik, jaké znají z bible nebo z dob působení svaté inkvizice. Celý život je provází snaha zbavit se strachu ze smrti, v němž je církev udržuje, a snaha odčinit své hříchy, za něž je považováno již potlačování vlastní přirozenosti. Ze všeho nejvíc však kristovce dopaluje fakt, že jiní mohou dojít životní moudrosti i bez obracení na víru, šíření evangelia a doživotního dobrovolného otroctví, na němž je praktikování víry založeno a přitom vesele „smilnit“ aniž by je stihla nějaká temná kletba Továřstva Ježíšova.“⁵¹

Nemohu však vinit křesťanskou církev ze všeho zla v historii. Stejně jako i jiné organizace s mocenskou hierarchií i ona přitahovala patologické jedince, co jí však vyčítám odmítání vypudit tyto jedince ze svého středu. Stejně tak i další ideologie, které svou moc udržovaly terorem ve společnosti ať již fašismus, nacismus nebo komunismus i pro církev byly dogmata vším. V neposlední řadě mohu konstatovat, že církev i přes rozdílné ideologické zabarvení mělo k těmto extrémistickým hnutím blízko a rádo s nimi spolupracovalo.

⁵⁰ www.eleferno.cz Teorie BDSM. Ctnostný rub a hříšný líc kultu Ježíše Krista

V posledních desetiletích jakoby vliv církve oslaboval. Je to však pouhé zdání. Latentní vliv Vatikánu na politiku suverénních států, existence vlastní ekonomické instituce, zpravodajské služby jsou toho dokladem. Nadále je silný vliv i na každodenní jednání lidí, včetně jejich sexualitu. Reaktivnost tohoto působení doložím na následujících příkladech.

⁵¹ www.eleferno.cz Teorie BDSM. Ctnostný rub a hříšný líc kultu Ježíše Krista

2.5.1 Křesťansko-katolická církev a sexuální demagogie

Z internetových zdrojů mne zaujal přepis citací z dokumentárních filmů vyrobených společnostmi BBC. Jedná se o filmy „Sex and the Holy City“ a „Vatican - condoms don't stop HIV“, které byly vysílány uvedenou televizní stanicí na podzim roku 2003. „Světová zdravotnická organizace doporučuje, že nejlepším způsobem, jak se vyhnout AIDS, je abstinence nebo monogamie s nenakaženým partnerem. Také doporučuje kondomy, které podle ní podstatně snižují riziko nákazy HIV. Avšak v Keni jsou kondomy nepopulární. V rozvinutějších částech světa lidé tyto nesmysly katolické církve prostě ignorují. V Africe však nikoliv. A tak tam umírají, ve velkých počtech, lidé. Asi třetina Keňanů jsou katolíci a mnoho klinik, nemocnic a škol je tam katolických. Katolická církev podporuje abstinenci a věrnost v manželství, nepodporuje však kondomy. Vatikánská doktrína je proti užívání kondomů. Zdůrazňuje, že rozbíjí spojení mezi láskou a plozením dětí.

Někteří kněží se celé věci vyhýbají tím, že konstatují, že je to věc svědomí. Nikoliv však arcibiskup z Nairobi:

Arcibiskup: Katolická církev nepodporuje užívání kondomů za žádných okolností. HIV a AIDS se šíří právě proto, že jsou k dispozici kondomy.

Reportér: Vy si myslíte, že prezervativy způsobují AIDS?

Arcibiskup: Ano. Vysvětlím vám to. Dáte mladému Keňanovi prezervativ. Oni si myslí, že je to chrání, ale ono je to nechrání. Chápete?

Reportér: Podle vás by nikdo neměl používat kondomy?

Arcibiskup: Nikdo by je neměl používat. Neměly by se vůbec vyrábět.

Reportér: Neměly by se vyrábět?

Arcibiskup: Ano.

Reportér: Nikdo by je neměl užívat?

Arcibiskup: Ano.

Reportér: Ani lidi, kteří nejsou katolíci?

Arcibiskup: Týká se to všech. Boží zákony se týkají všech.

Katoličtí biskupové v Keni vydali brožuru, která tvrdí, že latexová guma, z níž se vyrábějí prezervativy, je porézní a prostřednictvím těchto miniaturních otvorů dokáže virus HIV během pohlavního styku kondomem proniknout. Přečetli jsme to Světové zdravotnické organizaci. Ta konstatovala, že to prostě není pravda.

Reportér: To je přece vědecký nesmysl.

Arcibiskup: Vědecký nesmysl? Ne, je to pravda. Prezervativy jsou defektní.

Reportér: Tady není nic napsáno o defektních prezervativech. Píše se tu, že prý latexová guma je porézní a skrze prezervativy tak dokáží proniknout viry

Arcibiskup: Znamená to, že kondomy nejsou spolehlivé.

Reportér: Tady píšete o latexové gumě. Píšete, že viry dokáží proniknout latexovou gumou. To je nesmysl.

Arcibiskup: Jen požádejte nějakého vědce, ať se vám na to podívá.

Reportér: Pane arcibiskupe, s největší úctou vám musím říct, že šíříte pověry a nevědomost.

Arcibiskup: Nešíříme nevědomost. Ono se ukáže v dlouhodobé perspektivě, že jsme jediní lidé, kteří mají v této věci pravdu.

Nejautoritativnější zpráva z poslední doby pochází od amerického Státního institutu pro zdravotnictví. V té zprávě se praví, že „nepoškozené prezervativy jsou pro i ten nejmenší pohlavně šířitelný virus nepropustné“ a že „systematické užívání prezervativů chrání před virem HIV.“ Světová zdravotnická organizace zdůrazňuje, že je nesmírně důležité, aby se doporučovalo používání prezervativů proti šíření viru HIV/AIDS.

V roce 1996 zorganizoval kardinál Atonga, nejvyšší katolický církevní hodnostář v Keni, symbolické pálení prezervativů na hranici. V Africe čelí miliony osob smrti na nemoc AIDS. Zde v Keni pálí katolická církev prezervativy a literaturu o bezpečném pohlavním styku.

Pálení kondomů se účastnil i významný katolický gynekolog: „Byl to obyčejný táborák. Přišlo téměř 10 000 lidí. Prostí lidé z vesnic. Byl jsem přítomen. Musím být

přítomen. Musím dávat lidem příklad. Diskutovali jsme o prezervativech. Měli jsme vědecké přednášky. Měli jsme sociální přednášky. Symbolicky jsme zlo, jímž je prezervativ, zakázali.“

Den cesty od Nairobi je vesnice Luak, na březích Viktoriina jezera. V Keni není státní zdravotnictví a katolická církev tam hraje klíčovou roli - poskytuje lidem zdravotní péči, stará se o ně a poskytuje jim vzdělání. Sestra Viktorína Cough vede místní katolickou kliniku. Na AIDS jí zemřeli bratr a sestra. Podle odhadů je tu virem HIV nakaženo 40 procent dívek. Ale církevní postoj proti kondomům je mezi obyvatelstvem velmi silný.

Co říkají jeptišky pacientům, kteří už jsou nakaženi virem HIV? Sestra Viktorína nás pozvala na návštěvu do rodiny, kde je Matthias, místní sbormistr, nakažen virem HIV už šest let. Nákladné léky proti AIDS si Matthias může dovolit jen s velkými potížemi. Doufá, že jeho manželka ještě od něho nákazu nedostala.

Reportér: Sestřičko, co doporučujete Matthiasovi a jeho paní?

Zdravotní sestra: Radím jim, aby se modlili. Protože už se nic jiného nedá dělat, už tu nákazu má. Jeho manželka situaci přijala. Měli by se dál navzájem milovat a být si věrní.

Reportér: Řekněte mi, Matthiasi, jak to ovlivnilo vaše manželství. Musí to být pro vás těžké.

Matthias: Je to těžké, ale musíme to zvládnout. Protože když se nebudeme kontrolovat, víme, že existuje to riziko. Vím, že existují prezervativy, ale ty používat nemůžeme.

Reportér: Nemůžete používat prezervativy? Proč ne?

Matthias: Církev nás varuje, že nejsou stoprocentně bezpečné, že jsou v prezervativech otvory.

Reportér: Otvory v prezervativech? Sestřičko, co si myslíte o tom, co nám tady Matthias říká?

Zdravotní sestra: Prezervativy mohou prasknout a je pravda, že jimi dokáže ten virus proniknout. Jsou tam ty otvory. Jedinou možností je, že se musejí ovládat.

Reportér: Je možné používat prezervativy, když se používají správně? Když fungují? Je dobré je používat?

Zdravotní sestra: Nevidím důvodu, proč by se kdy měly používat prezervativy.

Skutečně tragické je, že zdravotní sestry zde se zdají být laskavé, inteligentní, pracovité a mohly by být první frontovou linií v boji proti AIDS. A namísto toho tu šíří pověry, pokračoval v pořadu na místní klinice reportér ve svém komentáři:

Zaznamenali jsme toto tvrzení od katolíků ještě na dvou dalších kontinentech. Od šéfa klinik pro-life na Filipínách, v Manila City: „Prezervativy jsou z gumy a virus AIDS jimi dokáže proniknout.“ A totéž tvrzení jsme slyšeli od kardinála v Nikaragui: "Když jsem studoval genetiku, bylo nám řečeno, že virus AIDS můžeme dostat, protože proniká i skrze chirurgické lékařské rukavice. A ty jsou méně porézní než prezervativy.“

Je zjevné, že tato pozoruhodná tvrzení šíří vlivní katolíci po celém světě. Zeptali jsme se tedy papežova mluvčího pro otázky rodiny, kardinála Alfonsa Lopeze Trujilla, zda to je také oficiální názor Vatikánu:

Reportér: Zastává Vatikán oficiálně názor, že virus HIV dokáže proniknout prezervativem?

Papežův mluvčí: Ano, ano. Protože to je něco, co vědecká komunita přijímá. A lékaři vědí, co říkáme. Není možno hovořit o bezpečném sexu. Měli bychom hovořit o lidských hodnotách, o rodině a o věrnosti."

Reportér: Avšak já jsem hovořil se Světovou zdravotnickou organizací a ta konstatuje, že to prostě není pravda, že virus HIV může proniknout latexovou gumou, z níž se vyrábějí prezervativy.

Papežův mluvčí: No, tak to se tedy mýlí. Na takové úrovni není dialog možný, vědecky řečeno. Protože to je lehce zjištělný fakt.

V Keni postihuje papežovo tvrdohlavé odmítání prezervativů životy lidí⁵².

Tolik tedy příklady působení katolické církve na lidskou sexualitu. Demagogie, dogmata, tvrdošíjnost, díky kterým umírají lidé, ve jménu Boha? Oceňuji Víru v Boha

⁵² www.bondagecompanion.com Zaujalo na netu Nesmím používat prezervativy, katolická církev to zakazuje

a plně ji respektuji, nedokážu však stejně ocenit i církev. Dala vyniknout patologickým jedincům, s dalšími spolupracovala. Byla východiskem, ale sama se stala slepou cestou a určitě ne Boží cestou.

3. Svět BDSM

Jednou z definic sociální pedagogiky je ta od A.Schillinga, který tuto vědeckou disciplínu charakterizuje jako „pozitivní pedagogickou vědu zaměřenou na pomoc ke svépomoci (individuální stránka) a zlepšování společenských životních podmínek (kolektivní stránka)“.⁵³

Osoby, které preferují sadomasochismus jako své sexuálně variabilní aktivity se po změně společensko-politických podmínek v naší zemi, po vzoru západních zemí Evropy, rozhodly vystoupit z anonymity. Jednou z prvních vlaštovek bylo televizní vystoupení PhDr. Lenky Blažejové, v pořadu Tabu, televize Nova. Zde se otevřeně přihlásila ke své orientaci, což jí na jednu stranu stálo místo středoškolské učitelky, na druhou jí umožnilo plně se věnovat šíření povědomosti o této aktivitě na veřejnosti. Krom toho, že se profesionalizovala jako Lady Aradia (nyní ve svém SM studiu v Roudnici nad Labem), vede i psychologickou ordinaci pro jedince a páry s BDSM pozitivitou.

Dalším krokem byly různé kluby příznivců této sexuální aktivity a s rozvojem internetu dochází k šíření relevantních informací i mimo komunity těchto osob. V současné době se na různých místech České republiky konají srazy, ať již v komerčních prostorech, jako jsou pronajaté restaurace a salónky, případně v objektech, které jejich majitelé upravili přímo jako SM studia a mučírny.

Naše společnost urazila za posledních 19 let poměrně dlouhou cestu. Z uzavřené a do značné míry unifikované společnosti, kde rovnost byla základním heslem, společnost začala tolerovat i menšiny a to nejen v sexuální oblasti. Jedním z důkazů je i částečné zrovnoprávnění soužití osob stejného pohlaví ve vztahu k heterosexuálním párům. I přes tento fakt, je ve společnosti spousta fám a nevědomostí. Sadomasochisté jsou „úchyláci“, které je třeba izolovat ať již ve věznicích, případně v psychiatrických léčebnách.

⁵³ Kraus Blahoslav. Poláčková Věra. et al. Člověk, prostředí, výchova Brno : Paido, 2001, s.12

Lady Aradia mi mimo jiné vypravovala i o jednom českém psychologovi, který v minulosti napsal článek o sadomasochismu s konstatováním potřeby izolace této subkultury v uvedených zařízeních, tak jak je uvedeno v předcházejícím odstavci. Na konec článku umístnil fotografii právě PhDr. Blažejové, kterou tato kombinace přinutila vyměnit si s tímto odborníkem na lidskou psyché několik dopisů, které vyvrcholily pozváním na brněnské setkání BDSM komunity. Toto zprvu odmítl, ale nakonec se jej zúčastnil, dokonce zůstal až do konce. Výsledek? V současné době psycholog žije ve spokojeném manželství se svou otrokyní a pouze se domnívám, že již na izolaci sadomasochistů tak striktně netrvá.

Když jsem si před více než rokem vybíral téma diplomové práce, nejčastější reakcí mého okolí byla otázka, proč hodlám své úsilí plýtvat na „magory s bičem“. I to byl jedním z impulzů proč uvedené téma zpracovat. Dalším důvodem byl i fakt, že jsem nenašel v literatuře jedinou publikaci, která se sadomasochismem zabývá komplexně a tudíž informovanost veřejnosti je nízká a založená a informacích pochybné kvality. Pro porozumění čtenářů, pro které je tato tematika neznámá budu muset vysvětlit základní pojmy, z nichž některé již byly uvedeny na předcházejících stránkách.

3.1 Pojmy

„Jedním z pojmů, se kterými se již čtenář seznámil je **BDSM**. „BDSM je slovo sestavené z následujících zkratk: **B&D** (Bondage & Discipline), **D&S** (Dominance & submission) a **S&M** (Sadism & Masochism). V praxi zahrnuje hry, při kterých je vyvolávána krutá bolest, nasazována pevná pouta, či kdy jedna osoba ovládá druhou. Je zde však vždy jeden znak společný: ve scéně se účastní alespoň jedna osoba, která scénu vede (dále ji budu označovat jako nadřazenou), a alespoň jedna, která je ovládána (dále označována za podřízenou).

Bondage & Discipline - pouta, ponižování a tělesné tresty jsou využívány k ovládnutí chování podřízené osoby. Nadřazená osoba nutí ji podřízenou k dosažení určitých cílů prostřednictvím daných pravidel. Pokud jsou tato porušena, přichází trest. Celý postup je podobný výchově dětí v dřívějších stoletích, avšak pochopitelně použitý na dospělé. Velice často je kombinován s hraním rolí jako rodiče/děti, učitel/žák atd.

Dominance & Submission - nadřazená osoba dominuje osobě podřízené, vyžaduje její poslušnost. Je to velice podobné B&D, avšak kontrola je spíše v oblasti emocí. Nejlepší to bude asi osvětlit na příkladě: Vládoucí jedinec poručí ovládanému udržovat dům v čistotě. V B&D vztahu bude nadřazená osoba kontrolovat, zda je dům skutečně čistý. Pokud ne, pak její bičík bude mít práci. Naproti tomu v D&S vztahu nebude kontrolovat skutečnou čistotu, ale kolik snahy podřízený jedinec vynaložil ke splnění požadavku.

Sadism & Masochism - součástí vztahu je bolest. Masochista rád bolest pociťuje, sadista ji naopak vyvolává. BDSM může být životním stylem, oblíbenou hrou pravidelně hranou s partnerem, anebo něčím, co nebude některými nikdy pochopeno. Mnoho příznivců BDSM tvrdí, že erotická výměna moci je nejsmyslnější věc, kterou můžete zažít. Nemohu říci, že je to všeobecně platná pravda, ale u mne tomu tak je.

Safe, Sane, Consensual - bezpečně, rozumně, po dohodě. Žádná webová stránka by nebyla kompletní bez uvedení této základní filozofie. Každá scéna musí splňovat tato kritéria: **Safe** bezpečně nikdy nelze plně eliminovat vznik případných potíží, když něco

nepůjde, jak by mělo, ale vždy musíte být připraveni se s touto situací utkat. **Sane** rozumně je hranice, na kterou musíte dávat pozor. Nikdy se nenechejte příliš unést svou fantasií, vždy zůstaňte v kontaktu s realitou. Můžete snít o znásilnění, ale až taková legrace to není, pokud se Vám to skutečně stane. **Consensual** po dohodě, všichni zúčastnění se scény účastní dobrovolně a bez nátlaku. BDSM je založeno na daru submise, ne na zneužití síly. Způsobit bolest, ale nezranit - Rozdíl je v tom, že zatímco bolest je žádoucí, zranění rozhodně ne, ať již má dočasné či trvalé následky. Poškození může být fyzické stejně jako mentální.

Trest je něco, co se podřízenému jedinci příliš nezamlouvá, a slouží k připomenutí, že provedl něco, co neměl. Někteří podřízení jedinci toto nechápu, a snaží se úmyslně porušovat pravidla, aby s nimi bylo tvrdě zacházeno tak, jak to mají rádi. Toto není dobrý přístup a já bych doporučoval, aby se co nejdříve změnil. Není to však chyba jen ovládané osoby, ale také nadřazené, pokud mu toto nevysvětlí a navíc toleruje. Když se řekne trest, obvykle si představíme tělesný trest, kdy je bolest způsobována bitím určitým předmětem či částí těla, například rukou. Trestem ovšem může být i ponížení, nucení stát v nepohodlné pozici, pevná pouta atd. Jestliže je podřízená osoba zarytým masochistou, pak jí lze jen těžko potrestat bitím aniž by jí dominantní partner nezpůsobil zranění. Podle mého názoru je nejkrutějším trestem ignorance. Masochističtí muži tvrdí, že neznají nic horšího než čekání na Paní až k nim opět upře svou pozornost. A funguje na všechny typy.

Pán/Paní-otrokyně/otrok, Dominant/Domina-subka/sub, nadřazený/nadřazená-podřízená/podřízený, switch. Jaký je rozdíl mezi těmito pojmy? Dostí značný, přestože si jej mnohdy čtenář neuvědomuje dostatečně jasně a navíc je často různí lidé používají v různých významech.

Otrok-Otrokyně je člověk naprosto podřízený svému Pánovi, který má úplnou kontrolu nad jeho tělem i duší. Otrok-otrokyně je povinen plnit veškerá přání a rozkazy svého dominantního protějšku, musí žádat o dovolu pro jakoukoliv činnost, která mu nebyla nařízena, a nemá prakticky žádná práva. Otroctví je největší dar, který může jeden člověk druhému v BDSM vztahu nabídnout. Je to však také věc velice riskantní a nebezpečná, neboť se tímto vydává na milost a nemilost tomu, kdo jej bude vlastnit. Proto než se člověk skutečně stane otrokem, měl by velice dobře znát osobu, které

se chce podvolit a vědět přesně, co se od něj bude očekávat. V opačném případě to totiž povede k velké nespokojenosti na obou stranách. Pokud k tomu dojde, měl by otrok-otrokyně sám požádat o zproštění svého závazku a to zejména proto, že cítí, že není schopen plnit na něj kladené úkoly a uspokojit tak svého Pána a tím také naplnit svou potřebu dobrého otroka-otrokyně. Jeho dominantní partner by mu pak měl vyjít vstříc a zprostit jej jeho povinností, neboť se pro něj stejně stává neužitečným. Otroctví bývá zpravidla vztahem časově nelimitovaným, vztahem téměř bez jakýchkoliv hranic, ve většině případů je vstup obou zúčastněných do tohoto vztahu velmi formální a bývá provázen podpisem smlouvy.

Sub-subka hlavní význam má jako označení podřízené osoby v D/s vztahu, avšak často je používán pro označení kohokoliv, kdo se vzdává některých svých práv, mnohdy jen na omezenou dobu, zpravidla po dobu trvání scény. Hlavní rozdíl oproti vztahu Pán/Paní-Otrokyně/otrok je zde především v existenci limitů, jak časových, tak i limitů v akcích. Sub se nevydává plně pod kontrolu dominantní partnerky, pouze se jí v určitém rozsahu podřizuje.

Podřízený je velmi obecný pojem, který vyjadřuje podřízenost jedné osoby vůči osobě druhé, **nadřazené**. Podřízeným je masochista, sub i otrokyně.

Pokud bychom vztah Pán/Paní-otrokyně/otrok považovali za manželství, pak vztah Dominant-subka by byl vztahem dvou milenců, a vztah podřízený-nadřazená by byl vztahem dvou lidí, kteří mají rande. Lze říci, že každý otrok je sub a každá subka je podřízená, neplatí to však naopak. Obdobně každá Paní je zároveň Domina, a každý Dominant je zároveň nadřazeným.

Switch je osoba, která je ráda v obou rolích, někdy je nadřazenou, někdy podřízenou. V písemném kontaktu (ať již dopisním, emailovém, na IRC či kdekoli jinde) bývá užitečné jednotlivá zaměření od sebe na první pohled rozlišit. Proto se často můžete setkat s nepsaným pravidlem, že osoba nadřazená používá ve svém jméně velké první písmeno, osoba podřízená používá všechna písmena malá a switch používá velké písmeno na některé jiné pozici než první.⁵⁴

⁵⁴ www.members.tripod.com/moula/infoD

3.2 Základní principy BDSM vztahu

Stejně jako v každém jiném vztahu je i zde nejdůležitější úcta jednoho člověka k druhému, a to jak podřízeného k nadřízenému tak i naopak. Jen stěží by se někdo podřídil osobě, které si neváží a které nedůvěřuje, a důvěru v ni získá jen těžko, pokud necítí, že si jej ta druhá také váží. Pouze nováčci a ti, kteří to nemyslí vážně, se sami pasují na Pána či otroka již při prvním kontaktu. Na takové dávejte pozor. Ti, kteří to myslí vážně, s vámi budou jednat jako rovný s rovným.

Teprve až se obě strany ujistí, že si vzájemně vyhovují, že jejich vzájemné představy se shodují a že si mohou navzájem věřit, teprve pak může submisivní jedinec nabídnout kontrolu nad sebou jedinci dominantnímu, a ten ji může přijmout. Zdůrazňuji zde, že obě strany mohou, a ne musí. Rozhodnutí se oddat druhému je vlastně posledním rozhodnutím, které podřízená osoba učiní. Od chvíle, kdy dominantní osoba přijme tuto nabídku, přebírá na sebe velkou odpovědnost za osobu ji podřízenou. Za chybu považuji stylizace inzerátu či odpověď na ně ve tvaru: „poníženě žádám o přijetí do Vašich služeb“, či „klekni a okamžitě mi co nejponíženěji odepiš!“. Obojí bývá projevem zbrklosti a nevyzrálosti, v případě zkušenějších lidí pak projevem neúcty či nesebeúcty. Vztahy, které takto začínají, nemívají dlouhého trvání a nebývají příliš šťastné. Pochopitelně to nemusí platit vždy.

Pokud bys chtěl BDSM pozitivní čtenáři najít partnera, se kterým chceš prožít vztah plný lásky, sexu a emocí, pak bude asi lepší to vzít z opačné strany. Zajdi si s novým partnerem na večeři, poznej, co se tomu druhému líbí, jaký má pohled na svět, co od života očekává, a jen poznenáhlu přecházej k otázkám týkajícím se BDSM. Tak poznáš, zda je skutečně stejné krevní skupiny, zda se před tebou jen nepřetvařuje.

3.3 Bondage

Jedním ze základních pojmů BDSM světa je bondage. Výrazem „bondage“ (svázanost, uvěznění, poddanství, otroctví) je označován druh erotických hrátek, při nichž je objekt znehybněn pouty. Motivů tohoto způsobu realizace erotických fantazií je mnohem více, než se lze dočíst v encyklopediích, navíc bondage zpestřují celou řadu jiných sexuálních praktik, což znemožňuje definici typu „bondage je když“.

Příznivci kategorizace mohou podle způsobu interpretace označit bondage stejně dobře jako fetišistické, nebo SM praktiky, popř. jejich kombinaci. Mnohem výstižněji však mohou znít označení zesilovač prožitků, katalyzátor pocitů nebo stimulátor představivosti.

V tomto zákoutí lidské sexuality se pro zintenzivnění prožitků užívají prostředky, které dráždí nejen tělesnou schránku, ale hlavně vyvolávají už svojí podstatou podvědomé reakce, které samy mohou vést k vyvolání orgasmu, popř. jej zesílit, nebo alespoň umožnit jeho dosažení.

„BDSM (Bondage & Dominance nebo Discipline & Sexual Mastery, nebo i Discipline & Sex Magic), S&M (Sadismus & Masochismus), D&S (Dominance&Submise) jsou pojmy, se kterými se bondage spojuje nejčastěji. Vyvolání podvědomých reakcí (hmatovými nebo optickými vjemy) je spojujícím prvkem BDSM a fetišismu, kde naopak stažení těla korzetem nebo těsným (gumovým) oblečením atp., v sobě nese prvky BDSM.

Bondage lze označit i jako hru dvou rolí, pro jejichž označení místo pojmů dominantní a submisivní použijí raději aktivní a pasivní.

Odkud bondage přišla? V písemnictví evropských kultur se setkáme s bondage zejména v hrdinských eposech, ságách a pověstech, a to v situacích, přesahujících možnosti reálného popisu událostí.

Například nejstarší opisy Homérových veršů o návratu Odyssea z dobyté Tróje popisují užití bondage jako triku, kterým se Odysseus chtěl vyhnout časté zkratové reakci veslařů, stresovaných duněním bubnů, řevem kapitána a skřípěním vesel při překonávání silných proudů v Egejském moři. Nebyl sice svržen přes palubu, avšak

nedokázal motivovat posádku k tempu, potřebnému k dosažení dopředné rychlosti a jeho loď byla proto zanesena daleko mimo dosah jeho navigačních zkušeností.

„Mnohem obsáhlejší zmínku o bondage najdeme v Xenofonově popisu řeckého tažení na Kavkaz. Tehdejší válečné výpravy byly financovány systémem catch & have (co ukradneš, je tvoje), který při vyplenění bohatých měst na tehdy ještě neexistující hedvábné stezce zaručoval vysokou ziskovost tohoto podnikání. Oblíbenou kořistí se stávaly zejména mladé ženy, které nemuseli řečtí hrdinové přepravovat na zádech (tehdejší cesty nebyly sjízdné pro těžké vozy), a které bylo možné snadno zajistit proti ztrátě, nebo případným nepatřičným pokusům o útěk. Po svém návratu zjistili mnozí účastníci tažení, že jejich manželky zchátraly mnohaletou údržbou domácích krbů, zatímco přivedené otrokyně po mnohasetkilometrovém pochodu získaly na přitažlivosti, a tím i dobrou pozici v rodinné hierarchii. Své postavení si upevňovaly častým opakováním okolností svého zajetí - přepadení, spoutání, atd. atd. Právě tehdy, pokud ne dříve či později, se stala bondage součástí sexuálního jednání.

V západoevropských pramenech najdeme zmínku o bondage ve starogermánské Písni o Nibelunzích, kde jedna z hrdinek této ságy Brunhilda o svatební noci odložila svého neduživého chotě spoutaného na věšák vedle svého meče. Po několika týdnech takto získaného nočního klidu odměnila svého muže tím, že směl své paní meč čistit. Brunhilda byla zřejmě první dominou a současně nepochopeným důkazem toho, že přítomnost dominy v pravý čas na pravém místě mohla zabránit nejedné katastrofě v lidských dějinách.

Nádherný příklad sexuálního užití bondage najdeme ve starých pověstech českých, v pověsti o dívčí válce. Šárka, unavená dlouhým pústem, použila erotické love bondage pro upoutání pozornosti kolemjdoucích. Její pokus byl více než úspěšný, svůdnou a bezmocnou ji objevil Ctirad se svou družinou, který přitom evidentně zapomněl na své původní záměry. Šárčin úspěch rozzuřil její žárlivou velitelku Vlastu natolik, že pobila Ctirada s celou jeho družinou, a samotnou Šárku shodila se skály. Netušila však, že svou ničivou intolerancí zapříčiní vlastní porážku tím, že dodá mužům dostatečně silnou motivaci k rozhodujícímu vítěznému střetnutí.

Novodobá historie je však na jakékoliv podklady o užití bondage mnohem skoupější. Nedokážu dohlédnout za zdi veřejných domů minulého století, přes vhodnou nehybnost objektu se jí nevěnovali ani fotografové. Bondage se objevily teprve

současně s prvními masově šířenými hard-core pornočasopisy, nejstarší snímky, snad ještě nevěřejné, lze podle oblečení a zařízení interiérů časově odhadnout na 40.- 50. léta minulého století.

Bondage lze vidět v některých starších filmech, z paměti si dokážu vybavit např. německá zpracování románů Edgara Wallace (Znamení trojúhelníka), Noční příchozí s Marlonem Brando, četné náznaky jsou ve filmech Woody Alena. Z českých filmů stojí za zmínku např. Limonádový Joe, Kdo chce zabít Jessii, i půvabné krátké Kreslené horror. V ruské kinematografii ji shlédneme např. v 1. díle seriálu Eulenspiegel, hlavní představitelka starší gruzínské komedie Únos nevěsty strávila v poutech převážnou část děje, svazování je samozřejmě náplní mnoha pornokazet. Náznaky lze objevit i ve známé literatuře, např. v románech J. M. Simmela nebo Vladimíra Párala.

Bondage jsou výhradním tématem několika periodických časopisů vycházejících v USA a v Evropě (Bondage Life Harmony, Bondage Phantasies B&D Pleasures, Bondage Times Tiffany Enterprises, Twilight Magazin, Bondage, Knotty), v mnohých „speciálech“ - často ve spojení s jinými praktikami. Nedostižné fantazie najdeme v kreslených publikacích (The Best of Tom), v comicsech, které např. v Japonsku ovládly značnou část trhu, bondage objevili i někteří umělečtí fotografové. Několik jich lze spatřit i na videoklipech (Madona - Sex), německá zpěvačka Nina Hagen použila svoji spoutanou fotografii, na titulní straně nového CD a získala tím účinnou, těžko přehlédnutelnou reklamu, bezplatně otištěnou ve všech tzv. „bulvárních časopisech“.

V poslední době prožívají tzv. nestandardní sexuální praktiky a tím i bondage zřetelnou konjunkturu, snad umožněnou celkovým uvolněním morálky, snad zesílenou moderními trendy životního stylu (singles, yuppies, double incoming no Kids), snad i narůstajícím podílem volného času, velmi pravděpodobně rozšířením AIDS. Na internetu lze nalézt miliony záznamů odpovídajících heslu „bondage“, i když část z nich nesouvisí se sexem ani s erotikou. Lze tedy usoudit, že bondage jsou poměrně rozšířenou praktikou a jsou slyšitelné hlasy o jejich rostoucí oblibě.

Světověznámý japonský fotograf Nobuyoshi Araki prohlašuje o své zálibě ve fotografování spoutaných dívek: „Nemohu-li si dívky připoutat ke svému srdci, poutám alespoň jejich těla.“ Jeho fotografie otiskuje už dlouhá léta mnoho pornočasopisů s SM zaměřením a on sám je příkladem toho, že s rostoucím věkem

nemusí opadat sexuální aktivita, po sedmdesátce zvládá nápor děvčat dožadujících se být jím (nejen) fotografovány⁵⁵. Ostatně japonské bondage je věnována i příloha č. 2 této práce,

„Je to normální? V Encyklopedii sexuality Ernesta Bornemana lze najít rozumně znějící výklad pojmu „normální“ ve smyslu „průměrný, nikoliv jako zdravý, dobrý nebo povolený“. Vím, že „průměrné“ sexuální vyžití naráží často na zjištění, že pro nové „polohy“ chybí buď potřebná fyzická kondice, nebo ohebnost a obava nevyčnít z „průměru“ učiní další sexuální život v lepším případě stereotypním. Tím nechci neznevažovat „průměrnou“ sexuální aktivitu, mnohým vydrží do vysokého věku, přejme jim to. Lidem nadaným fantazií a odvahou, nutnou pro akceptování existence vlastních „nadstandardních“ sexuálních představ se otevírají mnohem širší možnosti.

Co mohu očekávat? Jednoznačná odpověď bez ohledu na individuální sexuální zaměření může znít např.: „Bondage je prostředkem k dosažení jinak sotva dostupných pocitů“. Výklad této suché věty by mohl být námětem obsáhlé studie. Vlastní zkušenost samozřejmě nenahradí ani sebedelší, vyčerpávající, exaktní popis. Proto nechť slouží následující řádky pouze pro inspiraci těch čtenářů, kteří chtějí více, než se spokojit s pasivní konzumací obrázků z videa nebo z fotografií.

Spoutáním partnera se lze snadno zbavit zbytečného odporu a tím získat jedinečnou možnost k důkladnému průzkumu jeho těla, k hledání všech jeho citlivých míst, k nerušenému sledování jeho reakcí na naše doteky, hlazení, lechtání, hnětení, šimrání, stisky. Zájem bývá odměněn.

Stejně dobře mohu dát spoutanému partnerovi najevo svou převahu, jeho odkázanost na mou pomoc, vydání se mé z vůli či milosti. Zbytečnost jeho pokusů o vysvobození dokážu dohledem nad správnou polohou a dotažením pout. Stejně starostlivě mohu pečovat o účinnost roubíku, správně přiléhající šátek na očích a včasné odstranění závad, o zdokonalení pout nebo o jejich vhodné provázání.

Na znehybněného, dezorientovaného partnera lze snadno zaútočit, lehce jej opanovat a přivlastnit si jeho tělo i jeho já, získat kontrolu nad vývojem příštích okamžiků, stanovit pravidla hry a určit, kdo je může porušovat, zajistím si volnost při výběru dalších, zejména velmi perverzních hrátek, partnerovi někdy blahovlně

⁵⁵ www.bdsm.cz. Magazín.Fascinace bondage

dovolím i cosi namítat, avšak zpravidla tím nemařím drahocenný čas. Takto zajištěný partner nemůže nenabýt dojmu, že se stal pouhou loutkou v mých rukou, kuklou nebo balíčkem bez schopnosti projevit vlastní vůli, potravou mého chtíce i objektem mé vášně. Stejně vzrušující je rozbalit si svůj balíček, soucitně ukonejšit všechna způsobená příkoří a udobřit se s partnerem během bouřlivého či pozvolného odeznívání nashromážděných emocí.

Během těchto her přebírám jako dominantní partner plnou odpovědnost nejen za jejich průběh a za pasivního partnera, ale i za to, že nevyužiji tuto skvělou příležitost a nepřekročím předem dohodnuté meze. Dodržení nevyřčených tabu je věcí mé zkušenosti, taktu a vkusu. Vnímavějším jedincům mohou, poskytnou hry s bondage jedinečnou možnost zjištění schopnosti nezneužít svou převahu, umění zacházet se svou agresivitou, zejména však dodají velmi spolehlivé informace o důvěrnosti vztahu, umění domluvit se o intimních detailech a tím obecně i o otevřenosti komunikace.

Je to bezpečné? Na základě prostudovaných podkladů, rozhovorů s jedinci, kteří hry s provazy zahrnuly do své sexuální aktivity, mohu shrnout, že ponechám-li tělu možnost zachovat životně nezbytné funkce a budu myslet na to, že plíce potřebují vzduch, krev musí proudit, nesnažím-li se rozdrtit křehké břišní orgány, dokáže navození pocitu bezmoci umocnit vzrušení partnerky a to zvláště s navozením smyslové deprivace. Při bondage je třeba mít na paměti, že sílu dotažení pout určuje zásadně spoutávaný partner. Přílišným dotažením pout popř. nadměrně dlouhou dobou spoutání dochází nevyhnutelně k překonání jinak přijatelné míry bolestivosti a bolest velmi rychle přehluší sebesilnější zážitek, je nezbytné domluvit si předem signál, po kterém dominantní partner pouta okamžitě sejme a to i za cenu jejich přeřezání. Krk zepředu nikdy, nijak, a ničím nestahuji! Je pravděpodobné, že partneři, kteří si užívají spoutání, nemají po ruce ani lékaře, ani výbavu potřebnou k resuscitaci, a i ta v některých případech už nemusí být mnoho platná. Další riziko vyplývá ze snížené pohyblivosti spoutaného partnera, a tím i zmenšené stability, zdokonalené mnohdy vysokými podpatky a umocněné odejmutím možnosti orientace zavázáním očí. Následky případného pádu (na nábytek) mohou překonat i ta nejtvrďší masochistická očekávání. Podobně platí i pro různé způsoby zavěšování, desateronásobná bezpečnost je přijatelnější než jedno jediné odtržení. Nebezpečný může být i roubík v ústech, dýchání může znemožnit i obyčejná rýma. Příliš široce rozevřená ústa nebo extrémní poloha hlavy mohou zaškrtit krční tepny, příliš hluboko zaražený roubík nebo jeho

nevhodný materiál mohou způsobit zvednutí žaludku s následným přidušením zvratky, tentýž efekt může vyvolat konzumace alkoholu, nebo i pouhá nevolnost. Proto doporučuji čtenáři, aby nikdy nenechával spoutaného partnera samotného. Při této příležitosti je však zajímavé, že mnoho submisivních žen vzrušuje představa znehybnění a ponechání o samotě.

Jde to i při milování? Bondage je předurčena hlavně pro doplnění sexuálních radovánek, kombinuje se s nimi např. množství SM praktik, rubbersex, bizzar, dráždění ledem etc. Jsou skvělou předehrou i dlouhou, důvěrnou mezihrou při milování. Je řada možností, jak uspokojit partnerku, toužící se milovat v poutech, omezení jsou dána sníženou pohyblivostí a anatomíí těla, na rukou spoutaných za zády se leží značně nepohodlně, s nohama spoutanýma k sobě nelze uvolnit klín, na židli uspokojíme partnerku jen mazlením etc. Podobné je to i při výměně rolí, navíc spoutaný muž je pro ženu daleko hůře manipulovatelný. Přesto existuje celá řada způsobů, jak v poutech dojít k vyvrcholení a já nepochybuji o tom, že si kreativní jedinci ten svůj určitě najdou⁵⁶.

⁵⁶ www bdsm cz/Magazín/Fascinace_bondage

3.4 BDSM praktiky

Z jednoho z pramenů diplomové práce jsem získal výsledky výzkumu, zaměřeného na oblibu praktik v konsenzuální erotice. „V tabulce jsou uvedeny frekvence, s nimiž se respondenti účastnili různých sexuálních praktik a hraní různých rolí v rámci sexuálních aktivit. Podle těchto údajů, patřilo bičování a svazování mezi nejpoblárnější sexuální praktiky. Navíc byly také velmi rozšířené některé praktiky, které nemají sadomasochistický charakter a které nebyly autory brány v potaz, jako například orální sex a anální styk. Dalšími oblíbenými praktikami bylo svazování (bondage), slovní ponižování, užití roubíků, kousání, bití rákoskou, praktiky s močí- urolagnie (watersports), užití klystýru, fackování, působení horkým voskem, převlékání do šatů opačného pohlaví, piercing, vypalování značek na tělo a zoofilní chování. Mezi zjištěnými frekvencemi se vyskytly rovněž odlišnosti. Týkaly se praktik zahrnujících užívání kožených pomůcek a oblečení, análního styku, ano-orálního kontaktu (rimming), užití pout, užití řetězů, užití vibrátorů, užití prádelních kolíčků a svorek, naplácání (spanking), užívání pomůcek a oblečení z gumy, zápasení a praktik s výkaly (scat). Některé tyto odlišnosti by mohl zapříčinit vyšší počet homosexuálních respondentů v naší práci. Mezi heterosexuálními a homosexuálními muži jsme zaznamenali jasné rozdíly v jednotlivých frekvencích typů sexuálního chování, sadomasochistických praktik a hraní rolí.

Frekvence různých praktik, typů chování a hraní rolí, jež respondenti provozovali během předcházejících 12 měsíců.

Sexuální praktika nebo typ chování

Účastnilo se	Hraní rolí	Účastnilo se	
Orální sex	95,2	Pán/Paní a otrok/otrokyně	55,9
Bondage	88,7	Scény s použitím uniforem	38,8
Bičování	82,8	Vyučující a	29,1

		žák/žákyně	
Anální sex	80,6	Scény vykonání trestu	23,6
Užití pout	74,7	Scény „z nemocnice,,	15,7
Análně-orální kontakt (rimming)	73,1	Scény znásilnění	13,5
Užití vibrátoru	76,2		
Užití kožených pomůcek a oblečení	72,6	Oblékání šatů opačného pohlaví	28,5
Užití řetězů	71,0	Piercing	21,0
Slovní ponižování	69,9	Vypalování značek na kůži	17,3
Užití prádelních kolíčků, svorek	66,6	Praktiky s výkaly-koprofilie (scat)	17,3
Užití masek, pásek přes oči	66,2	Přidušování-hypohyfilie, sexuální asfyxifilie	16,7
Naplácání (spanking)	65,5	Užití svěrací kazajky	15,6
Podvazování penisu (cockbinding)	64,5	Užití elektrických šoků	15,0
Užití roubíků	53,8	Užití nožů, ostří, žilettek	13,4
Kousání	53,3	Mumie-typ znehybnění	12,9
Užití pomůcek a oblečení z gumy	52,1	Cévkování	9,2

Švihání råkoscou	50,6	Zoofilie	6,4
Penovaginální sex	47,3	Zasouvání ruky do análu nebo vaginy	33,3
Praktiky s močí-urolagnie (watersports)	47,3	Užití klystýru	39,3
Zápasení (wrestling)	45,7	Zvláštní pomůcky, například závěsy, kříže, klece	38,1
Nemytá těla, čichání k nemytým částem těla	42,5	Užití horkého vosku	35,0
Fackování	40,3	Užití ledu	33,9
Zavěšování závaží	39,3		

Homosexuální respondenti užívali více kožené pomůcky a oblečení, praktikovali více anální sex, ano-orální kontakt, užívali více vibrátory, praktikovali více zápasení, užívali více zvláštní pomůcky (závěsy, kříže, klece), účastnili se více scének v uniformách, naproti tomu heterosexuálním respondentům častěji přinášelo potěšení slovní ponižování, nošení masek a pásek přes oči, užití roubíků, užití pomůcek a oblečení z gumy, švihání råkoscou, penovaginální sex, oblékání do šatů opačného pohlaví a do svěrací kazajky. Hraní různých rolí se vyskytovalo častěji v sexuální chování heterosexuálních respondentů. Neprojevila se souvislost mezi sadomasochistickým sexuálním chováním a četným užíváním drog během sadomasochistických sexuálních aktivit nebo před nimi. Výjimkou však bylo užívání drogy amylnitritu (dusitan amylnatý, poppers) a alkoholu homosexuálními muži, které by snad mohlo být chápáno jako osobitý rys subkultury homosexuálů.

Největší počet respondentů (31,1 jedinců) na dotaz, jak často provozovali sadomasochistické sexuální chování v předchozích 12 měsících, označil z nabízených

rozmezí odpověď „2 až 5krát“. Přitom heterosexuální muži uvedli méně takových akcí než homosexuální a bisexuální muži. Analýza vlivu preferencí sadismu nebo masochismu ukázala, že sadističtí muži provozovali častěji sadomasochistické sexuální chování než masochističtí muži. Účastníci výzkumu by si přáli absolvovat v průměru 6 sadomasochistických sexuálních akcí za měsíc. Ani sexuální orientace, ani preference sadismu nebo masochismu neměly na tento počet žádný statisticky významný vliv. Nejčastěji uváděný počet sadomasochistických sexuálních akcí, které muži zažili během posledních 12 měsíců, můžeme pokládat za poměrně nízký oproti počtu souloží u běžné populace za stejnou dobu, neboť Kontula a Haavio-Mannila (1993) uvádějí přibližně 50 souloží za stejné období u běžné populace ve Finsku. Sadomasochisté nemohou zřejmě praktikovat toto sexuální chování tak často, jak by chtěli.

Zdá se, že sadomasochistické zaměření vede k obtížím v ustavení dlouhodobých vztahů. Tomu nasvědčuje vysoký počet sadomasochisticky zaměřených mužů žijících bez partnera oproti populaci obecně, jak již bylo výše uvedeno. Jedním z důvodů by mohlo být obtížné nalézání partnera, který sdílí ty samé sexuální potřeby. Pro vyhledání takového partnera je třeba ve většině případů zapojit se do sadomasochistické subkultury. Rovněž je problémem vysoký počet masochisticky orientovaných mužů a relativní nedostatek žen, jak ukazují předchozí výzkumy v této oblasti (například Moser & Levitt, 1987) a jak bylo potvrzeno i v naší práci. Masochističtí muži tak zakoušejí značné obtíže a možná právě kvůli nim dali v dotazníku najevo svoji touhu po stálém vztahu.⁵⁷

⁵⁷ www.bondagecompanion.com. Bondage News. Sadomasochistické sexuální praktiky-BDSM

3.5 SM komunity

„Je těžké mít cokoli společného se sadomasochismem v kultuře, která považuje podmanění za trestuhodné pro obě strany: u dominantních jedinců za vyvolání tohoto stavu a u submisivních za to, že to dovolí. Pocit odtržení od „normálu“ činí jedince závislejším na komunitě a prohlubuje dopad působení komunity na život jedince. Na rozdíl od komunit v zemích s dlouhodobě existující demokratickou tradicí doprovází dění v českých SM komunitách řada negativních jevů. K nejzávažnějším z nich patří nedostatek pravdivých informací a s ním spojená atmosféra strachu. To umožňuje některým jedincům vyvíjet v prostředí českých SM komunit značný psychosociální tlak na ostatní členy komunity 1) zastrašováním 2) vydíráním 3) manipulací na základě pocitů viny, studu, strachu, izolovanosti, psychické závislosti, sexuálních potřeb nebo manipulací na základě zavádějících informací.

Organizované společnosti a komunity SM zaměřených lidí vznikaly nejprve v liberálnějších a tedy zároveň i nejdemokratičtějších zemích. Tam mají za sebou dlouhou dobu vývoje. Postupně se zbavily se řady negativních faktorů, které mohly působit mezi lidmi SM orientovanými. Pravidla, která v těchto společenstvech platí, předcházejí řadě problémů. Například velmi dbají o informovanost nově příchozích. V prostředí, kde se lidé SM zaměření scházejí, se snaží zamezit možnosti, že by byl kdokoliv obtěžován nebo, že by s někým bylo jakkoliv nakládáno proti jeho vůli. Například že by spíše submisivně orientovaný jedinec byl slovně ponižován či urážen ze strany dominantně orientovaných jedinců mimo předem dohodnuté a jasně vymezené dobrovolné SM aktivity.

Pokud v takovém prostředí dochází k SM interakcím, ten, kdo chce do těchto interakcí vstoupit, je nejprve nabídne a ujistí se o souhlasu svého sexuálního protějšku. Například v klubech platí společenská pravidla jako v běžných společenských zařízeních a pokud chce někdo provozovat SM aktivity, osloví osobu, které tyto aktivity nabízí, otázkou, zdali „si chce hrát“ (Wanna play?). Někdy bývají v klubech určeny prostory, kde již platí nikoliv běžná společenská pravidla, ale pravidla konkrétního klubu pro provozování SM aktivit. Tyto prostory jsou přesně vyznačeny a s pravidly v nich platícími jsou uživatelé klubu seznámeni. Často takové kluby lze navštívit jen na pozvání a jen se znalostí pravidel, která v nich platí. Dotyčný, který zve účastníky, je odpovědný nejen za jejich včasné seznámení s pravidly, ale i za to,

že budou pravidla dodržovat. I pokud k interakcím dochází „jakoby“ spontánně, jsou dopředu pečlivě s aktéry domluveny. (I mezi těmito kluby se mohou vyskytnout výjimky. Pro návštěvu klubu obecně platí, že je třeba seznámit se s pravidly klubu, o klubu se předem informovat, navštívit jej se známými a nikoliv sám a sdělit důvěryhodné osobě, jaký konkrétní klub navštívím a v jakém čase)⁵⁸.

Prostředí SM komunit v české republice odpovídá poměrně krátké době demokratického vývoje. Situace zde je nepřehledná a umožňuje tak v prostředí komunit obtěžování a nátlak. V následující kapitole jsou projevy a funkce komunit, které byly zaznamenány při sledování zahraničních komunit, doplněny o popis nepříznivých jevů v českých komunitách.

Sadomasochismus by měl být vnímán v kontextu sociálního prostředí subkultury. Oplývá totiž symbolismem a velmi závisí na sdílených významech, které se jedinci naučí v rámci subkultury a které slouží k sestavení sadomasochistických interakcí. Například jak se mají lidé navzájem oslovovat, co a kdy mají mít na sobě, jak mají reagovat v určitých situacích (klečet, líbat boty, mlčet, snášet extrémní bolest, jaké chování submisivního-masochistického jedince trestat a jaké vyžadovat).

„Přitom se nedá mluvit o sadomasochistické subkultuře obecně, ale existuje velké množství skupin rozdělených podle sexuálních preferencí a s vlastními ideologiemi. Organizace sadomasochistů rozvíjejí důvtipná a uhlazená vyjádření smyslu svého chování. Komunita nebo skupina tím poskytuje vnější ospravedlnění pro své touhy a chování, ale toto ospravedlnění je daleko spíše idealizací motivů chování než jejich výstižným popisem, jak už bylo na jiném místě řečeno.

Členové některých klubů mohou formou racionalizace či intelektualizace cíleně manipulovat s nově příchozími členy a touto formou ospravedlňují chování způsobující bolest novým členům v rámci klubu. Například názory typu „jsem sadista a tak jsem se narodil a proto jsem oprávněn trestat každou, která to podle mého zasluhuje“, „kdyby za tohle nebyl potrestán, nevěděl by, jak se má chovat“ nebo „někdo jí-jeho už musel naučit poslouchat, aby tady byl pořádek“, „když jsou submisivní, musí“ tak a tak přistupovat ke každému v komunitě, „každý dominantní musí“ velmi tvrdě přistupovat k submisivním jedincům.

⁵⁸ www.en.k.net.SM skupiny

Do této oblasti patří i například názor, že „submisivita je o závislosti, DS je o závislosti, BDSM je o závislosti“ rozvedené a podané tak, že se jedná o závislost psychickou a tvrzení, že „správný otrok musí být psychicky závislý“ či že bez závislosti (ve smyslu psychické závislosti) to „není vůbec Dsko“ atd. Pro takováto tvrzení nelze nalézt oporu v pracích autorů, kteří se fenoménem SM zabývají. Naopak v nich je zdůrazňován prvek konsenzuálního sadomasochismu u submisivního jedince jako dobrovolného podřízení se a lze jej tedy popsat například jako „poddání se“ nikoliv však termínem „psychická závislost“. Je zřejmé, že u chování motivovaného psychickou závislostí si je sice jedinec vědom tohoto svého konání, ale konání na základě psychické závislosti není zcela „dobrovolné“ a tudíž nesplňuje definici sadomasochismus nebo partnerský sadomasochismus. Nebezpečí názoru typu „submisivita je o psychické závislosti“ tkví v tom, že může vést k úmyslné snaze vyvolat psychickou závislost partnera a následně velmi závažně poškodit psychiku tohoto jedince či jej na základě psychické závislosti využívat a manipulovat. Je možné, že mylné tvrzení typu submisivita je o psychické závislosti má původ v nešetrném překladu materiálů spíše pornografického charakteru a fantasijní povahy. Pokud je submisivita v tomto smyslu „o něčem“, je o eroticky vnímané dobrovolné a vědomé volbě podřídit se vůli partnera v předem domluvených a zúčastněnými stranami respektovaných mezích, která budí zdání závislosti na vůli partnera v těchto mezích.

V SM sexuálních praktikách se v rámci hraní určitých rolí občas vyskytují prvky „trénink poslušnosti“ a „vymývání mozku (brain washing)“ sloužící k „ovládnutí“ submisivních jedinců. Trénink poslušnosti a zejména pak brain washing jako souhlasnou SM aktivitu však lze snadno posunout až k psychickému týrání, aniž by si to účastníci včas uvědomili. Tyto aktivity tak mohou mít závažné následky na psychiku, přičemž takové následky se projevují až s určitým zpožděním. Největším jejich rizikem je 1) snížení schopnosti jedince bránit se psychickému nebo fyzickému týrání 2) snížení schopnosti toto týrání včas rozeznat 3) vznik a upevňování psychické závislosti submisivní osoby na dominantním jedinci.

Je proto třeba postupovat při „tréninku poslušnosti“ velmi opatrně, s jasně domluveným „safeword“ a zřetelně rozlišovat mezi SM scénou a partnerskými vztahy. Praktiky „vymývání mozku“ by neměly být užívány vůbec. Zvláště zdůrazňuji, že není bezpečné se této praktiky účastnit v prostředí internetu anebo v SM interakcích, scénkách apod. s náhodnými partnery. Upozorňuji na nutnost

opatrnosti při praktice typu trénink poslušnosti a na okamžité přerušování interakce, pokud tato praktika již není příjemná anebo pokud je tato praktika sice vzrušující, ale nemám z ní již dobrý pocit po psychické stránce. Tyto nepříjemné pocity se často dají jen těžko popsat například partnerovi, je zde však na místě připomenout, že sám fakt, že nejsem schopen přesně vysvětlit své pocity, není důvodem k pokračování v dané aktivitě.

Je třeba se důrazně vyhnout chování vzbuzujícímu psychickou závislost v rámci vztahu, komunikace a sexuálních praktik, v nikom je nevyvolávat a nenechat nikoho, aby je ve vás vyvolával. Vyvolání psychické závislosti nejen vylučuje dobrovolnost souhlasu jako odlišení sadomasochismu od týrání, umožňuje manipulaci a zneužívání závislého jedince, ale také poškozují partnerské vztahy.

Vyvolání psychické závislosti je druhem psychické manipulace. Většina lidí někdy manipulativní chování použila, záleží však na tom, jak často ho používají, při jaké příležitosti a do jaké míry. Snaha někoho manipulovat není znakem jeho SM zaměření, tedy toho, že by považoval za sexuálně vzrušující jiné podněty než většina lidí, ale snahy dosáhnout svého anebo vážné poruchy v komunikační nebo citové oblasti. Jedinci označovaní jako manipulátoři mohou kopírovat vzory ze svého dětství nebo jsou narcistické osobnosti, často neumí reagovat jinak než manipulací a necítí pocit viny. Ačkoliv jsou snaha manipulovat a SM zaměření dvě zcela odlišné charakteristiky osoby, navzájem se nevyklučují. Naopak leckdy jsou manipulátoři zároveň SM zaměření a můžete se s nimi tedy setkat v SM komunitě. Je také pravděpodobné, že někteří lidé SM zaměření realizují pomocí manipulace své potřeby pocitu nadvlády namísto konsenzuálního sadomasochismu a že například narcističtí manipulátoři mohou vyhledávat SM komunity, protože tam mohou pomocí manipulace vydávané za SM skrze poškozování ostatních realizovat sami sebe. Manipulátor vzhledem k své snaze manipulovat lidmi působí zejména jako dominantní jedinec velmi destruktivně na jedince submisivní.

Zdůrazňuji, že přítomnost manipulace vylučuje podmínku dobrovolného souhlasu a chování jedinců za těchto podmínek nelze označit jako sadomasochismus, ale jako psychické násilí neboli týrání partnera. V prostředí českých SM komunit jsou nyní pro manipulativní chování příznivé podmínky vzhledem ke vztahu společnosti k SM komunitám a nedostatku informací.

Manipulace je založena hlavně na pocitech viny a studu, které manipulátor rozvíjí v oběti a těchto jejích pocitů využívá. Například věty typu „měl bys už jednou pochopit“, „jestli chceš, abych tě měl rád, musíš“, „každý správný (otrok, sadista, partner) dělá“ věci tak a tak, „všichni ostatní by tohle dělali takhle“, a tvrzení typu „beze mě jsi nic“, „ty to nikdy nezvládneš“, „nedokážeš se vůbec rozhodovat“, nikdy nevíš, co máš dělat, vždycky ses rozhodla špatně, nechápu, proč se s tebou zahazují, měl bys být vděčný, že tě snáším, stejně si sám nevíš rady“, „kdybych se byl o tebe nepostaral, skončila bys dávno (v blázinci, závislá na alkoholu apod.)“, „jako (mé manželce, SM orientovanému člověku, státnímu zaměstnanci apod.) ti stejně nic jiného nezbyvá“, mají charakter manipulace. Sem patří i tvrzení typu „patříš mi“, „nemáš jako otrok právo žádat“ to a to, „přikazuji ti udělat“ to a to, „jsi otrok a nesmíš“ mimo rámec SM scény, v situaci, kdy toto jednání za SM scénu považuje jen jeden z partnerů nebo v situaci, kdy jeden s partnerů nesouhlasí s touto aktivitou v rámci SM scény.

Manipulace má více forem. Manipulátor staví druhé často do situace, kdy ať se rozhodnou jakkoliv, vždy se v něčem proviní. Například pokud žena manipulátora dojde nakoupit, nestihne včas uvařit večeři, jak požadoval, ale bez předchozího nákupu nemůže uvařit špagety, které si k večeři přál. Toto jednání se nazývá "double bind", tzv. dvojí vazba. Dalším způsobem je říkat pravdivé skutečnosti zraňujícím způsobem. Například „copak nevidíš, jak jsi tlustá, nikdy jsi nebyl v ničem výjimečně dobrý“ apod.

Manipulace může probíhat i velmi nenápadně, například formou ovlivňování názoru členů rodiny nebo názoru členů SM komunity pomocí podsouvaných zdánlivě logických tvrzení nebo pravdivých tvrzení uváděných cíleně tak, aby z nich posluchači vyvodili mylný závěr.

Manipulátoři ostatním lidem na rozdíl od sebe přikládají velmi malou důležitost. Jejich chování je charakterizováno zprvu velkou vstřícností a následnou agresivitou a destrukcí partnera tak, aby si okolí ničeho nepovšimlo nebo manipulátorovi napomáhalo.

Psychická manipulace je přes své ničivé účinky obtížně dokazatelná. Náhodnému pozorovateli se může jevit jen jako například ostřejší výměna názorů mezi partnery. Oběti přitom trpí silnými pocity viny, strachu, jsou izolovány a mají pochyby samy o sobě. Na manipulátora neupozorní často ani později, neboť se stydí,

že se nechaly manipulovat, cítí úzkost a zlost, nebo nechtějí přiznat, že nebyly milovány.

Manipulátor se sám může stavět do role oběti, například vyvolá agresivní chování oběti vůči své osobě a pak ji před ostatními obviní z násilného chování, může úmyslně dohánět jedince k sebevraždě nebo podněcuje jedince k útokům proti sobě navzájem.

Velmi zavádějící jsou některé názory prezentované nikoliv jednoznačně v rámci „hraní scény“, ale jako jakýsi jediný správný návod zkušených a poučených, jak jednat s partnerem či partnerkou. Tak je může někdo z nedostatku jiných informací začít brát vážně a na jejich základě ospravedlňovat či snášet ubližování. Toto hrozí zejména na internetu, kde může být hranice mezi fikcí a realitou málo zřetelná a například tvrzení typu „moje partnerka na tak dobré zacházení nemá nárok, správný otrok je zcela odevzdaný a safeword nepotřebuje“ mohou vyznít jako vážně míněné rady. Příklad: V roce 2002 probíhala na internetu v rusky komunikující diskusní skupině zřejmě vážně míněná diskuse o tom, jestli se má užívat "safeword" nebo nikoliv. Neužíváním "safeword" je smazána hranice mezi konsensuálním sexuálním chováním a násilím vůči sexuálnímu partnerovi.

Racionalizace nebo intelektualizace může být záminkou k třenicím ve skupině nebo mezi skupinami. Například boj o jakousi ideologii, který může probíhat jako pokus upoutat na sebe pozornost nebo upevnit si postavení ve skupině, ale hlavně jako definování toho, co je ubližování a co už nikoliv. O takové definování se mohou pokoušet jak ti, kteří si přejí najít cestu své realizace bez ubližování ostatním, tak ti, kteří určitou míru ubližování nebo týrání pro své uspokojení připouštějí. Takoví lidé mohou opět použít vědomě či nevědomě manipulaci, tj. mohou vysvětlovat těm, kterým by potencionálně mohlo být ubližováno, že takhle to v SM chodí nebo nejsou normální a tak nemají na vybranou, narodili se pro takové zacházení, když ne dotyčný, bude

s nimi takto nakládat někdo jiný a hůře, že si jinak nenajdou partnera apod. Mohou se snažit ospravedlnit své jednání a například tvrdit sadisticky-dominantním jedincům, že by byli málo dominantní, kdyby to takhle nebrali a následně vyvolat pocit kolektivní viny, že tohle přece dělají taky a tak to přece v SM je, kterým umlčí jejich argumenty. Příkladem je tvrzení, že právě SM interakce se nemohou odehrávat v rámci láskyplného vztahu založeném na vzájemné úctě partnerů.

Komunita také poskytuje členům návod, jak být přitažlivý v určitých druzích chování. To znamená, že komunita definuje určitý ideál chování. Stanoví, jaké chování je nejvíce žádoucí, nejvíce vzrušující. Tyto ideály se mezi jednotlivými komunitami velice liší.

Problémem v některých českých komunitách je doslova závod v rámci skupiny o to, kdo je surovější větší dominant, kdo vydrží víc bolesti, kdo je „správnější úchyl“. Např. „on není ve skutečnosti žádný dominant, protože jeho partnerka smí užívat koupelnu a toaletu bez dovolení, protože správný dominant by jí za tohle dal tolik, že by si týden nesedla, ona není dost submisivní, protože správná otrokyně vydrží tolik a tolik bolesti nebo nedůstojného zacházení“ atd. V takových případech jistě hraje roli i exhibicionismus, vyrovnávání se svou sexuální variancí, či potřeba se do komunity zařadit a získat tam dobré postavení. Výsledkem ale může být opět navození atmosféry v komunitě, která ospravedlňuje ubližování nebo ve které někteří jedinci mohou získat pocit, že se bránit nemohou a že by se ani bránit neměli, jestli nechtějí ztratit partnera nebo postavení v komunitě. Naproti tomu někteří jedinci pro změnu mohou nabýt zavádějícího dojmu, že pokud budou jen o stupeň méně brutální, ztratí partnera nebo postavení v komunitě, případně oboje. Taková situace opět nahrává možnému šíření zavádějících názorů, které mohou jedince poškodit.

Je příznačné, že tyto názory často mohou šířit jedinci, kteří například nemají partnera, ke kterému by se mohli takto chovat, nebo oni by se sami takto ve skutečnosti při SM interakci k svému partnerovi nechovali, například i z důvodu právního postihu nebo poškození psychického či fyzického zdraví partnera a jedná se o druh manipulace.

Přesné kodexy, seznamy a striktní definice toho správného chování submisiva-masochisty nebo dominantanta-sadisty mohou také velmi ztížit komunikaci mezi účastníky SM interakcí, neboť místo domluvy o svých individuálních možnostech a potřebách jsou účastníci na obou stranách zatíženi snahou plnit tyto kodexy nebo představy.

Komunita může jedince dovést k definování a rozvedení jeho sexuálních aktivit. Je ovšem třeba rozlišovat mezi identitou a chováním, člověk se nemusí chovat tak, jak se definuje. Například jedinec s dominantním i submisivním SM zaměřením roli může sám sebe vnímat jako výlučně dominantně zaměřeného.⁵⁹

⁵⁹ www.en.k.net.SM skupiny

Komunity dále poskytují návody, jak některé chování praktikovat, umožňují navazovat kontakty, organizují různé akce a poskytují informace.

Problémem česky mluvících komunit je, že v současnosti existuje nesmírně málo hodnotných nepornografických informačních zdrojů o této problematice v českém jazyce. To umožňuje nevědomě či úmyslně podávat zkreslené informace. Příklad: Na internetových stránkách byla nabízena čtenáři možnost realizovat sexuální potřeby spojené s jeho sexuální variací pomocí prostitutek. Tento článek reklamního charakteru byl psán pseudoodbornou formou. Autor v něm zdůrazňoval svoji odbornost a naznačoval, že sexuální SM praktiky s prostitutkami jsou obecně jedinou možností, jak zvládnout v mezích zákona svoji sexuální variaci.

„Hodnotou přitom nemusí být jen finance, ale například prestiž v komunitě, váš čas nebo vaše pozornost věnované určité činnosti, a v neposlední řadě pocit nadvlády dotyčného. Příklad: Jedinci se sexuální variací bylo řečeno, že jediný způsob jak skutečně prožije sexuální představy spojené s jeho sexuální variací, je plnit sexuální potřeby členů komunity. Jinému člověku bylo jako rada zkušených řečeno, že jeho jediný možný způsob realizace v sexuální oblasti je určitá forma prostituce, kterou mu tito zkušení pomohou organizovat.

Další formou může být například vyvolávání dojmu, že je jedinec pro svoji sexuální variaci trvale vyobcován ze společnosti a prohlubování strachu jedinců ze sexuologů. Nositelé sexuální variace typu SM mají strach z drastické léčby uplatňované v minulosti a následně ze sexuologů a psychologů a ze zavržení a odsouzení blízkými a společností při případném prozrazení. V neposlední řadě se obávají, k jakému až chování či následkům chování může jejich sexuální variace vést. Tyto pocity prohlubují jejich odtržení od většinové společnosti a staví jedince se sexuální variací do izolace a závislosti na komunitě. V současné situaci lze takových pocitů zneužít k manipulaci jedince. Nejohroženější skupinou jsou jedinci nově přichozí do komunity.“⁶⁰

Je třeba hledat i jiné nezávislé zdroje informací, informace ověřovat. Jako nejlepší prostředí pro získávání informací se mi jeví internet, který i na česky psaných stránkách nabízí dostatek relevantních informací. Komunita a pornografie by neměly zůstat

⁶⁰ www.en.k.net.SM skupiny

jedinými zdroji informací o sadomasochismu. Informovat se na věci, které člověka pálí, lze i například anonymním telefonátem některému z odborníků.

„Samotný fakt, že osoba patřící do komunity je například lékař, ještě neznamená, že nezaujatě pomáhá. Příklad: Sadisticky orientovaná osoba vysokoškolsky vzdělaná v oboru psychologie zneužívala znalost navození vztahu mezi terapeutem a pacientem a znalost rizika prohloubení tohoto vztahu za etickou a pacientu prospěšnou hranici tak, že úmyslně navazovala takové vztahy s vytypovanými osobami a tyto vztahy prohlubovala do psychické závislosti postižených. Postižené využívala nejen k pocitu nadvlády, ale později i k finančnímu obohacení.

Palčivým problémem se může stát působení takových terapeutů v komunitě lidí, kteří se psychologům apod. z nějakého důvodu vyhýbají nebo se jich obávají. Například, i když postižení jedinci psychickou závislost u sebe včas rozeznají, mohou ji považovat za doprovodný jev terapie nebo za svou poruchu či přirozenou vlastnost, v čemž je takový terapeut může utvrzovat a „vlastnost“ tj. psychickou závislost rozvíjet.

Mnoho lidí získá postavení v komunitě díky úspěšnému nalezení protějšku pro SM interakce. Lidé mohou také získat partnera-partnerku díky postavení v komunitě. Pravděpodobně díky tomu a díky pocitu vyloučení ze společnosti "normálních" a možné realizaci pouze v rámci komunity se pro mnohé stává postavení v komunitě nesmírně důležité. Hrozba pomluvou, pomluva sama nebo vyobcování z komunity mohou mít závažné důsledky na život jedince. Pro nositele sexuální variace typu SM znamená vyloučení ze skupiny nebo již samotné riziko vyloučení značnou psychickou zátěž. Toto vyloučení je spojováno se ztrátou možnosti nalézt vhodného partnera, což pro jedince se sexuálními variacemi představuje obzvláště bolestný problém.

Komunity se obecně snaží vyloučit potencionálně nebezpečné jedince mechanismem sociální kontroly. Lidé navzájem znají a ptají se na partnery, s nimiž vstupují do sadomasochistických interakcí. Ale v nepřehledné situaci některých českých komunit snaha vyobcovat potencionálně nebezpečné jedince může vyústit v hon na čarodějnice v rámci komunity, v pronásledování jedinců domněle se provinivších, a zároveň k přehlížení nebo zlehčování činů jedinců považovaných za spolehlivé, populární v komunitě, zkušené apod. Určitým vodítkem, zda se dotyčné osobě v některých situacích raději vyhnout nebo zda brát předkládané informace s rezervou,

je neochota dotyčné osoby respektovat „safeword“ a míra její zainteresovanosti v komerční sféře související se SM či její blízkost komerčně orientovaným skupinám. Je třeba dodat, že pokud se komunikace odehrává jen v prostředí internetu, není často možné zhodnotit skutečné chování jedince.

Sadisticky-dominantně orientovaní jedinci zaujímají v komunitách vyšší postavení v sociální hierarchii než jedinci spíše masochisticky-submisivně orientovaní a z podstaty svého jednání dokáží své názory prezentovat hlasitěji. Komunita přikládá jejich vyjádření větší váhu. Tento jev souvisí zřejmě s biologickou podstatou člověka. Protože vyjádřením dominantních jedinců bývá přikládán vyšší význam, mohou mít tato tvrzení následně větší váhu právě jen z důvodu jejich autority. Pokud je tvrzení submisivní osoby v komunitě i přesto přikládána určitá váha, je pravděpodobně významnější než tvrzení, kterému je přikládána stejná váha, ale jehož původcem je dominantní osoba.

Fakt, že se někteří jedinci neodhodlají bránit proti člověku, který je považován napadeným za hierarchicky nadřazeného a jev, kdy je tvrzení dominantního jedince přikládána větší váha, komplikuje situaci v komunitě. Například při hraní rolí v rámci SM praktik může být překročena dohodnutá mez, kam až je jedinec ochoten zajít, proti jeho vůli, což lze u svázaného "otroka" snadno udělat, aniž by se mohl bránit. Je skoro nemožné takovou situaci řešit, neboť původce uvede, že se na tom dohodli, případně pohrozí dotyčnému tím, že s ním už nikdo nebude chtít chodit, protože se bude bát žaloby.⁶¹

⁶¹ www.en.k.net.SM skupiny

4. Praktická část

4.1 Metoda průzkumu

Cílem praktické části této práce je odpovědět na základní otázky. Ty byly již definovány v úvodní části práce. Otázky jsou dané, jakou zvolit cestu k nalezení odpovědí, jakou metodu? Tak tedy úvod práce položil následující otázku „*Je sadomasochismus nutně sociálně patologickým jevem?*“ *Odpověď ano-ne*, „*Je sadomasochismus sexuální úchylkou v aktivitě?* *Odpověď ano-ne, nebo variací a možným životním stylem?* *Odpověď ano-ne*“

Pro zodpovězení těchto otázek byla vybrána metoda anonymních dotazníků. K této metodě jsem přistoupil z důvodu intimnosti celého tématu se snahou ochránit soukromí účastníků. Respondenty se stali jednak návštěvníci jednoho z nejlepších českých serverů věnujících se problematice dominance, submise a sadomasochismu, www.ds-life.cz, jednak inzerenti BDSM seznánek, kteří inzerují na tuzemských serverech www.bdsm.cz, www.bdsm.life.wz.cz a www.divciny.com. Jedná se o seznamky, které umožňují seznámení jak submisivním tak dominantním jedincům, jak sadistickým jedincům tak masochistickým. Nikdo z respondentů neposkytuje služby spojené s lidskou sexualitou a BDSM praktikami.

Při skládání finálního vzorku respondentů jsem se musel vypořádat s nevýhodou zvolené formy průzkumu. Anonymita internetu svádí různé uživatele a tak i při výběru dotazníků jsem musel vyloučit několik inzerentů, neboť z následné emailové korespondence začalo být zřejmé, že se jedná v několika případech o pubescenty, kteří tímto způsobem vyplňovali nadbytek volného času, případně osoby, kterým pro uspokojení stačí vystupovat pod osobou někoho jiného a při čtení řádků na monitoru počítačů dosahovat svého uspokojení.

Výsledný průzkumný soubor tvoří celkem 32 respondentů, 16 mužů a 16 žen. Z tohoto souboru bylo vždy osm jedinců ze skupiny mužů i žen submisivního založení a osm jedinců obou pohlaví dominantní. Respondenti odpovídali na níže uvedený dotazník:

DOTAZNÍK

Pro respondenty průzkumu diplomové práce na téma Sadomasochismus-
sexuální variace, životní styl

1) Věk:

2) Pohlaví:

3) Vzdělání: Základní

Středoškolské bez maturity

Středoškolské s maturitou

Vyšší odborné

Vysokoškolské

4) Uvědomění si vlastní sexuální variace (rok věku):

5) Preferovaný způsob seznámení se sexuálním partnerem:

Tištěné seznamky v periodikách

Internetové seznamky

Internetové BDSM seznamky

BDSM srazy

Prostřednictvím osoby se stejnou sexuální variací

Náhodné seznámení

Jiné

6) Pozice v partnerství: Dominantní

Submisivní

Sadista

Masochista

7) Počet obdobně orientovaných sexuálních partnerů v minulosti:

8) Průměrná délka vztahu s obdobně orientovaným sexuálním partnerem:

9) Délka současného vztahu v letech (měsících):

10) Považujete svou variaci za nebezpečnou pro Vaše okolí?:

Ano

Ano, ale své jednání mám pod kontrolou

Ne

Ne, projevují se pouze v partnerské erotice

11) Přiznáváte svou variaci lidem z Vašeho blízkého okolí? (přátelé, kamarádi, rodinní příslušníci):

12) Kam byste umístili svou sexuální aktivitu:

Do oblasti normální lidské sexuality

Do oblasti širší normality lidské sexuality

Do oblasti úchyvky

Do oblasti psychické poruchy

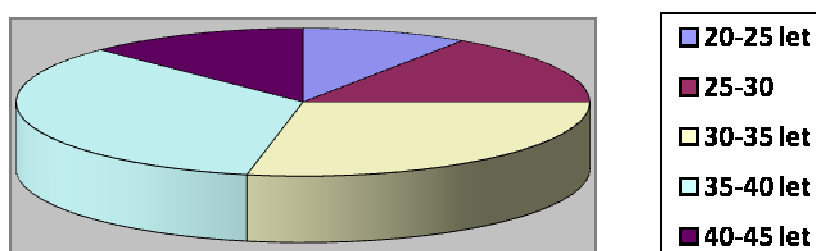
4.2 Průzkumná data a jejich analýza

Shromažďování dat bylo prováděno v období od října 2007 do prosince 2008. Za toto období jsem komunikoval s mnoha jedinci, z nichž těm, kteří mi pomohli svým proaktivním přístupem, vyplnili a odeslali zpět dotazník, děkuji. Rovněž děkuji účastníkům auditorií na stránkách ds-life, kteří mi rovněž při sběru dat vyšli vstříc.

Jak tedy respondenti odpovídali na jednotlivé otázky? Pro lepší přehlednost byl ke každé otázce zpracován barevný graf, na kterém jsem ukázal rozložení odpovědí na jednotlivé otázky dotazníku. Z odpovědí lze tedy usuzovat:

Otázka č. 1

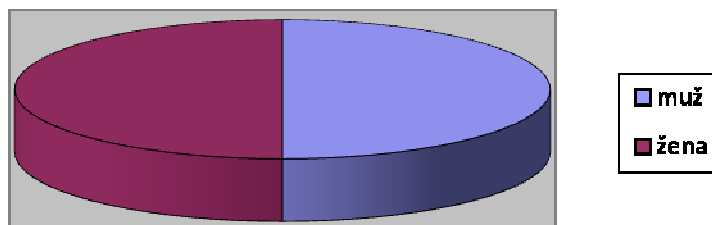
Věk respondentů

Uvědomování si vlastní sexuální orientace a preferencí, sebeakceptace se dostavuje v dospělém věku, u respondentů ve věkovém rozmezí 30 až 40 let. Jedná se o osoby, které již zakotvily ve společenské vrstvě, mají nastartovanou profesní kariéru, což jim umožňuje více přemýšlet o sobě samých a analyzovat své potřeby. Jsou schopni přijmout svou sexuální variaci a hledají partnery, se kterými by sdíleli své touhy. Tento fakt, ale rovněž ukazuje určitou nespokojenost se stávajícími vztahy s osobami s odlišnou sexuální variací a snahou nacházet uspokojení v dalším vztahu, případně s řešením návštěvy v SM salónech.

Otázka č. 2

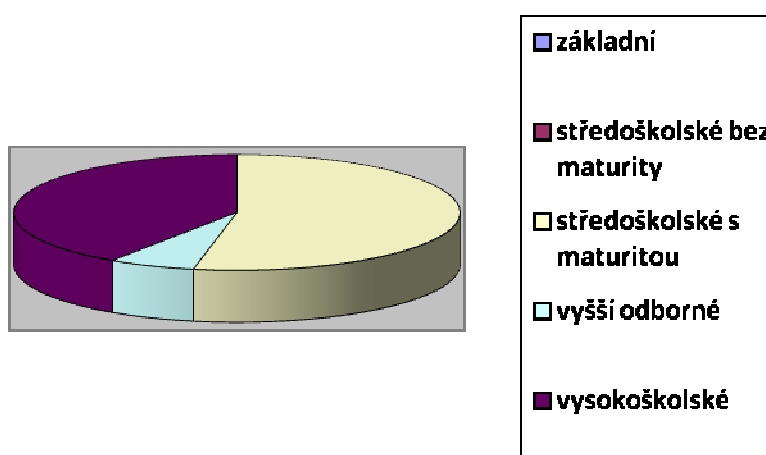
Pohlaví respondentů

Rozložení příslušníků obou pohlaví již bylo avizováno v úvodní kapitole praktické části práce. V průběhu přípravy se rozložení finálního průzkumného vzorku ustálilo na počtu 16 žen a 16 mužů.

Otázka č. 3

Dosažené vzdělání respondentů

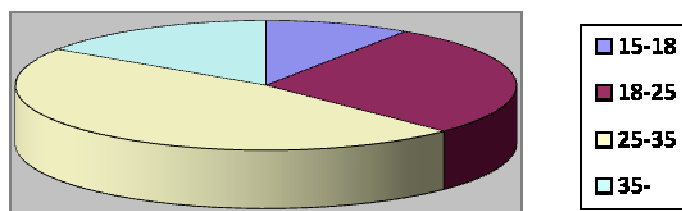

Z odpovědí na třetí otázku týkající se dosaženého vzdělání jsem byl poněkud zmatený faktem, že respondenti byli minimálně maturanti. Počet vysokoškolsky vzdělaných a absolventů vyšších odborných škol zřejmě signalizuje na stoupající

vzdělanost české populace a jednak ukazuje fakt, že schopnost akceptování odlišné sexuální aktivity, je přímo úměrné na dosažené vzdělání. Osoby s vyšším vzděláním mají širší rozhled a jsou schopny samy vyhledávat informace, které jim umožňují přijmout svou sexuální aktivitu, vyrovnat se s ní, prožít zdravý a aktivní osobní i profesní život, bez psychosomatických důsledků.

Otázka č. 4

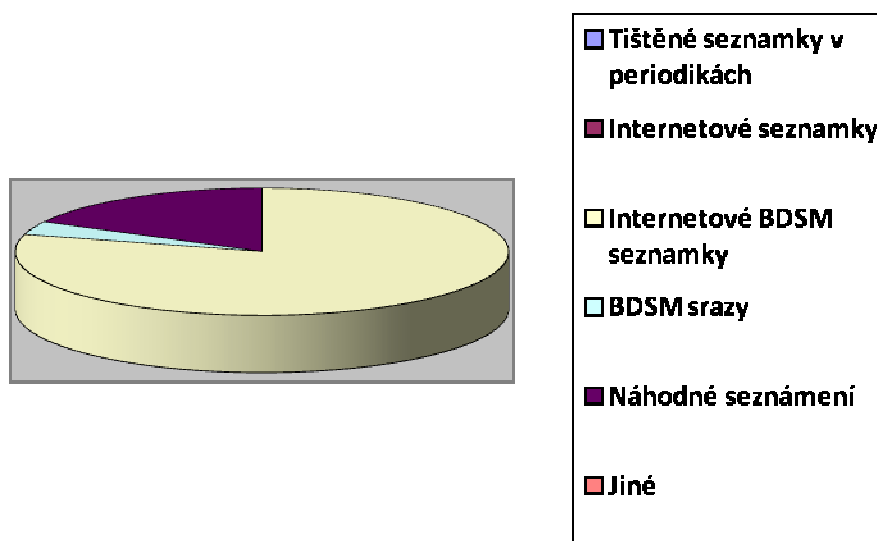
Uvědomění si vlastní sexuální variace (rok věku)

Otázka týkající se uvědomění si vlastní sexuální variace koresponduje do jisté míry s otázkou směřující k věku respondentů. Zřejmě všichni si prošli složitou cestou od zjištění, že jsou přitahováni k sexuálním prožitkům, které jsou odlišné od majoritní části společnosti až ke schopnosti vyrovnání se s ní a hledáním partnera, který sdílí obdobné pocity, sny a touhy. Rovněž je zde vztah mezi biologickým a psychickým dozráváním jedince, kdy psychické zrání ve vztahu k sexualitě jde za biologickým.

Otázka č. 5

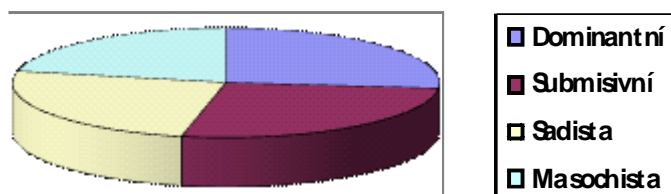
Preferovaný způsob seznámení se sexuálním partnerem

Preferovaný způsob seznamování se dal do jisté míry predikovat a tak pro mne nebylo překvapením, že v drtivém množství případů je nejčastějším způsobem využití služeb internetových BDSM sezonek. Je to dáno anonymitou inzerentů, obav z narušení soukromí a z obavy z možné reakce nejbližšího okolí na odhalení sexuální aktivity jedince. Tento typ seznámení rovněž umožňuje odfiltrování nevhodných osob (přeci jen odpovědi s množstvím gramatických a jiných chyb nevzbuzují důvěru). Respondenti, kteří použili tento druh seznámení, obvykle následně postupovali ve schématu emailová korespondence, osobní setkání na veřejném místě, schůzka v soukromí. Ukázalo se rovněž, že BDSM srazy jsou přeci jen pro osoby, kteří si již svou sexualitu uvědomili a navštěvují je z důvodu možnosti komunikace se svou subkulturou, než pro ty, kteří hledají svého partnera.

Otázka č. 6

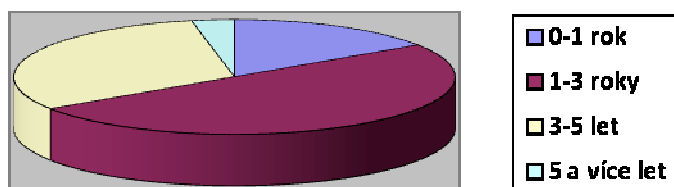
Pozice v partnerství

Pozice v BDSM vztahu přímo souvisí se základními pojmy. Mezi respondenty bylo 16 dominantních a 16 submisivních jedinců. To že počet sadistů i masochistů byl menší, než počet 16 znamená, že DS vztahy nemusí být přímo provázeny praktikami způsobující bolest. Dominantní jedinec dokáže dominovat svými osobnostně-charakterovými komponenty. Submisivní jedinec potom takovému jedinci s důvěrou odevzdává sebe samého a prožívá svou orientaci jako rovnocenný partner, který dává sebe a přímá svůj dominantní protějšek.

Otázka č. 7

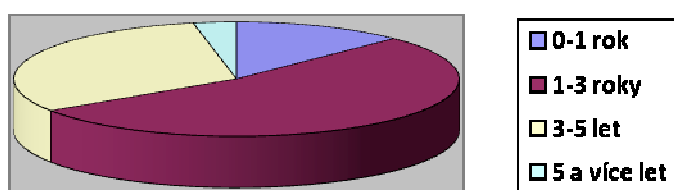
Počet obdobně orientovaných sexuálních partnerů v minulosti

Nejčastější odpovědi na otázku minulých BDSM vztahů byly odpovědi u počtu 1-3, následovány pásmem 3-5, což odpovídá počtům sexuálních partnerů v české společnosti. Odpovědi v pásmu 0-1 korespondovaly s věkem respondentů a lze předpokládat, že s vyšším věkem porostou i zkušenosti s dalšími partnery. U jednoho respondenta byla odpověď více než pět.

Otázka č. 8

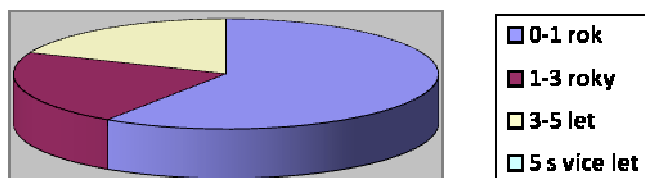
Průměrná délka vztahu s obdobně orientovaným sexuálním partnerem

BDSM vztahy podle respondentů nejčastěji trvají od jednoho do pěti let. Z toho lze usuzovat, že sexuální variace nemá výraznější podíl na délku trvání vztahu a do jisté míry tyto odpovědi korespondují s předcházející otázkou.

Otázka č. 9

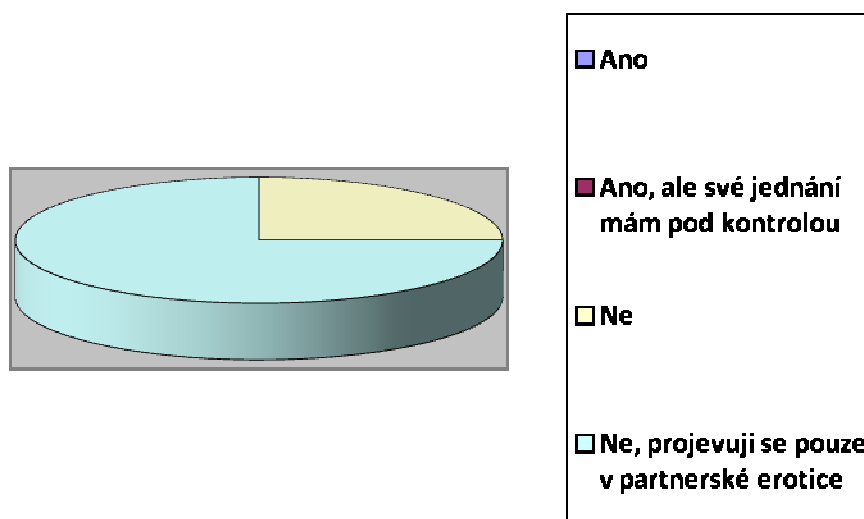
Délka současného vztahu v letech (v měsících)

Při této otázce respondenti odpovídali na délku současného vztahu s obdobně orientovaným partnerem. Překvapilo mne, že se nenašel jediný, který by trval déle než pět let. Zřejmě ani takto orientovaným jedincům se nevyhýbá promiskuita a hledání nových vztahů. I přes fakt, že se jedná o osoby s minoritním jednáním i zde platí, že vztah nelze stavět na sexuální přitažlivosti a i takovéto soužití zevšední a rozpadne se.

Otázka č. 10

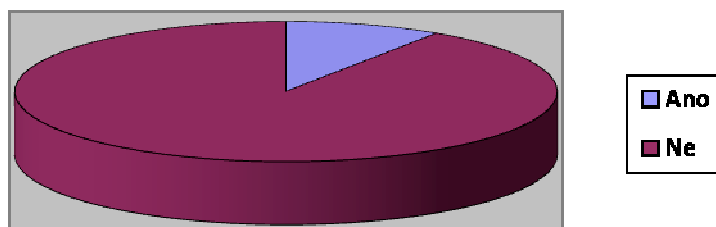
Považujete svou variaci za nebezpečnou pro Vaše okolí?

Tato otázka měla poodhalit možný kriminogenní faktor BDSM sexuality. Odpovědi respondentů však jednoznačně potvrdili, že je propastný rozdíl mezi sexuálně motivovanou agresí, patologickým sadismem a BDSM vztahem, který je součástí konsenzuální erotiky.

Otázka č. 11

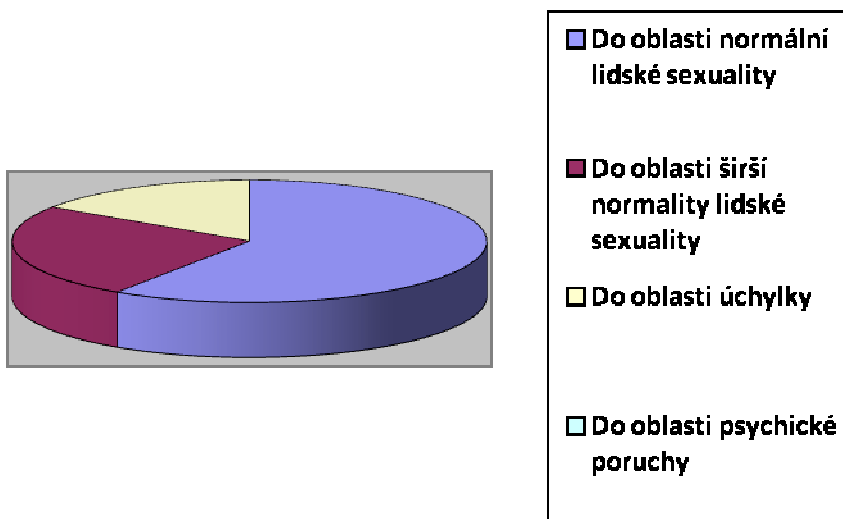
Přiznáváte svou variaci lidem z Vašeho blízkého okolí? (přátelé, kamarádi, rodinní příslušníci)

Předposlední otázka dotazníku kromě odpovědí, které byly poměrně lehce předvídatelné, také vypovídá o přetrvávajících předsudcích společnosti, o nedostatečné informovanosti a zřejmě také i o nedostatečném vzdělávání populace v oblasti sexuality. Neochota přiznat svou orientaci pramení ze strachu z odsouzení, z obavy z neúspěchu v práci (jak může být někdo úspěšným a špičkovým manažerem, když jej vzrušuje představa být spoután a zbičován dominou?) Společenská realita je bohužel taková, že posuzujeme lidi okolo sebe podle symbolů postavení a ne podle kvality osobnosti.

Otázka č. 12

Kam byste umístili svou sexuální aktivitu

Poslední otázka dotazníků byla zaměřená na schopnost akceptovat svou sexualitu v kontextu se společenskou realitou. Z odpovědí vyplývá, že BDSM pozitivní jedinci sebe samy vnímají jako normální zdravé osobnosti. U odpovědí, kdy respondenti uvedli, že vnímají svou sexualitu mimo pásmo normality se domnívám, že i když naše společnost liberalizovala své názory na odlišnost, včetně odlišnosti sexuální, je zde neustále určitý konzervatismus týkající se lidské sexuality, který negativně zasahuje i osoby se sexuálně minoritními aktivitami.

4.3 Shrnutí průzkumu

Praktická část diplomové práce si jako svůj cíl vytkla odpovědět, ať již kladně či záporně na otázku: 1) Je sadomasochismus nutně sociálně patologickým jevem?, 2) Je sadomasochismus sexuální úchylkou v aktivitě?, 3) Je sadomasochismus sexuální variací a možným životním stylem?

Částečně jsem odpovědi uvedl při analýze odpovědí na jednotlivé otázky dotazníků. Na první položenou otázku se domnívám, že výsledky průzkumu ukazují na negativní odpověď. Sadomasochismus není sociálně patologickým jevem a to při dodržení následující podmínky: jedná se o aktivitu mezi psychicky a somaticky vyspělými jedinci, kteří nejsou v přímé příbuzenské linii a kteří k takovéto aktivitě dali dobrovolný souhlas.

Odpověď na druhou otázku je podle mého názoru rovněž negativní a to při dodržení podmínky uvedené v předcházejícím odstavci. Jestliže úchylku chápeme jako odklon od normy, pak se musím lidské sexualitě nutně ptát co je normou. Protože já osobně považuji za normální v této oblasti vše, co přináší aktérům potěšení a rozkoš a nezanechává negativní psychické či fyzické stopy, domnívám se, že sadomasochismus v rámci BDSM vztahů není sexuální úchylkou v aktivitě.

Odpověď na třetí položenou otázku není ani negativní ani pozitivní. Nelze jednoduše odpovědět ano či ne. Pro některé osoby se může stát sadomasochismus variací, která doplňuje sexuální aktivity, které jsou majoritní. Může se však jednat i o převládající či zcela dominující chování a v těchto případech se může stát, že jedinec se stylizuje do některé role ať již během sexuálních her, ale i mimo ně.

7. Závěr

Tuto diplomovou práci jsem věnoval sadomasochismu jakožto sexuální variaci a životnímu stylu. Pokusil jsem se poodhalit podstatu BDSM pozitivních jedinců, jejich sexuálních aktivit, společenského i soukromého života. Pokusil jsem se odpovědět na otázku, zda existence osob, které preferují tuto variabilitu lidské sexuality, není společensky nebezpečná a zda jejich vzrušení v sobě nenesou společensky patologické prvky.

V kontrastu s popisovaným problémem byla v první části práce popsána problematika sociálně patologických jevů, byly předloženy teorie jejich vzniku a následně byly krátce popsány nejznámější jevy, které svým výskytem ohrožují jedince a celé sociální systémy.

Dále byl v práci popsán sadismus a masochismus, jejich projevy a prevalence ve společnosti. Jedna z kapitol byla věnována perverzi a dominantnímu myšlenkovému proudu střední Evropy – křesťanství. Při psaní této kapitoly jsem se vyjadřoval velmi kriticky, ale tuto kritiku jsem směřoval k církvi jakožto instituci, která svými dogmaty a zpátečnictvím ovlivňuje jednání a chování lidí, včetně jejich sexuality. Na dvou příkladech byly demonstrovány přístupy křesťansko-katolické církve a jejich bezprecedentně negativní přístup ohrožující masy lidí.

V následující části jsem čtenáři představil svět BDSM, jeho principy, komunity, preferované praktiky. Čtenář se mohl dočíst o životě BDSM pozitivních jedinců, o jejich vztahu ke společnosti i o nazírání společnosti na ně.

Již teoretická část práce se pokoušela odpovědět na základní otázky práce. Na tuto snahu navázala praktická část, společně se svým průzkumem, který byl zaměřen na osoby, které prostřednictvím internetových seznamek hledají své protějšky, které s nimi budou sdílet jejich sny, touhy a přání.

Jaká je tedy odpověď na otázku? Domnívám se, že se mi podařilo prokázat, že existence sadomasochismu, který je pojímán v konsenzuálním partnerském vztahu, nepředstavuje pro společnost ani pro jeho jedince žádné nebezpečí. Tak jak se společnost otvírá novým podnětům a liberalizuje své názory na rasovou, náboženskou a jinou odlišnost, dokáže své názory měnit i na tuto subkulturu, která přestává být společností úchylných jedinců. Velkou měrou se na tomto trendu podílejí

média a to především telematická, především internet, který je schopen podat poměrně relevantní informace, bez snahy o skandalizaci nebo o senzaci za každou cenu. Na místě je poděkování administrátorům diskusních fór, serverů věnujících se tématice, ale i osobnostem z BDSM života, které se podílejí na šíření informací v majoritní společnosti.

Jaký je tedy svět BDSM, jací jsou jeho jedinci? Obyčejní lidé, kteří ve svém profesním životě napomáhají rozvoji společnosti, často vykonávají exponovaná zaměstnání s velkými nároky na fyzickou i psychickou stránku osobnosti, osoby, které pracují většinu dne, trpí stresem, ale také osoby, které mají své sny, své představy, touhy a přání, která jsou možná zvláštní, bizarní a třeba i perverzní. Osoby, které dokáží tyto touhy naplňovat s protipólně postavenými partnery, se kterými je dokáže pojit silné citové a emocionální pouto, které dokáží být rovnocenným párem. I přes to se zde tak jako v jiných sociálních skupinách pohybují jedinci, kteří na skupině parazitují a její existenci využívají pouze pro snahu kompenzovat své komplexy. Tyto jedince však komunita nepřímá a distancuje se od nich.

Touto prací tak skládám poklonu lidem, kteří se nebáli přiznat svou odlišnost, vyrovnat se s ní a dokázat smysluplně žít.

Na závěr si však neodpustím citovat motto BDSM komunity „My jsme ti, před kterými nás rodiče varovali“. Snad tato práce pomohla k tomu, aby takové varování ztratilo smysl. Život není uniformní, má rád pestrost a variabilitu, ta je podmínkou evoluce a je i zárukou, že lidská civilizace se bude rozvíjet dál i přes existenci sociálně patologických jevů, kterými BDSM není.

Resumé

Tato diplomová práce se věnuje sadomasochismu jakožto sexuální variaci a životnímu stylu. Úvod práce pojednává o lidské sexualitě, jejím vývoji v kontextu s historicko-kulturními vlivy kontinentální Evropy. V úvodu byly stanoveny otázky, na které měla práce odpovědět ať již kladně či je vyvrátit.

První kapitoly se věnovaly sociálně patologickým jevům, které jsem vysvětlil a roztřídil, přičemž závěr se věnoval sexuálním patologiím, na které navázala další část práce, která se již věnovala sadismu, masochismu, sadomasochismu, perverzi a negativnímu dopadu římsko-katolické, institucionální demagogie, která pod rouškou křesťanství ovlivňuje každodenní život stamiliónů obyvatel.

Následující kapitoly se již věnují BDSM sexuálním aktivitám, umožňují čitateli poznat realitu této svébytné subkultury, seznamují je s pojmy, principy, praktikami spojenými se sexuálním životem takto orientovaných osob, představuje SM komunity.

Praktická část se pokusila odpovědět dotazníkovým průzkumem mezi osobami preferující BDSM sexuální vztahy na základní otázky položené v úvodu práce.

Závěr shrnuje diplomovou práci jako celek, stručně shrnuje výsledky průzkumu, které kladně odpověděly na otázky, na kterých je celek postaven.

Anotace

Účelem této diplomové práce bylo potvrdit, případně vyvrátit tvrzení, že sadomasochismus nemusí představovat sociálně patologické jednání. V případě, že se jedná součást sexuální aktivity mezi dvěma psychosexuálně a somatosexuálně zralými a pokrevně v přímé linii nespřízněnými partnery, jež nevedou k jejich trvalému psychickému nebo tělesnému poškození, dokáže být součástí normální lidské sexuality. Jedinci, kteří tyto sexuální aktivity provozují, nejsou nebezpeční společnosti, jejíž součástí tvoří, nejsou kriminogenním faktorem.

Práce představila oba póly lidského jednání, na jedné straně sociálně patologické jevy, které teoreticky vysvětlila a na druhé svět BDSM, jeho pojmy, principy, praktiky a především komunitu osob, které našly potěšení, z pohledu majoritní společnosti, možná z netradičních aktivit, ale které dokázaly akceptovat sebe samé a jsou schopny pozitivně přispívat k rozvoji svého okolí.

Praktická část svým dotazníkovým průzkumem shromáždila potřebná data, jejichž analýzou byly podány kladné odpovědi na základní otázky této práce. I přes tento výsledek, a možná právě proto, však jako autor negativně pociťuji absenci odborné publikace na knižním trhu v České republice, která by téma sadomasochismu propracovala do větší hloubky.

Klíčová slova

Sadomasochismus, dominance, submisivita, životní styl

Annotation

The purpose of this dissertation work is to confirm or to rule out the thesis, that sadomasochism doesn't need to represent social pathologic behavior. If sadomasochism is just a part of sexual activity between two psychosexual and somatosexual adults who aren't sibs at the same time, and if it doesn't lead to the permanent psychical or physical harm, than sadomasochism can be a part of the normal human sexuality. Individuals, who practise this sexual activities aren't dangerous for the society. And, these individuals aren't criminal factors.

This dissertation work introduced both poles of the human behaviour. On one side it described and in the theory explained SM like a social pathologic phenomenon. On the other side this work reported BDSM, his terminology, principles and practices and especially the community which takes pleasure in perhaps unconventional activities.

The practise part of the work rounded-up necessary data by the questionnaire research. This research brought positive answers to basic questions of this work. Even though results the autor would like to point out the absence of the specialised publications on the czech book market.

Key words

Sadomasochism, dominantion, submission, lifestyle

Literatura a prameny

1. Zákon č. 140/1961Sb.
2. BELLINGER G.J. *Sexualita v náboženstvích světa*: Academia 1998, 390 s., ISBN 80-200-0642-7
3. BLAŽEJOVÁ L. *Povolání domina* Praha: Ottovo nakladatelství 1997, 260 s., ISBN 80-7181-221-8
4. BLAŽEJOVÁ L. *Kdo s koho* Brno: Carpe diem, 1999, 186 s., ISBN 80-902354-7-6
COELHO P. *Jedenáct minut* Praha: Agro, 2003, 200 s., ISBN 80-7203-532-0
5. FREUD S. *Práce k sexuální teorii a učení o neurosách* Praha: Avicenum, 1971, 399 s.
6. FROMM E. *Anatomie lidské destruktivity* Praha: Aurora, 2007, 524 s., ISBN 978-80-7299-089-4
7. JILČÍK T., PLŠKOVÁ A., ZAPLETAL L. *Sociální patologie úvod do učiva* Brno, Institut mezioborových studií 2005, 51s.
8. JOZÍFKOVÁ E. *Sexuální submitivita, dominance a fenomén sadomasochismu* doktorská disertační práce Univerzita Karlova Praha,, Praha 2007
9. KRAUS B., POLÁČKOVÁ V., et al. *Člověk, prostředí, výchova* Brno : Paido, 2001, 199s, ISBN 80-7315-004-2
10. KUBÍKOVÁ R. *Sadomasochismus jako forma blízkosti*, diplomová práce Masarykova univerzita Brno, Fakulta sociálních studií, Katedra psychologie, Brno 2004
11. CHASSEGUETOVÁ-SMIRGELOVÁ J. *Kreativita a perverze* Praha: Portál 2001, 199 s. ISBN 80-7178-509-1
12. MÜHLPACHR P. *Kapitoly ze sociální patologie* Brno, Institut mezioborových studií 2003, 84s.
13. RÉAGEOVÁ P. *Příběh O*, Praha : Kosmas 2005, 240 s., ISBN 80-7294-150-X
14. WEISS P. *Sexuální deviace* Praha 2002, 351 s. ISBN 80-7178-634-9
15. WEISS P., ZVĚŘINA J. *Sexuální chování v ČR* Praha 2001, 159 s. ISBN 80-7178-558-X
16. *Psychologie dnes, O bolest samu většinou nejde, Jak jsou na tom S-M komunity v Česku*, Portál s.r.o. 14. ročník, 5. číslo, květen 2008, str. 44-47, ISSN 1212-9607
17. www.aradia.cz - stáhnuto září 2007

18. www.bdsm.cz - využíváno od září 2007, od října 2008 provoz ukončen
19. www.bdsm.life.wz.cz - využito od září 2007 do prosince 2008
20. www.bondagecompanion.com - stáhnuto od září 2007 do března 2008
21. www.damy.cz - stáhnuto dne 04. 12. 2008
22. www.divciny.com - využito od září 2007 do prosince 2008
23. www.ds.life.cz - stáhnuto říjen 2007
24. www.en.k.net - stáhnuto listopad 2007
25. www.eleferno.cz - stáhnuto říjen 2007
26. www.femdom.cz - stáhnuto říjen až listopad 2007
27. www.iDnes.cz - stáhnuto duben 2008
28. www.klysmax.cz - stáhnuto říjen až listopad 2007
29. www.members.tripod.com - stáhnuto říjen 2007
30. www.news.bbc.co.uk - stáhnuto září 2007
31. www.svetbdsm.cz - stáhnuto říjen 2008

Přílohy

- Příloha č. 1** **Markýz De Sade - praotec sadomasochismu**
- Příloha č. 2** **Fotografie japonské bondage**
- Příloha č. 3** **Otázky a odpovědi**
- Příloha č. 4** **Týrání sexuálního protějšku v partnerských vztazích a
při SM sexu**
- Příloha č. 5** **Příběh O**

Příloha č. 1

Markýz De Sade - praotec sadomasochismu

Donatien Alphonse François, markýz de Sade (2. června 1740, Paříž - 2. prosince 1814, Charenton-le-Pont) byl francouzský šlechtic, autor řady zčásti pornografických, zčásti filosofických knih. Z jeho jména byl odvozen pojem sadismus. Pocházel ze starobylého jihofrancouzského šlechtického rodu. Jeho otcem byl hrabě Jean Baptiste Francois Joseph de Sade a matkou Marie-Éléonore de Maillé de Carmen, která byla z příbuzenstva domu Condé-Bourbon. Také proto se místem jeho narození se stal pařížský palác Condé, kde vyrůstal až do roku 1744, kdy se dostal do konfliktu s princem Louis-Josephem de Bourbon a v důsledku toho bylo nutné místo jeho bydliště změnit. Odjel tedy ke své babičce do Avignonu, avšak kvůli svému chování ani zde dlouho nevydržel a byl poslán na zámek Saumane, který spravoval jeho strýc abbé de Sade.

Od svých 10 do 14 let navštěvoval v Paříži školu řádu jezuitů Lycée Louis-le-Grand, poté nastoupil do Školy lehké kavalerie ve Versailles a 5. prosince 1755 byl promován v hodnosti druhého poručíka Královské pěší gardy. V letech 1757 - 1763 se účastnil sedmileté války, ale hned po jejím skončení odešel z vojenských služeb. Z důvodu tíživé finanční situace rodiny de Sade bylo nutné hledat finančně zaopatřenou nevěstu. Nejvhodnější se jevila být Renée-Pélagie de Montreuil, s níž se také de Sade 17. května 1763 oženil. Rod de Montreuil neměl zdaleka takovou prestiž jako de Sade, ale byl o to bohatší, což v danou chvíli rozhodovalo. Spořádaný manželský život však netrval dlouho.

Již 18. října 1763 umožnil markýz de Sade svým činem vznik prvního z řady skandálů, které měly následovat později. Do svého petite maison si nechal pozvat prostitutku Jeanne Testardovou. To samo o sobě pro muže jeho poměrů tolik výjimečné nebylo, de Sade se však nespokojil pouze s běžnými službami a nutil Testardovou snášet bičování. Ta se po události obrátila na policii a de Sade byl 29. října zatčen a ve Vincennes vězněn do 13. listopadu 1763, kdy král Ludvík XV. podepsal příkaz k jeho propuštění. 3. dubna 1768 nabídl možnost přivydělat si žebračce Róze Kellerové. Ta nabídku přijala a odjeli spolu do jeho domku v Arcueil, kde došlo k libertinským hrátkám podle Sadových představ. Po tomto zážitku se Kellerová při první příležitosti dala na útěk a okamžitě o události informovala veřejnost. 10. června začal soudní proces u pařížského soudu v Tournelle, Kellerová však do té doby za 2400 liber a 7 louisdorů ve zlatě od Sadovy rodiny výpověď stáhla a Sade byl potrestán pouze pokutou ve výši 10 liber. Na základě lettre de cachet byl však vězněn ve Pierre-Encise až do 16. listopadu 1768.

Další událost, kterou si de Sade přivodil nemalé problémy, se stala na konci července 1772 v Marseille. Spolu se svým sluhou a dalšími pěti ženami pořádal v bytě jedné z účastnic - Marietty Borellyové - orgie a samozřejmě se neobešel bez biče. Nejhorší však bylo, že ženám podával kantaridin a vinou neúměrného dávkování došlo u dvou z nich k vážným zdravotním problémům a de Sade byl poté viněn z úmyslného pokusu o otrávení.

Aby se vyhnul dalšímu zatčení, odjel se svým sluhou Latourem a švagrovou Anne-Prospére de Launay do Itálie. V té době - 11. října 1772 nejvyšší soud v Aix-en-Provence uznal Sada i jeho sluhu vinným ze zločinu travičství a sodomie. Oba byli odsouzeni k trestu smrti, ale z důvodu jejich nepřítomnosti došlo k vykonání poprav v zastoupení figurínami. Madame de Montreuil, která už měla právě dost problémů se svým zetěm, využila svého vlivu k zařazení jeho zatčení v Itálii. Dle jejích představ měl být na náklady rodiny de Montreuil tiše vězněn až do smrti. 9. prosince byl de Sade opravdu zadržen a odvezen do pevnosti Miolans. 30. dubna 1773 se mu však podařilo přelstít dozorce a utekl zpět do Francie.

De Sade spolu se svou manželkou mohli poměrně v poklidu žít na svém zámku La

Coste až do začátku roku 1775, kdy vyšly najevo další markýzovy hrůzné činy. Tentokrát se oběťmi jeho netradičních sexuálních praktik staly mladé dívky sloužící přímo u něj na zámku. 19. července se už situace zdála být neúnosná a tak de Sade se svým sluhou opustili území Francie a příštích 12 měsíců trávili cestami po Itálii. V létě 1776 se na La Coste vrátil a opět celkem nerušeně nějaký čas žil. Počátkem února 1777 byl markýz zrovna v Paříži, když byl dle lettre de cachet zatčen a odvezen do pevnosti Vincennes.

20. června 1778 byl eskortován do Aix-en-Provence, kde o dva dny později začalo soudní přelíčení případu z roku 1772. Výsledek byl pro Sada pozitivní - rozhodnutí na jehož základě byl před šesti lety odsouzen k smrti bylo nyní označeno za nesprávné. Byla mu vyměřena pouze pokuta ve výši 50 liber a zákaz pobytu v Marseille na tři roky. S tím si však markýz nemusel dělat starosti, jelikož příkaz na základě lettre de cache stále platil, a tak byl opět zahájen převoz zpět do Vincennes. Sade věděl, že už by se z pevnosti nemusel dostat a tak během transportu utekl. Uchýlil se na svůj zámek, ale 26. srpna ho policie zadržela a uvěznila.

Z důvodu velmi špatného stavu bylo rozhodnuto o zrušení vězení ve Vincennes a proto se markýz de Sade 29. února 1784 stěhoval do Bastily. Tím také začalo je tvůrčí období. 2. července 1789, v době předrevolučních nepokojů, začal de Sade křičet z okna své cely a vyzíval lid k útoku na pevnost. To samozřejmě nemohlo zůstat bez odezvy ze strany vedení věznice. To nechalo Sada převézt do blázince v Charentonu. O 12 dnů později k útoku na Bastilu opravdu došlo a vězni byli osvobozeni, de Sade však, jako blázen, zůstal v Charentonu zadržován až do 2. dubna 1790.

Po propouštění se musel vyrovnávat nejen s novými poměry ve společnosti, ale také se svojí finanční tísni. Tu se pokusil řešit dramatickou tvorbou, pro kterou měl slabost už od mládí, ale v této oblasti nikdy nezaznamenal žádný úspěch a bylo zřejmé, že se musí žít jinak. Přijal místo tajemníka jedné z pařížských sekcí - Section des Piques a počátkem roku 1793 se stal soudcem revolučního soudu. 27. července 1794 byl odsouzen k trestu smrti za to, že v roce 1791 hledal uplatnění v královské gardě. V den, kdy mělo k popravě dojít, se však uskutečnilo povstání proti Robespierrovi a tak Sade

smrti těsně unikl. Nový režim ho po čase propustil.

Poté, co se k moci dostal Napoleon Bonaparte, se Sadova situace v osobním životě začala poněkud zlepšovat. Ale ne na dlouho. V březnu 1801 byl opět zatčen. Tentokrát za vydání knih *Justina a Julietta*. Bylo rozhodnuto, že zbytek života stráví v ústavu v Charentonu. Na konci roku 1814, ve věku 74 let, po celkem třiceti letech ve vězení, Sade v Charentonu umírá.

V jeho nedokončeném románu *120 dnů Sodomy*, který začal psát v roce 1785 při svém pobytu v Bastile, a který tam také zůstal skryt až do doby po autorově smrti, popisuje Sade 120 dnů trvající násilné orgie na hradě Sillingu a širokou škálu sexuálních praktik prováděných unesenými a zotročenými mladistvými obou pohlaví. Zřejmě první dokončené dílo jsou *Nehody ctnosti* (1787), které Sade později přepracoval jako *Justinu* a ještě později jako *Novou Justinu*, která tvořila první čtyři z celkem desetisvazkového vydání *Julietty*. Jde o příběh dívky věřící ve ctnost i navzdory neštěstí, kterému je neustále podrobována a její sestry, která naopak žije život plný neřestí. K dalším dílům patří *Alina a Valcour*, *Filozofie v budoáru*, sbírka povídek *Zločiny lásky* a řada divadelních her. V Charentonu napsal *Dny na Florbelle*, s obsahem stále přiřaditelným k jeho předchozím dílům, poté se však od svého stylu poněkud odvrací a píše historické romány: *Markýza de Gange*, *Adelaida z Brunswiku*, *princezna saská* a *Tajná historie Isabely bavorské, královny francouzské*.

"Láska je iluze, bolest je realita."

Příloha č. 2

Fotografie japonské bondage

Příloha č. 3

Otázky a odpovědi

Při psaní diplomové práce jsem se snažil vysvětlit základní principy a pojmy BDSM subkultury. Presto zůstalo spoustu otázek a odpovědí, které se do textu nedostaly. Proto je nyní předkládám v ucelené příloze.

„K čemu je signál?“

V průběhu hry se může stát, že se jeden z partnerů (většinou ten pasivní) dostane do potíží a přeje si hru okamžitě přerušit, nebo ukončit. Pasivní partner použije tento signál (heslo) zpravidla tehdy, když dosáhl bodu, kdy další pokračování není a nebude příjemné, nebo mu průběh schůzky nevyhovuje, může být chvilkově indisponován, nebo (pozdě) zjistil, že se tentokrát nedokáže vcítit do role.

Celý obor BDSM praktik se také vyznačuje tím, že hranice se postupně posouvají, limity zvyšují a účastníci neustále zkouší nové varianty, takže signál slouží ke stanovení právě dosažených mezí.

Signálem může být smluvené heslo, které musí být jednoznačné, a musí se zřetelně lišit od všeho, co může souviset s textem rolí. Pouhé „au“, „dost“, „nech toho“, „pusť mě“ nebo „rozvaž mě“ může znamenat v celkovém kontextu pravý opak. S výhodou se používají např. slova „žlutá“ pro „pokračuj, ale mírněji“, „zelená“ pro „přesně to se mi líbí, u toho ještě zůstaň, zopakuj to ještě“, a „červená“ pro „okamžitě přestaň a rozvaž mě“. „STOP“, signál musí být bezpodmínečně respektován a znamená pro každého „okamžitě dost!“ Respektován musí být i tehdy, když se nám zdá, že náš protějšek pouze zkouší jeho funkčnost, on má svůj důvod a právo použít ho kdykoliv. Nerespektuje-li aktivní partner toto SOS, může to znamenat, že nebude chtít respektovat ani ostatní naše limity. Obvyklé „já to už víckrát neudělám“, by mělo platit už jen proto, že k tomu ani nedostane příležitost.“

„Signál musí být domluven hlavně tehdy, je-li pasivnímu partnerovi pro nadměrnou hlučnost, drzost, přehnané bolestivství, nebo z čistě preventivních důvodů, odebrána možnost diskutovat vložení roubíku. Roubík sice znemožní zřetelnou artikulaci, avšak nikdy není naprosto účinný a za signál může sloužit trojí „ghmm, ghmm, ghmm“, nebo i zavrtění hlavou. Používá se i nějaký předmět (kapesník), který pasivní partner drží po celou dobu v ruce a namísto akustického signálu jej pustí na zem.

Užití signálu nemusí znamenat ukončení schůzky, nebo dokonce ukončení vztahu. Je to známka toho, že pokračování není pasivnímu partnerovi příjemné, že tentokrát něco nefunguje, potřebuje přestávku, nebo se necítí dostatečně fit.

Pasivní partner nesmí mít žádné obavy použít signál k přerušení zábavy, která mu nevyhovuje, nebo mu přestala vyhovovat. Zkušení aktivní partneři někdy zcela záměrně přivedou své začínající, nebo nové partnery ke hranicím jejich možností, a to jen z toho důvodu, aby je naučili signál použít. Jeho včasné použití slouží oběma stranám k tomu, aby během hry nedocházelo k nechtěným konfliktům a hlavně proto, aby nad průběhem hry měli kontrolu oba.

Signál může upotřebit i aktivní partner, např. v okamžiku, kdy si není jist významem reakce pasivního partnera a před další akcí se raději ujistí, je-li vše v pořádku.

Užití signálů se samozřejmě nemusí omezovat pouze na bondage, v celém oboru BDSM se najde dostatek příležitostí, kdy je lze dobře upotřebit. Umění používat signál dá oběma stranám potřebný pocit bezpečí, bez něhož jsou tyto hrátky těžko uskutečnitelné.

Některé páry považují signál za zbytečný a upřednostňují raději přímou komunikaci, jiní jsou natolik sebraní, že ho zpravidla ani nevyužijí. Každý má mít ovšem připravenou únikovou cestu, nouzový východ, či zadní vrátka, kterými lze vycouvat např. při zjištění, že hry s bondage přesahují jejich možnosti a krátká zkušenost jim k tomuto zjištění zcela postačí. Každý má své individuální zkušenosti, i své hranice, za které sám nemůže. Nejvíce vytěžíme tehdy, když se nám podaří

vytvořit fungující, důvěrný vztah, vycházející lze vzájemného respektu bez ohledu na to, žijí-li partneři spolu trvale, nebo se schází jen několikrát do roka z různých koutů Evropy.

Jak určit role?

Určení rolí nemusí nijak souviset s typem osobnosti v „civilním“ životě, tj. dominantní osobnost může najít uvolnění v pasivní roli a přechodně předat řízení partnerovi, submisivní typy si mohou rádi zahrát na tuplovaného kruťase. Páry, které při realizaci svých erotických fantasií pracují výhradně s bondage, si velmi často (téměř zpravidla) obě role vyměňují. Žádný z nich se necítí znevýhodněn, a získají tím pestřejší paletu možností včetně chvil napětí během dohadů o obsazení rolí. Ustoupivší partner může naopak získat dobrou pozici pro vyjednávání o doladění scénáře podle jeho představ. Často se stává, že se jinak trvale pasivnímu partnerovi zachce vyzkoušet si jednou aktivní roli, někteří ji změní i trvale. Proč ne, jsme různí, vyvíjíme se. Aktivní partneři by však měli mít alespoň minimální zkušenost s opačnou rolí. Lépe porozumí potřebám i reakcím pasivního partnera a přizpůsobí techniku i provedení bondage alespoň relativnímu pohodlí a bezpečnosti pasivního partnera. Zjistit jak na to, lze vždy u znalé dominy, která naučí nejen praktickou stránku věci včetně ukázek provedení na ochotné komtesce, ale i umění otevřeně promluvit o svých představách a tím přispěje k odstranění příp. komunikačních bariér. Nejideálnějším řešením by byla ovšem přítomnost obou partnerů na takovéto seanci, oba společně při ní mohou odložit zábrany. Uslyšet, že nejsou první, ani jediní, povědět něco o svých fantasiích, poznat potřeby toho druhého, dozvědět se, co je a co není bezpečné a zjistit, že rozhovor o sexuálních potřebách a snech je zcela přirozená a příjemná zábava. Čtenářům to jistě připadá naprosto utopicky, na západ od nás je však svět i po této stránce zřetelně pokročilejší.

Co dodat k aktivní roli?

Umění řídit průběh představení, mohou mít dominantní partneři „v krvi“. Těm, kteří váhají a svými pochybnostmi prokazují schopnost uvažovat, před vámi stojí osoba, která vám dává úžasný důkaz důvěry tím, že se vám plně poddá, nechá se dobrovolně

spoutat a bezbranně očekává, jak s ní bude naloženo. Nyní je na vás, jaké zážitky jí připravíte i jaké pocity v ní budete umět probudit. Paleta možností je široká, dráždění lechtáním, masáží, hnětením, hlazením, doteky. Mnozí mají raději intenzivnější způsoby, důtky, bičkůk, led na přehřátou kůži, kapání vosku, kolíčky nebo svorky na citlivá místa. Jiní promění svou obět' v nehybný, živoucí dortík teplou čokoládou, šlehačkou, medem a vším, co je lákavé a postupně odjede, olízají, setřou a oškrábají, na co mají chuť, mohou se i rozdělit se svým talířkem. Využijete samozřejmě i vše, čím nás příroda sama obdařila k milování. Variant je nekonečně mnoho, hledejte, zkoušejte, domlouvejte se a najdete! Radujte se z času stráveného s vaším bezmocným partnerem, využijte ho pro oba. Buďte uvolnění, přísní nebo něžně sadističtí, hrajte svou roli podle nálady a neváhejte využít tuto příležitost i pro sebe. Váš protějšek se svěřil do vašich rukou i proto! Nezapomeňte ani na to, že účinnou stimulaci dosáhnete slovy, kterými dokážete naznačit i to, co je ve skutečnosti nedosažitelné.

Co dodat k pasivní roli?

Pasivní aktéři to nemají lehké. Je velmi odvážné vzdát se kontroly nad vývojem situace, vydat sám sebe někomu jinému, oddat se někomu tak dalece i přesto, že se vytrácí pocit bezpečí. Zahrát pasivní roli neznamena proměnit se ve figurínu, zadržet dech a čekat, co přijde. Pasivní účastník musí reagovat na snažení aktivního, prožívat své emoce a dávat je najevo. Má k tomu možnosti, i když omezené: může se zmítat v poutech, snažit o vysvobození, vzdychat, nebo jen neurčitě huhlat do roubíku. Nesnaží se v průběhu představení přebírat iniciativu, upravovat scénář, ani vylepšovat režii, ať už drobnými poznámkami nebo zjevnými pokusy komandovat svého partnera. Na vylepšování je čas při rozmluvě před, nebo po představení. Na rozdíl od divadla tato představení neznají zkoušky, ani generálky, jede se vždy rovnou naostro, a než se vás aktivní partner naučí znát, bude co zlepšovat. Aktivního partnera můžete znejistit i Vaše jednání, kterým se snažíte ho vyprovokovat a dosáhnout přísnějšího jednání, než jste se domluvili. Váš práh snesitelnosti se spolu se vzrušením posouvá, posouvat se bude i s rostoucí zkušeností. Aktivní partner to nemusí správně odhadnout, nedělá to proto, že se vás snaží ošidit, nechce jen překročit dohodnuté meze. Pro tento, i pro opačný případ máte své signály. Používejte je. Dobrým pasivním účastníkem

BDSM hrátek se stáváte tehdy, když zjistíte, že vám tato role sedí, máte z ní radost a těšíte se na ni.

Lze dodat něco na závěr?

Nejsme všichni stejní, nemáme stejné záliby, naše potřeby mohou být zcela odlišné od průměrných potřeb průměrného davu. Nežijeme v černobílém světě, i když mnohým se nám zdá být šedivý a proto rádi vyhledáváme možnost úniku do svého vlastního, i když jen fiktivního, ve kterém platí jiné kodexy, a který lze vnímat jen jinými smysly, než jaké jsme zvyklí používat ve všedním životě. Není nutné snažit se pochopit, proč se jedni baví tím, a jiní oním. Každý má svůj vlastní způsob, kterým si produkuje svůj endorfin a intenzivní sexuální hry patří k těm častým. Bondage pro mne osobně skýtá jedinečnou příležitost k prodloužení intimních okamžiků, při kterých hodiny ubíhají až nepříjemně rychle.

Nevyhnutelná potřeba absolutní důvěry vylučuje povrchnost vztahu lidí, kteří se této zábavě věnují, nebo by ji chtěli jednou sami prožít. Ti, pro které je to příliš silné, zdaleka nemusí zoufat, jsou i jiné radovánky, při kterých lze uskutečňovat vlastní fantazie pro dosažení podobně intenzivních pocitů.

Využívejme s pokorou možnost strávit čas s někým blízkým, využijme ho k dosažení naší i jeho radosti, uspokojení a vyrovnanosti“.⁶²

„Proč „somasochismus“ místo „sadismus“ nebo „masochismus“?

Protože je to podstatný rozdíl. Somasochisté jsou sexuální menšina, která své hry provozuje pod podmínkou absolutní dobrovolnosti. Sadisté a masochisté stojící mimo okruh BDSM pozitivních osob, mohou být nebezpeční sobě nebo jiným.

Proč jsou si ty pojmy tak podobné?

Tento problém je podmíněn historicky. Pojmy sadismus a masochismus byly zavedeny v roce 1886 psychiatrem Richardem Krafft-Ebingem. Od psacího stolu je definoval poprvé ve svém nejvýznamnějším díle Psychopathia sexualis (sexuální

⁶² www.bdsm.cz. Magazín. Somasochismus – co to je?

duševní nemoci) jako „perverze“. Jako soudní psychiatr přicházel tehdy do styku takřka jen s lidmi, které mu přivedla policie: byli to zločinci, duševně nemocní, psychopati. Lidé, kteří se nikdy nedostali do konfliktu se zákonem a se svými sklony byli šťastní a spokojení (dnes bychom je nazvali sadomasochisty), se s Krafft-Ebingem sotva setkali. Teprve když Kinsey koncem roku 1940 začal se svým výzkumem sexuálního chování lidí, začala věda brát pomalu sadomasochisty na vědomí.

Co charakterizuje sadomasochismus?

Sadomasochisté sami hovoří o safe, sane and consensual (bezpečně, s rozumem, dobrovolně). Americký vědec Weinberg hovořil o erotic, recreational, and consensual (erotice, uvolnění, dobrovolnosti). Nejdůležitější bod u obou je bezpodmínečná dobrovolnost, konsenzualita, všech účastníků. Tuto dobrovolnost můžeme nazvat zlatým pravidlem sadomasochismu, hovoříme také o konsenzuálním sadomasochismu.

Jak vznikají sadomasochistické sklony?

To vlastně neví nikdo, stejně tak není známo, proč jsou někteří lidé homosexuální. Staré představy o degeneraci mozku jsou většinou vědci opuštěny, stejně jako představy o zneužívání v dětství. Méně než desetina sadomasochistů uvádí, že byli v dětství zneužíváni. Tu a tam jsou ještě rozpačitě zmiňovány překonané freudovské představy. Je také možné, že příčin je více. Novější výzkumy k tématu SM pocházejí od sociologů, kteří při výběru otázek vycházeli z nejpůvodnějších příčin. Velká část sadomasochistů věří, že se svými sklony narodila. Další poukazují na zážitky z dětství, jiná skupina přišla do styku se sadomasochismem prostřednictvím partnera a již u něho zůstala. Výsledek je stejný.

Jsou nějaké hranice mezi SM a „normálním sexem“?

Kdyby ji někdo chtěl stanovit, nebyla by taková hranice nijak zvlášť ostrá. Sadomasochismus se odehrává v hlavě, každá forma sexu může mít prvky SM, záleží jen na tom, zda jeden z partnerů má navrch. Škrábanec na zádech nebo jen zavázané oči jsou už vlastně SM, i když by to takto už dnes nikdo nenazval. Přechod je nezřetelný. V posledních letech jsou také stále více sadomasochistické praktiky objevovány sexuální většinou. Tak je už úplně nemožné mezi sadomasochisty a vanillas

(nesadomasochisty) stanovit přesnou linii. Sadomasochismus ostatně není „nenormální sex“, i když na západě je tak některými popisován. Předsudky k SM jsou sotva 110 let staré. Mimo západní svět, např. v Japonsku, zůstal sadomasochismus přirozenou součástí sexuality.

Takže sadomasochisté nejsou perverzní?

Termín „perverze“ se v medicíně již řadu let nepoužívá, byl přenechán bulvárnímu tisku. Místo toho se hovoří o parafilii. Sadomasochismus není parafilie a tím také žádná perverze. Kritéria pro diagnózu parafilie jsou stanovena přísně a jednoznačně podle Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders (DSM). Tam je také např. stanoveno, kdo je schizofrenní. Od roku 1994 platí čtvrté mezinárodní vydání (DSM-IV). Kritéria pro sadismus a masochismus jsou oproti předchozí DSM-III upravena tak že již sadomasochisty nezahrnují, pouze sadisty a masochisty. Homosexualita byla vyškrtnuta již v osmdesátých letech.

Jsou také nemocní lidé?

Samozřejmě. Jedná se o reálné sadisty a sadomasochisté se jim vyhýbají jako moru. A to úspěšně: sexuolog Schorsch v roce 1982 uvádí, že v sadomasochistické subkultuře nejsou žádní zločinci, protože by zde nebyli tolerováni. Wetzstein v roce 1993 ukazuje, že to platí dodnes. Problém sadomasochistů je, jsou již sto let házeni do jednoho pytle s nemocnými. To se naštěstí mění, myslím si ale, že ne dost rychle.

Lze ohraničit různé formy sadomasochismu?

Ne. Můžeme označit lidi, kteří preferují některou roli, postavení, praktiku apod. Ale život není černobílý a ani BDSM pozitivní jedinci neprovozují jen jednu praktiku. Proto než užívat označení typu Bondager, Rubber, je jednodušší užít označení sadomasochista.

A jsou „sadističtí sadomasochisté“ a „masochističtí sadomasochisté“?

Tak nějak. Mnoho sadomasochistů zaujímá rádo obě role (takzvaní Switch), pokaždé podle chuti a nálady. Více než polovina sadomasochistů switchuje dost často.

Už jen proto ztrácí staré dělení na sadisty a masochisty svůj smysl. Názvy pro role ve hře se mohou různit, někde hovoříme o podřízené a dominantní, nebo o S a M, nebo také o aktivním a pasivním partnerovi. Proto sadomasochisté používají úmyslně Top a Bottom.

Top a Bottom si spolu hrají?

Jistě. Někdo to pojmenovává také scénka, ale jen během hry má Top nad Bottom moc, protože mu ji Bottom dal. Jinak jsou si oba rovni. Platí úsloví: Všichni sadomasochisté jsou si rovni, pouze během hry jsou si někteří rovnější. Ve všední den to u nich nechodí jinak než u ostatních lidí. Hra může být také kteroukoli ze stran přerušena smluveným slovem („Safeword“ neboli stopka). To je bezpečnostní opatření pro případ nutnosti a také záruka již zmíněné dobrovolnosti. V německy mluvících zemích se často používá „Mayday“.

Potřebují sadomasochisté bolest k uspokojení?

Ne. Sadomasochisté mají úplně bezproblémovou „normální“ sexualitu a s partnerem se rádi vyspí i obvyklým způsobem. Sadomasochistická část je jen rozšíření normální sexuality, žádné omezení. To je také důvod, proč jsou sadomasochisté ve společnosti tak „nápadně nenápadní“, zvláště když nemají podobně orientovaného partnera. Skutečně existují sadomasochisté, kteří mají zálibu v bolesti. Jiní preferují hry s mocí, kterou Bottom svěří Top v ohraničeném čase při pevně stanovených hranicích. Bolest, pokud vůbec hraje nějakou roli, má zde jen symbolický význam.

Nerozumím tomu, jak se to může někomu líbit.

Teď by bylo možno rozepsat se o výměně rolí, mezi lidmi, kteří si důvěřují, a zodpovědně psát o odevzdání se a naopak přijmutí, ale podle zkušeností to příliš nepomáhá. Jednoduše nám věřte, líbí se nám to.

Není nebezpečné, když s tím člověk začne?

Tato představa pochází ještě z doby, kdy se myslelo, že kdo používá v posteli pouta, musí být nějaký vrahoun. Sadomasochistické záliby se vyvíjejí jako stromy.

Rostou do určité výšky, ale ne výše. A stejně jako různé stromy rostou do různé výše, rozvíjejí se sadomasochistické záliby pouze k určitému, individuálně rozdílnému bodu.

Jak nebezpečné je SM?

Největším nebezpečím je pro lidi, kteří shlédnou v televizi nějakou reportáž, a řeknou si, proč to nezkusit, aniž by něco věděli o bezpečnostních opatřeních. Často se při tom i zraní. Když člověk zná základní bezpečnostní pravidla, je SM méně nebezpečné než fotbal. Box je nesrovnatelně nebezpečnější. Sadomasochistická subkultura má sama jednu důležitou ochrannou funkci, a to že sbírá a rozšiřuje informace o bezpečnosti. Zůstanu u již zmíněného přirovnání: V lese je strom lépe chráněn. Tuto skutečnost poznala jak medicína, tak justice. A to je důvod, proč obě jmenované instituce přestaly ztěžovat sadomasochistickým skupinám život. Chrání život, pokud je nechají.

Jsou sadomasochisté násilníci?

Sadomasochismus má s násilím tak málo společného jako láska se znásilněním. Násilí není nikdy dobrovolné, nikdy erotické, nikdy bezpečné.

Tisk předhazuje sadomasochistům násilí.

S tiskem je to tak. Vedle všeobecně známého zneužívání sadomasochismu bulvárním tiskem v honbě za co nejvyšším nákladem mají BDSM pozitivní jedinci i katastrofální zkušenosti s upřímností údajně seriózních médií, lhostejno zda veřejnoprávních nebo soukromých. Křiklavý případ byl seriál „V německých domácnostech“, kde byl zpočátku sadomasochismus popisován férově, ale na konci přece přešli ke klišé o rozčarovovaných nešťastných sadomasochistech. V poslední době se němečtí novináři pokoušejí strčit sadomasochisty do jednoho pytle se satanisty. Není proto divu, že se médiím vyhýbají.

Je SM legální?

V Rakousku platí, že pokud sadomasochistické praktiky odpovídají skutkové podstatě trestného činu ublížení na zdraví, je výslovný souhlas Bottom irelevantní.

Ublížením na zdraví se rozumí více než nepatrné narušení fyzické integrity jiné osoby (např. rány, viditelné zčervenání kůže trvající déle než dvě hodiny). Podle judikátu vrchního soudu je souhlas k ublížení na zdraví z trestněprávního hlediska irelevantní, neboť to neodpovídá „dobrým mravům“.

V Německu jsou sadomasochistické praktiky posuzovány podle § 226 trestního zákona (ublížení na zdraví se svolením), tentýž paragraf upravuje i lékařské zákroky. Je zdůvodněno teoreticky i v soudních rozhodnutích, že SM mezi dobrovolnými partnery nenarušuje dodatek o „dobrých mravech“. ⁶³

V České republice může připadat v úvahu ustanovení § 223 trestního zákona „Kdo jinému z nedbalosti ublíží na zdraví tím, že poruší důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok nebo zákazem činnosti“ nebo § 224 odst. 1) Kdo jinému z nedbalosti způsobí těžkou újmu na zdraví nebo smrt, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta nebo zákazem činnosti, odst.2) Odnětím svobody na šest měsíců až pět let nebo peněžitým trestem bude pachatel potrestán, spáchá-li čin uvedený v odstavci 1 proto, že porušil důležitou povinnost vyplývající z jeho zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce nebo uloženou mu podle zákona, odst.3) Kdo z nedbalosti způsobí těžkou újmu na zdraví nebo smrt více osob proto, že hrubě porušil předpisy o ochraně životního prostředí nebo předpisy o bezpečnosti práce nebo dopravy anebo hygienické předpisy, bude potrestán odnětím svobody na tři léta až deset let.“⁶⁴, případně jiná ustanovení v případech kdy jeden z partnerů nedosáhl zákonem požadovaného věku.

Jaký je názor církve na sadomasochismus?

Papeži věrní katolíci mají s BDSM komunitou problém, protože sadomasochistický sex působí potěšení a není určen jen k rozmnožování. Zajímavé je, že v bibli není o sadomasochismu jediná zmínka. Přísloví 27,6 lze dokonce vykládat kladně: Věrně jsou míněny šlehy od milujících.

⁶³ www.bdsm.cz. Magazín. Sadomasochismus – co to je?

⁶⁴ Zákon č. 140/1961Sb.

Je markýz de Sade oblíbený autor?

Pro mne osobně ani ne, vrážení rozžhavených hřebíků do očí těhotným ženám není právě má představa erotických hrátek. Nelze zapomínat, že to nebyl nápad BDSM osob pojmenovat skupinu jim podobných podle markýze de Sade a Sacher Masocha. Pojmy „sadismus“ a „masochismus“ byly vnuceny Krafft-Ebingem (plným titulem a jménem Richard Fridolin Joseph Freiherr Krafft von Festenberg auf Frohnberg, genannt von Ebing byl významným německo-rakouským psychiatrem, neurologem, jedním ze zakladatelů moderní sexuologie. Skutečnost, že tato skupina byla pojmenována podle historických osobností, je vlastně prokletí: celý svět očekává, že musejí být stejní jako tito dva „modelově nemocní“. Ne nadarmo je tato forma pojmenování v medicíně absolutní raritou: také se nepoužívá termín „leonardismus“ (podle Leonarda da Vinci), nýbrž homosexualita. O de Sadovi a jeho filosofii toho již bylo napsáno tolik, že to zde není možno shrnout. Mělo by však být zdůrazněno: tato jména nejsou nesena dobrovolně a dílo markýze de Sade není pro sadomasochisty povinná četba. To už spíše v sadomasochistických knihovnách najdete Historie d'O od Pauline Réage, Mr. Benson Johna Prestona nebo Coming to Power od Samois. Na Příběhu O. je ostatně vidět, jak rozdílně se k této literatuře v různých zemích staví. Ve Francii tato kniha získala literární cenu „Deux Magots“ a v Německu je na indexu.

Četl jsem, že neexistují žádné sadomasochistické ženy.

Také tato představa je podmíněna historií výzkumů a je již překonána. Krafft-Ebing a další výzkumníci byli názoru, že ženská sexualita je v podstatě masochistická, mužská v podstatě sadistická. Tato představa byla později převzata i Freudem. Protože ale bylo považováno za nemožné odlišit od sebe normální ženskou sexualitu od „patologické“, byli zkoumáni pouze muži. Sadistické sklony u žen byly pro Krafft-Ebinga příznakem, že jsou vlastně lesbické.

Vzestup psychoanalýzy tuto představu ještě upevnil. Když podnikl Spengler v roce 1974 první výzkum sadomasochistické subkultury, nijak zvlášť se nenamáhal najít tam nějaké ženy, protože bylo přeci známo, že tam žádné nejsou. Jeho práce byla přesto průkopnická, stala se východiskem pro další studie, které trvaly až do roku 1985,

kdy Breslow zjistil, že existuje i množství sadomasochistických žen, což potvrdil i Levitt roku 1994. Tento omyl je hlavní příčinou, proč mnoho sadomasochistických žen nebere vědecké teorie o sadomasochismu vážně.

Také Alice Schwarzer tvrdí, že sadomasochisté jsou jen muži.

Alice Schwarzer (vůdčí osobnost německého feminismu) a Emma (časopis pro ženy, který založila A. Schwarzer a jehož byla šéfredaktorkou) musely desetiletí bojovat proti freudovskému předsudku, že všechny ženy jsou masochistické. Když si ale člověk uvědomí, jakou roli hrály tyto teorie při soudních procesech projednávajících znásilnění, je výrok Alice Schwarz pochopitelný. Současní představitelé BDSM scény jsou vlastně první, kdo s ní souhlasí v tom, že psychoanalytické představy o ženském masochismu patří na smetišť dějin.

Nejedná se zde o masochistky, nýbrž o sadomasochistky. Od té doby se ke svým sklonům otevřeně přiznalo jen málo žen, např. v bulvárním tisku Sine, Aline Geissler nebo už v roce 1982 Maria Marcus, v hudební branži Grace Jones a samozřejmě Madonna. Feministky jako Pat Califia patřily již od dvacátých let k nejdůležitějším předchůdcům sadomasochismu a hrály hlavní roli při propagaci nekomerční subkultury. Litujeme, že Emma a Alice Schwarzer považují stále sadomasochistky za „kolaboranty“ ve „válce s nepřítelem“.

Jaké role mají ženy v subkultuře?

Úplně stejnou jako muži. Jsou takové, které jsou raději Top, jiné jsou raději Bottom a velké procento „switchuje“ mezi oběma rolemi. Skutečně je, ale v BDSM skupinách méně žen než mužů, čemuž se ale nelze vzhledem k výše uvedeným důvodům divit. Ženy mají důležité role ve výběrech, nebo patří k zakládajícím členům, v mnoha skupinách mají vlastní diskusní kroužky a kde je to možné, zastávají i funkci telefonické kontaktní osoby. Tento vysoký stupeň rovnoprávnosti je věc, na kterou jsou členové SM komunit hrdí.

Jak je to s těmi Dominami?

Lze rozlišit dvě formy sadomasochismu. Nekomerční sadomasochistickou subkulturu a komerční scénu domin. Komerční scénu tvoří jednotlivé osoby nebo studia, které se SM zabývají pro peníze. V tomto kontextu je možné tvrdit, že se jedná o jednu z forem prostituce, ale já osobně s ní nesouhlasím, protože erotická služba je pouze jednou stranou mince, kterou nabízejí. Mnohem důležitější je psychologická pomoc, při negaci vnitřního napětí klientů. Mnohé dominy samy nemají sadomasochistické sklony, pouze vykonávají povolání. Jako protipól existují stále se rozrůstající nekomerční skupiny s různými cíli. Nejstarší je skupina v USA, která byla založena v roce 1925 a která sdružuje čtyři tisíce členů. V Německu byly skupiny zakládány koncem osmdesátých let a jsou (zatím) menší. Chtít vědět něco od nekomerční subkultury o Dominách je jako chtít od mlékaře pečivo. Všeobecně moc kontaktů neudrží.

Jaká je struktura SM sdružení?

Struktura nekomerčních SM sdružení sahá od oblíbených stolů v restauracích až po úředně registrovaná sdružení s vlastními kancelářemi, které se příliš neliší např. od svazu chovatelů holubů. Nic mimořádného. Pokud čekáte pokoutní setkání v temných kobkách, musím vás bohužel zklamat, většina setkání se odehrává v restauračních zařízeních, kde podstatou setkání je, kromě dobrého jídla a pití, komunikace mezi členy. Dalšími variantami mohou být pronajaté prostory ať již běžných komerčních podniků, nebo pronajaté SM studia.

Lze tam jen tak přijít?

Proč ne. Justice ani medicína proti nim nic nemá, takže není důvod hrát si na tajný spolek. V našich sdruženích lze najít architektky i zubní asistentky. Jediné, co si člověk musí přinést s sebou, je upřímná zvědavost. Oproti tomu, co se o komunitách v posledních sto letech tvrdí, nikoho nesní. Nebo alespoň ne příliš rychle. Konec konců jak v Praze tak i například v Brně se konají pravidelné srazy členů i BDSM zvědavých.

Můžu si ve skupině najít partnera?

Aby bylo jasno: sadomasochistická sdružení nejsou žádné sexkluby nebo seznamovací kanceláře. Jde o společné zájmy sexuální minority. Jasně, také zde člověk může potkat svou lásku, ale to může i ve zmíněném spolku chovatelů holubů.

Dejme tomu, že jsem zvědavý. Kde bych našel takové sdružení?

V každém větším městě již existuje nějaké sadomasochistické sdružení, člověk musí jen trochu hledat. Mnohé inzerují v SM časopisech s palcovými titulky, částečně i v regionálních časopisech, ve kterých jsou oznamovány koncerty atd. Na konci takových textů je i adresář sdružení. Sdružení jsou na zvědavce a nováčky zvyklá, takže se nemusíte bát, že by na vás zírali jako na nový exemplář v zoo. Koneckonců, každý byl kdysi poprvé ve stejné situaci. Mnoho sdružení je možno kontaktovat telefonicky. Dovoláte se lidem, kteří jsou připravení i na ty nejneobvyklejší otázky. Můžete si zcela nezávazně popovídat s mužem nebo ženou na druhém konci. Nejlepší knihy jsou v současnosti z USA v angličtině a z tohoto důvodu také těžko k sehnání. Jediná výjimka je Grimmova SM příručka, která vám poradí se začátky, s bezpečností, praktikami i způsobem myšlení. Vedle zmíněné SM příručky patří mezi nejlepší knihy *Screw the Roses, Send Se the Thorns*, kterou autoři napsali s velkou dávkou humoru. Obecně lze doporučit i knihy od Pat Califia. Mezi nejlepší vědecká díla v němčině patří v současnosti *Scény a rituály*, i když dostatečně neodděluje komerční a nekomerční scénu. Všestranný pohled na homosexuální sadomasochismus nabízí kniha *Lederlust*. Žádná z těchto knih ovšem nemůže nahradit jedno zavolání nebo návštěvu, byť krátkou, ostatně je vždy nejlepší vytvořit si vlastní názor.⁶⁵ V České republice vyšli zajímavé knihy z pera PhDr. Lenky Blažejové.

⁶⁵ www.bdsm.cz. Magazín. Sadomasochismus – co je to?

Příloha č. 4

Týrání sexuálního protějšku v partnerských vztazích a při SM sexu

Vzhledem k možnosti, že některým čtenářům není zcela patrný rozdíl mezi BDSM pozitivním vztahem dvou partnerů a domácím násilím rozhodl jsem se pro zařazení níže uvedeného článku mezi přílohy diplomové práce s nadějí, že po jeho přečtení bude patrná hranice mezi konsenzuální a nekonsenzuální aktivitou.

„U domácího násilí a dalších forem týrání sexuálního partnera na rozdíl od sadomasochismu v pojetí amerických autorů nebo partnerského sadomasochismu partner s takovým jednáním dobrovolně nesouhlasí.

Domácí násilí je definováno jako vzorec násilného a urážlivého jednání, které je páčáno dospělými nebo adolescenty proti současnému nebo minulému intimnímu partnerovi za účelem ovládnutí tohoto partnera. Takové chování může často také zahrnovat opakované psychické týrání nebo sexuální napadení, které se typicky přirostávají, vedou ke zvýšené sociální izolaci a mohou končit usmrcením.

Mezi formy fyzického týrání patří například sražení na zem, fackování, rány pěstí, kopání, dušení, ohrožování a útoky zbraní, držení, svazování, zanechání na nebezpečném místě, odmítnutí pomoci v nemoci nebo zranění.

Sexuální týrání může mít podobu nekonsenzuálního nebo bolestivého sexuálního aktu, sexuálního aktu bez ochrany proti těhotenství nebo přenosu infekce.

Psychické týrání je prostředkem ke kontrole strachem a ponížením. Zahrnuje hrozby fyzickým ublížením, psychickou i sociální izolaci, ponižování, falešné obviňování a vysmívání, ignoraci nebo odmítnutí potřeb nebo stížností partnerky. Tyto typy psychického týrání se mohou vyskytovat při absenci týrání fyzického.

Násilí se mnohdy vyhrcojuje při těhotenství. Psychické symptomy oběti jsou pocity izolace, pokusy o sebevraždu, náznak sebevražedných úmyslů, deprese, posttraumatický stres, poruchy chování a další.

Charakteristický je omezený přístup k financím a telefonu, nemožnost vlastního transportu, nemožnost přístupu k antikoncepci. Pokud dojde k poranění, partner může doprovázet zraněného, je stále s ním, naslouchá otázkám, zlehčuje rozsah zranění apod.

Výsledkem domácího násilí při eskalaci konfliktu bývá vražda nebo sebevražda. Je třeba zdůraznit, že obětí domácího násilí v partnerských vztazích nejsou jen ženy, ale zrovna tak může být obětí domácího násilí muž a takové případy byly v České republice policií zaznamenány.

Týrání partnera se vyskytuje u všech etnických a náboženských, skupin, typů výchovy, sexuálních orientací a socioekonomických tříd. Masochisticky orientovaný jedinec může být obětí násilí s větší pravděpodobností. Ve snaze vyhledat sadisticky orientovaný protějšek jako životního a sexuálního partnera se může ve zvýšené míře dostat do kontaktu s jedincem, který nedodrží podmínku souhlasu a společného vymezení z nevědomosti nebo pro své potěšení.

Nedostatek informací a obavy z prozrazení sexuální variace, z psychologů a sexuologů, nebo nenalezení vhodného partnera či vyloučení z komunity celou situaci velmi ztěžuje. Zřejmým signálem, že se jedná o násilí, nikoliv o konsenzuální sadomasochistickou aktivitu, je pocit psychické bolesti oběti.

Značná část partnerů, která týrá své sexuální protějšky, usiluje o to, aby týraný jedinec byl na nich nějakou formou závislý, nebo tuto jeho závislost zneužívá. To platí i pro případy, kdy se jedná o SM orientované jedince vědomé si své orientace. Příklad: Manžel si nepřál, aby manželka pracovala. Dotyčná na něm byla zcela finančně závislá. Dále jí zdůrazňoval, jak málo je inteligentní, jak je líná, jak neúspěšná by byla v samostatném životě, jak se nedokáže správně rozhodovat. Po celou dobu byl k manželce, hrubý, urážel ji a často jí vyhrožoval zabitím.

Příklad: Sadisticky orientovaná žena zneužívala psychickou závislost masochisticky orientovaného partnera k prohlubování SM sexuálních praktik směrem, který dotyčný považoval za zraňující a nepřinášející vzrušení. Na toto své konání byla hrdá a ráda jej podrobně popisovala v rámci komunity.

Partner motivovaný svou sexuální orientací se může pokoušet vyvolat psychickou závislost u sexuálního protějšku za účelem jeho ovládnutí nebo může vyhledávat jako partnery protějšky s tendencemi k psychické závislosti. Příklad: Dva muži cíleně vytypovávali jedince se sklony k psychické závislosti s úmyslem získat nad nimi moc a využívat je pomocí psychické manipulace i k SM sexuálním interakcím. Jedna z obětí byla hospitalizována v psychiatrické léčebně, další se dlouhodobě vyrovnávala s následky a po dlouhou dobu se neodvažovala navázat partnerský vztah.

U jedinců SM orientovaných bývá někdy za motiv určující chování považována závislost na určitém druhu sexuálního vyžití, které nemůže jedinec realizovat s jiným partnerem. Část jedinců je patrně skutečně neobyčejně vázaná na partnera, neboť se cítí společností vyobcována a ohrožena. V některých případech by tak mohly být vysvětleny tendence k sebevražedným úmyslům po rozchodu s partnerem. V dnešní více liberální společnosti však mohou jedinci se sexuálními variacemi snáze najít podobně orientované lidi za účelem navázání partnerských vztahů a uskutečnění příslušných sexuálních praktik.

Jak vyplývá z výše uvedených případů, týrání v partnerských vztazích u jedinců SM zaměřených nejčastěji probíhá 1) v běžných mezilidských vztazích zcela shodně jako u jedinců bez sexuální variace 2) v oblasti sexuálního chování tak, že sadistický-dominantní jedinec poruší podmínku souhlasu či vzájemné domluvy, že se jedná o SM interakci. Může tak činit proti partnerovi bez sexuální variace nebo proti masochisticky orientovanému partnerovi. Sama masochistická orientace postiženého partnera na porušení souhlasu a vzájemné domluvy a tedy skutečnosti, že se jedná o týrání, nic nemění.

Pro dokreslení celé problematiky uvádíme ještě skutečnosti platné obecně pro všechny případy týrání, které bývají často opomíjeny. Existují případy, kdy si je týraná oběť vědoma své situace a trpí a přesto neopouští okamžitě partnera nebo prostředí, v němž k týrání dochází. Odchází například s mnohaměsíčním nebo dokonce víceletým zpožděním. Děje se tak přesto, že hlavním důvodem setrvání není psychická vazba na partnera. Příklad: Žena setrvala ještě půl roku ve společném bydlíšti s manželem, třebaže již byla rozhodnutá odejít. Uvádí, že v té době "sbírala sílu" odejít, léčila se ze zlomenin, které jí partner způsobil, a vyrovnávala se tím, že zvolila špatného partnera. Podle svých slov odjezd odkládala také proto, že jí partner jí znemožnil přístup k finančním prostředkům. Příklad: Partner ve zvýšené míře vědomě překračoval limity své masochisticky orientované partnerky. Navíc jí působil psychické utrpení v běžném životě mimo SM interakce. Ignoroval její potřeby, urážel ji a ponechával ji v nebezpečných situacích. Partnerce vyhrožoval, že vyhledá-li pomoc lékaře, lékař zjistí, že je masochistická, vyvodí z toho pro ni nepříjemné následky (násilnou hospitalizaci, léčbu psychofarmaky). Lékař jí také nebude věřit, že SM interakce s partnerem nechtěla realizovat do takového stupně bolestivosti. Především díky těmto vyhrůžkám setrvala žena ve vztahu několik let.

Tento jev by rozhodně neměl být přičítán podvědomé masochistické orientaci oběti, jak se někdy děje. Pravděpodobně by mohl být určitým evolučním dědictvím, mohl by například souviset s pevnějším sdružením v původní skupině v době ohrožení šelmami nebo nemožností přežít bez původní skupiny. Oběť se může snažit vytrvat ve svazku na hranici svých psychických i fyzických sil také proto, že se bojí reakcí okolí na odchod nebo odchod považuje za prohru v jakémsi boji s partnerem.

Zkrácení doby od rozhodnutí oběti odejít do uskutečnění tohoto odchodu rozhodně neprospívá případný nátlak a obviňování z nerozhodnosti, nízké inteligence nebo nedostatečné soudnosti, které snižují beztak nízké sebevědomí oběti a mohou jenom prohlubovat její rozhodnutí vytrvat ve svazku. Ani psychologická terapie nesmí v žádném případě posílit u oběti pocit viny tím, že jí bude činit odpovědnou za její roli oběti. Oběť se ve většině případů cítí provinile za násilí, kterému čelí a bere na sebe odpovědnost za jednání agresora. Hledá chybu v sobě. Je zaplavena pocitem viny, které

musí překonávat, aby se vymanila ze svého postavení. Navíc musí často čelit formě psychického týrání, která se nazývá manipulace. Manipulátor snaží ovládat partnera právě na základě partnerových pocitů viny a studu. Z těchto poznatků i ze zkušeností z praxe vyplývá, že na rozdíl od obviňování za daný stav pomáhá příznivé sociální prostředí a vlídný přístup k oběti. Poté, se oběť dostane mimo ohrožení, je ve většině případů schopna situaci zhodnotit s odstupem a zvážit své případné omyly.

Psychické týrání, například formou manipulace, může být okolím přehlíženo a je obtížně dokazatelné. Navíc se týraný jedinec se pro nejisté chování stává terčem dalších útoků i na pracovišti nebo ve společnosti. Bývá považován za hysterického, vztahovačného, labilního. Okolí je v tom často utvrzováno původcem týrání, což nesmírně snižuje sebevědomí oběti, která pak nemá odvahu žádat od okolí pomoc nebo se svěřit, raději tají stav věcí a setrvává ve vztahu. V naší době bývají oběti psychického i fyzického násilí považovány za slabé nebo hloupé. Podle viktimologů však mají vlastnosti, které původce týrání obdivuje a snaží si je destrukcí oběti přivlastnit. Příklad: K psychologovi se dostavila žena, která žádala vyšetření a léčbu. Partner jí opakovaně při různých příležitostech, které cíleně vyvolával, tvrdil, že „by měla mít víc soudnosti“, „by měla tohle zvládat“, „snad nechce, aby se kvůli jejím problémům“ dělo to a to, „od té doby, co spolu žijí, jde vše od desíti k pěti“, „opravdu se trápí, když ona udělá něco takového“, „měla by to vidět s nadhledem“, „měla by se umět podívat jaká je doopravdy“ a v poslední době „že se úplně zbláznila“. Podobná tvrzení a soudy pronášel i před příbuznými. Takto se choval v určitých obdobích, jindy byl velmi vstřícný, zdůrazňoval partnerce, jak jí miluje a jak mu na ní záleží. V poslední době však byl uzavřenější. U ženy bylo diagnostikováno nízké sebevědomí a tendence k sebeobviňování. Partner, jehož chování neslo znaky typické pro manipulátora, se odmítl účastnit terapie a svoje chování k partnerce nezměnil. Po několika měsících žena odešla ze společného bydliště, na radu psychologa tak učinila v době partnerovi nepřítomnosti, aby se vyhnula vyhocení konfliktu při odchodu. Jako obavu před pronásledováním v místě nového bydliště, nesdělila dotyčnému svoji novou adresu. Partner následně několikrát navštívil psychologa a obvodního lékaře partnerky.

Pod pohružkou od nich požadoval její adresu. Z tohoto důvodu na něj bylo jedním z lékařů podáno trestní oznámení.

Příklad: Manžel tvrdil týrané manželce při rozvodu, že je domluven se soudními znalci z oboru psychologie, takže jí nikdo neuvěří, že jí bil a naopak jí budou mít všichni za hysterickou psychicky nemocnou osobu.

Příklad: Manžel tvrdil při rozvodovém řízení, že jeho žena je psychicky nemocný člověk. Jako důkaz uváděl její pravidelné návštěvy u psychologa. Při bližším přezkoumání vyšlo najevo, že manželka dotyčného se již dříve dostavila na místní služebnu policie s četnými modřinami a lékařským potvrzením o ošetření. Zdravotní neschopnost nebo léčba zranění (bolesti hlavy, přetrvávající nevolnost) trvala však kratší dobu než sedm dní (takové zranění u nás není zatím ještě kvalifikováno jako trestný čin a není vyšetřováno, místo toho se řeší se jako přestupek s možnou peněžitou pokutou). Celá záležitost tak byla řešena jen jako přestupek. Dotyčná však utrpěla psychické trauma, měla psychosomatické potíže, deprese, přemýšlela o sebevraždě, a proto vyhledala pomoc psychologa. O rozvod požádala v okamžiku, kdy manžel fyzicky napadl i jejich dceru. V průběhu rozvodu podal manžel několikrát trestní oznámení z různých důvodů na matku manželky, u které dotyčná s dcerou bydlela. V této činnosti po rozvodu ustal.

Příklad: Manžel svojí ženu opakovaně očeřoval v místě, kde pracovala, takže vůči ní její spolupracovníci jednali zaujatě. Například uváděl, že nedostatečně pečuje o děti, často lže a zneužívá soucitu druhých. Na její pracoviště se údajně chodil "ujišťovat", zda například "skutečně pracuje přes čas". Přitom věděl, že je v té době ve společném bydlišti. Spolupracovníci s dotyčnou odmítali komunikovat a ztěžovali jí práci. Šikanování na pracovišti vyšlo najevo poté, co byl k řešení problémů v pracovním kolektivu přivolán podnikový psycholog. Zároveň bylo zjištěno i dlouholeté psychické týrání ženy ze strany jejího partnera.

Příklad: Partner týral partnerku psychicky. Opakovaně ji přikládal nůž na krk s tím, že jí zabije. Díky svému vzdělání se dobře orientoval v právní problematice, byl si jistý právní nepostižitelností svých činů a úmyslně se vyhýbal dokazatelnému fyzickému poškození partnerky. Toto své konání opakoval stále častěji. Nakonec se však neovládl a způsobil partnerce několik řezných ran na hrudi a pažích. Při vyšetřování případu následně vyšlo najevo i dlouholeté psychické týrání partnerky.“

Informační zdroje na internetu:

Informace ministerstva vnitra o týrání a seznam organizací poskytujících pomoc týraným

www.mvcr.cz/nasili/default.htm

Pomoc obětem obchodu se ženami, prevence obchodu se ženami

www.ecn.cz/lastrada/

Pomoc obětem domácího násilí a informace o této problematice

www.zenavtisni.cz

www.profem.cz

www.rosa-os.cz

www.mostkzivotu.cz

www.bkb.cz (pomáhá obětem trestných činů)

www.stopnasiliu.sk

www.feminismus.cz

www.aspekt.sk

www.llp.cz (liga lidských prav)⁶⁶

⁶⁶ www.en.k.cz. Týrání sexuálního protějšku v partnerských vztazích a při SM sexu

Příloha č. 5

Poslední přílohou této diplomové práce měl být DVD titul Příběh O (Histoire d'O, 1954) autorky Pauline Réageové. Vzhledem k neexistenci titulu v distribuční síti v České republice a k respektu k autorským právům náležejícím k dílu, doporučuji pro zájemce koupit jej na některém ze zahraničních internetových obchodů. Zájemci o popisovanou problematiku pomůže podhalit závoj principu D/S vztahu, sadismu a masochismu. Pro ostatní alespoň krátká recenze.

„Příběh O je bezesporu nejlegendárnější sadomasochistický román moderní doby. Pro příznivce tohoto kultu je ozdobou erotické knihovničky, pro určité feministické či puritánské kruhy naopak zhmotněním zlého snu. Tím spíše, že jej inkognito napsala žena, jejímž je O zřejmě jakýmsi fantastickým obrazem.

Je to také moderní žena poloviny století, pařížská módní fotografka. Má vlastní byt, ráda se vybraně obléká, dovolenou tráví na Côte d'Azur. A přesto se hned na začátku knihy nechá svým milencem odvézt připraveným autem, či strojem času, kamsi do jiného světa: vstupuje do domu v Roissy jako do temného kouzelného zámku, aby zde prošla milostnou torturou osvobozující ji od nánosů dosavadního života. Spolu s dalšími dívkami tu slouží jako otrokyně, stává se společně zneužívaným objektem brutální a nápadité náruživosti. Jsou tu biče a řetězy, masky mužů, plápolající ohně krbů, stále sexuální ponižení, týrání, rafinované způsoby tělesného znetvořování a lesbické scény. Nechybí tu nic z repertoáru a kulis „erotického divadla“, ale je tu mnohé navíc.

O prochází řadami třináctých komnat zapomnění a sestupuje do podzemí zámku, stále hlouběji proti proudu času, jako by se vracela do lůna k novému zrození. A pak ji její milenec předává novému pánovi, Siru Stephenovi. Později, v jiném domě, tentokrát křišťálovém zámku Anne-Marie a jejích služebnic, její proměna pokračuje. Dutina v písmenu O jejího jména je nyní prázdná, připravená ke zvolenému údělu. Neboť rituál tohoto zasvěcení je pouze matoucím povrchem slov, přesvědčivě popsaným dějem této nanejvýš zneklidňující knihy. Jejím obsahem je O vytoužená

náprava, obrácení. Vskutku tu stojíme před jakýmsi černým evangeliem (jungovské) nesvaté čtveřice. To vše je neseno hlubokým, vznešeným tónem, hodným až sakrálních významů popisovaných výjevů, jakkoli obsedantní, doslova posedlé myšlení všech postav krouží kolem jediného.

Mezitím O v tomto románu o neřesti sama rozehrává řadu erotických dobrodružství, neboť ona není obětí, ale adeptkou nové víry a přes své dobrovolné otroctví, podmíněné láskou, je novým způsobem svobodná. A je to skutečně láska, která ji provází až k závěru, k cíli její proměny, kdy se konečně stává erotickým objektem, který už pouze je. A tak nám osm otvorů jejího ležícího těla obnažuje pravdu nekonečna lidské touhy.

Ale v roce 1969 se objevuje *Návrat do Roissy*: v jeho úvodu autorka popisuje okolnosti vzniku onoho temného obelisku, monumentu opředeného tenaty protichůdných interpretací, aby je rázně a bezohledně rozťala. Možná to muselo být právě rok po pařížském máji 1968, uprostřed zmatení sexuální revoluce, kdy nelítostně podminovala svůj černý chrám a ukázala zděšenému publiku další variantu konce tak nevinně započatého příběhu, strašlivé rozcestí bez návratu.

Příběh O vyprovokoval jeden z největších skandálů francouzské literatury. Toto mistrovské dílo erotického žánru, zprvu zakázané a často zabavované a šířené ilegálně, se stalo po Saint-Exupéryho *Malém princ*i nejčtenější francouzskou knihou současnosti.⁶⁷

⁶⁷ www.damy.cz/index

